

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

Posouzení úrovně hospodaření vybraných měst a obcí

Bc. Marta SOKOLOVÁ

© 2018 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Marta Sokolová

Provoz a ekonomika

Název práce

Posouzení úrovně hospodaření vybraných měst a obcí

Název anglicky

Economic Analysis of Selected Towns and Villages

Cíle práce

Cílem diplomové práce je komplexní zhodnocení a porovnání hospodaření vybraného města a obce ve Středočeském kraji za sledované období posledních 5 let. Naplnění cíle bude realizováno pomocí analýzy příjmové a výdajové stránky rozpočtu v jednotlivých letech. Výstupem z práce budou možné návrhy na zlepšení hospodaření hodnocených obcí.

Metodika

Diplomová práce bude rozdělena do dvou částí. První část – teoretická, bude vycházet ze studia odborné literatury, platné legislativy a dalších zdrojů.

Druhá část – praktická, bude zpočátku zaměřena na obecné vymezení a představení vybraného města a obce. Informace o příjmech, výdajích a dotacích vybraných samosprávných celků budou získány sběrem a jejich následným vyhodnocením. Data budou poskytnuta z obecních úřadů obce a města. Pomocí komparace bude úroveň hospodaření obcí porovnána a posouzena na základě analýzy příjmů a výdajů. Dále bude zkoumána zadluženost a soběstačnost obcí. V neposlední řadě praktická část zahrnuje terénní šetření, které je podloženo sběrem dat anketním šetřením. V závěru práce budou shrnuty výsledky z šetření a analýz a bude navrženo případné opatření či řešení ke zvýšení hospodářské úrovně porovnávané obce a města.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

veřejná správa, obec, město, hospodaření, veřejné finance, příjmy, výdaje, dotace, rozpočet

---

Doporučené zdroje informací

HAMERNÍKOVÁ, B. *Veřejné finance : učebnice*. Praha: Eurolex, 2004. ISBN 80-86432-88-2.

NAHODIL, František. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-536-4

PEKOVÁ, J. *Veřejné finance : teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1.

PILNÝ, J. – JETMAR, M. – PEKOVÁ, J. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-052-1.

PROVAZŇÍKOVÁ, R. *Financování měst, obcí a regionů : teorie a praxe*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0.

zákon č. 128/2000 Sb. o obcích

Předběžný termín obhajoby

2017/18 LS – PEF

Vedoucí práce

prof. Ing. Jaroslav Homolka, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomiky

Elektronicky schváleno dne 24. 11. 2017

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 27. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 24. 02. 2018

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Posouzení úrovně hospodaření vybraných měst a obcí" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 13.3.2018

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala prof. Ing. Jaroslavu Homolkovi, CSc., za uchopení tématu a vedení diplomové práce.

Za poskytnuté informace, případné připomínky a náměty chci poděkovat pracovníkům obecního úřadu Tachlovice a města Rudná.

Posouzení úrovně hospodaření vybraných měst a obcí

Souhrn

Diplomová práce se zabývá problematikou hospodaření dvou subjektů. Vybráno bylo město Rudná a obec Tachlovice. Oba tyto subjekty spadají do Středočeského kraje a sledované období pro analýzu byly roky 2013-2017.

V teoretické části jsou definovány základní teoretická východiska, zejména problematika veřejné správy, územní samosprávy a hlavně veřejných financí a rozpočtové soustavy České republiky. V další části jsou pak vymezeny oba subjekty – zejména z pohledu geografického, historického a demografického. V analytické části jsou oba subjekty porovnány pomocí analýzy příjmů a výdajů a dalších finančních ukazatelů. Pro lepší porovnání jsou veškeré výpočty přepočteny na 1 obyvatele. V poslední části byly sesbírány data z anonymního dotazníku, který se týká informovanosti občanů o hospodaření jejich obce/města. Jeho výsledky jsou zapracovány do návrhů na zlepšení a rozvoje Tachlovic i Rudné.

Klíčová slova:

veřejná správa, obec, město, hospodaření, veřejné finance, příjmy, výdaje, dotace, rozpočet

Economic Analysis of Selected Towns and Villages

Summary

The diploma thesis deals with the issue of economic activities of two subjects. For this thesis were selected municipality Tachlovice and town Rudná. Both of these municipalities fall into Central Bohemia Region and the monitored period for the analysis was 2013-2017. In the theoretical part were defined theoretical bases, especially the issue of public administration, territorial self-government, public finances and budgetary systems of Czech Republic. In the next part are defined both subjects, especially from geographical, historical and demographic point of view. In the analytical section both municipalities are compared using and income and expenditure analysis and other financial indicators. For a better comparison, all calculations are recalculated per 1 inhabitant. In the last part, data from an anonymous questionnaire was collected, which informs citizens about their municipalities. Its results are incorporated into proposals for improvement and development of both municipalities.

Keywords:

municipality, town, economic activities of the municipality, public finance, incomes, expenditures, grants, budget

Obsah

1 Úvod	13
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	15
3.1 Veřejná správa.....	15
3.1.1 Státní správa	16
3.1.2 Územní samospráva.....	16
3.1.3 Právní úprava veřejné správy.....	17
3.2 Obec a působnost obce	17
3.2.1 Působnost obce	18
3.2.2 Orgány obce a jejich činnost.....	18
3.2.3 Majetek obce	20
3.3 Rozpočet.....	21
3.3.1 Veřejné finance.....	21
3.3.2 Rozpočtová soustava	21
3.3.2.1 Soustava veřejných rozpočtů	23
3.3.3 Rozpočtový výhled.....	24
3.3.4 Rozpočtový proces	24
3.3.5 Rozpočtové zásady	25
3.3.6 Rozpočtová skladba	25
3.4 Problematika příjmů a výdajů	28
3.4.1 Rozpočtové příjmy	28
3.4.1.1 Daňové příjmy	29
3.4.1.2 Nedaňové příjmy.....	32
3.4.1.3 Kapitálové příjmy	32
3.4.1.4 Dotace a transfery	32
3.4.1.5 Návrtné příjmy	33
3.4.2 Rozpočtové výdaje	33
3.4.2.1 Běžné výdaje.....	34
3.4.2.2 Kapitálové výdaje	35
4 Charakteristika vybraných subjektů	36
4.1 Charakteristika obce Tachlovice.....	36
4.1.1 Vymezení území a historie	36
4.1.2 Demografická struktura	37
4.1.3 Obecná charakteristika	38
4.1.4 Orgány obce.....	40
4.2 Charakteristika města Rudná	40
4.2.1 Vymezení území a historie	40
4.2.2 Demografická struktura	42

4.2.3	Obecná charakteristika	43
4.2.4	Orgány města	45
5	Analytická část	46
5.1	Rozpočty obce Tachlovice a města Rudná	46
5.2	Bilance běžného a kapitálového rozpočtu	50
5.3	Analýza celkových příjmů	52
5.3.1	Daňové příjmy	56
5.3.2	Nedaňové příjmy	58
5.3.3	Kapitálové příjmy	60
5.3.4	Přijaté transfery	62
5.3.4.1	Neinvestiční transfery	62
5.3.4.2	Investiční transfery	64
5.4	Analýza celkových výdajů	65
5.4.1	Druhové třídění výdajů	66
5.4.1.1	Běžné výdaje	66
5.4.1.2	Kapitálové výdaje	68
5.4.2	Odvětvové třídění výdajů	70
5.5	Finanční ukazatele	75
5.5.1	Míra soběstačnosti	75
5.5.2	Ukazatel samofinancování	76
5.5.3	Ukazatel zadluženosti	77
5.5.4	Ukazatel dluhové služby	78
5.5.5	Krytí dluhu	79
5.5.6	Běžná Likvidita	80
5.5.7	Meziroční růst příjmů	81
5.5.8	Meziroční růst běžných a investičních prostředků	82
5.6	Zhodnocení finanční situace subjektů	83
6	Dotazníkové šetření	86
7	Návrhy na zlepšení hospodaření	94
7.1	Opatření na straně příjmů	94
7.2	Opatření na straně výdajů	95
7.3	Možnosti rozvoje subjektů	96
8	Závěr	98
9	Seznam použité literatury	99
10	Seznam internetových zdrojů	100
11	Seznam zkratk	100

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Struktura veřejné správy	16
Obrázek 2 - Rozpočtová soustava v ČR	22
Obrázek 3 - Vztahy v soustavě veřejných rozpočtů v ČR	23
Obrázek 4 - Rozpočtová skladba v ČR	26
Obrázek 5 - Příjmy veřejného rozpočtu	29
Obrázek 6 - Výdaje veřejného rozpočtu	34
Obrázek 7 - Schéma organizační struktury v obci Tachlovice.....	40

Seznam tabulek

Tabulka 1- Počet členů obyvatelstva podle počtů obyvatel obce	19
Tabulka 2 - Daňové příjmy	30
Tabulka 3- Přehled hlavních výdajových oblastí z rozpočtů obcí.....	35
Tabulka 4 - Struktura věku v obci Tachlovice	37
Tabulka 5 - Druhy pozemků v obci Tachlovice	38
Tabulka 6 - Struktura věku v městě Rudná	42
Tabulka 7 - Druhy pozemků města Rudná	43
Tabulka 8 - Rozpočet obce Tachlovice 2013-2017	49
Tabulka 9 - Rozpočet města Rudná 2013-2017	49
Tabulka 10 - Bilance běžného a kapitálového rozpočtu Tachlovic	50
Tabulka 11 - Bilance běžného a kapitálového rozpočtu Rudné	51
Tabulka 12 - Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů na celkových příjmech Tachlovic	54
Tabulka 13 - Procentuální podíl jednotlivých složek příjmů na celkových příjmech Rudné	54
Tabulka 14 - Příjmy na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné	55
Tabulka 15 - Daňové příjmy na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné	57
Tabulka 16 - Podrobné členění daňových příjmů Tachlovic	57
Tabulka 17 - Podrobné členění daňových příjmů Rudné.....	57
Tabulka 18 - Podrobné členění nedaňových příjmů Tachlovic	58
Tabulka 19 - Podrobné členění nedaňových příjmů Rudné	58
Tabulka 20 - Nedaňové příjmy na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné	59
Tabulka 21 - Podrobnější členění kapitálových příjmů Tachlovic.....	60
Tabulka 22 - Podrobnější členění kapitálových příjmů Rudné.....	60
Tabulka 23 - Kapitálové příjmy na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné	61
Tabulka 24 - Podrobnější členění neinvestičních transferů Tachlovic	62
Tabulka 25 - Podrobnější členění neinvestičních transferů Rudné	62
Tabulka 26 - Neinvestiční transfery na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné	63
Tabulka 27 - Podrobnější členění investičních transferů Rudné	64
Tabulka 28 - Investiční transfery na 1 osobu Rudné	64
Tabulka 29 - Podrobnější členění běžných výdajů Tachlovic.....	66

Tabulka 30 - Podrobnější členění běžných výdajů Rudné	67
Tabulka 31 - Běžné výdaje na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné	67
Tabulka 32 - Podrobné členění kapitálových výdajů Tachlovic	68
Tabulka 33 - Podrobné členění kapitálových výdajů Rudné.....	68
Tabulka 34 - Kapitálové výdaje na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné	69
Tabulka 35 - Odvětvové třídění výdajů Tachlovic	70
Tabulka 36 - Odvětvové třídění výdajů Rudné.....	70
Tabulka 37 - Míra finanční soběstačnosti subjektů	75
Tabulka 38 - Koeficient samofinancování obou subjektů	76
Tabulka 39 - Zadluženost obce Tachlovice	77
Tabulka 40 - Zadluženost města Rudná	78
Tabulka 41 - Ukazatel dluhové služby Rudné a Tachlovic	79
Tabulka 42 - Krytí dluhu Rudné a Tachlovic	79
Tabulka 43 - Běžná likvidita Rudné a Tachlovic	80
Tabulka 44 - Meziroční růst příjmů Tachlovic a Rudné	81
Tabulka 45 - Meziroční růst běžných prostředků Tachlovic a Rudné.....	82
Tabulka 46 - Meziroční růst investičních prostředků Tachlovic a Rudné	82
Tabulka 47 - Spokojenost s veřejnými službami Tachlovic a Rudné	91

Seznam grafů

Graf 1 - Druhy pozemků v obci Tachlovice	39
Graf 2- Vývoj věku v městě Rudná	43
Graf 3 - Druhy pozemků města Rudná	44
Graf 4 - Vývoj hospodaření obce Tachlovice v letech 2013-2017	47
Graf 5 - Vývoj hospodaření města Rudná 2013-2017	48
Graf 6 - Bilance běžného a kapitálového rozpočtu Tachlovic	51
Graf 7 - Bilance běžného a kapitálového rozpočtu Rudné	51
Graf 8 - Počet obyvatel Tachlovic	52
Graf 9 - Počet obyvatel Rudné	52
Graf 10 - Celkové příjmy obce Tachlovice	53
Graf 11 - Celkové příjmy Rudné	54
Graf 12 - Vývoj příjmů na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné	55
Graf 13 - Daňové příjmy Tachlovic a Rudné	56
Graf 14 - Nedaňové příjmy Tachlovic a Rudné	59
Graf 15 - Kapitálové příjmy Tachlovic a Rudné	61
Graf 16 - Neinvestiční transfery Tachlovic a Rudné	63
Graf 17 - Investiční transfery Rudné	64
Graf 18 - Celkové výdaje Tachlovic	65
Graf 19 - Celkové výdaje Rudné	65

Graf 20 - Běžné výdaje Tachlovic a Rudné	67
Graf 21 - Kapitálové výdaje Tachlovic a Rudné	69
Graf 22 - Odvětvové třídění výdajů Tachlovic	71
Graf 23 - Odvětvové třídění výdajů Rudné	71
Graf 24 - Členění výdajů služeb pro obyvatelstvo Tachlovic	73
Graf 25 - Členění výdajů služeb pro obyvatelstvo Rudné	73
Graf 26 - Míra soběstačnosti obou subjektů	75
Graf 27 - Koeficient samofinancování subjektů	76
Graf 28 - Vývoj celkového dluhu obcí v ČR	77
Graf 29 - Zadluženost na 1 obyvatele Rudné a Tachlovic	78
Graf 30 - Vývoj krytí dluhu Rudné a Tachlovic	80
Graf 31 - Věk respondentů Tachlovic	86
Graf 32 - Věk respondentů Rudná	86
Graf 33 - Pohlaví respondentů Tachlovic	86
Graf 34 - Pohlaví respondentů Rudná	86
Graf 35 - Typ pobytu respondentů Tachlovic	87
Graf 36 - Typ pobytu respondentů Rudné	87
Graf 37 - Délka pobytu respondentů Tachlovic	87
Graf 38 - Délka pobytu respondentů Rudné	87
Graf 39 - Počet respondentů zajímající se aktivně o hospodaření obce Tachlovic	88
Graf 40 - Počet respondentů zajímající se aktivně o hospodaření města Rudná	88
Graf 41 - Způsob získávání informací o obci Tachlovic	88
Graf 42 - Způsob získávání informací o městu Rudná	88
Graf 43 - Účast na veřejném zasedání Tachlovic	89
Graf 44 - Účast na veřejném zasedání Rudné	89
Graf 45 - Spokojenost s činností zastupitelů Tachlovic	89
Graf 46 - Spokojenost s činností zastupitelů Rudné	89
Graf 47 - Efektivnost hospodaření Tachlovic	90
Graf 48 - Efektivnost hospodaření Rudné	90
Graf 49 - Spokojenost se životem v Tachlovicích	90
Graf 50 - Spokojenost se životem v Rudné	90
Graf 51 - Spokojenost s občanskou a technickou vybaveností obce Tachlovic	91
Graf 52 - Spokojenost s občanskou a technickou vybaveností města Rudná	91
Graf 53 - Představa o hospodaření obce Tachlovic	92
Graf 54 - Představa o hospodaření města Rudná	92
Graf 55 - Největší rozvoj obce Tachlovic 2013-2017	93
Graf 56 - Největší rozvoj města Rudná 2013-2017	93

1 Úvod

Veřejná správa představuje nedílnou součást každého národního hospodářství. Základním cílem veřejné správy je zabezpečování veřejných statků pro občany. V České republice je využíván tzv. smíšený model veřejné správy – to znamená kombinaci samostatné a přenesené působnosti. Česká republika je demokratický stát, který zaujímá rozlohu 78 866 km² a žije v něm 10,5 milionů obyvatel. Dělí se na kraje a okresy, které pak tvoří samosprávné celky – tedy obce. V současné době se ČR dělí na 14 územně samosprávných celků – tedy krajů, včetně Hlavního města Prahy. K roku 2017 evidujeme 6259 obcí.

V této práci byly pro komparaci hospodaření vybrány obec Tachlovice a město Rudná. Oba subjekty se nacházejí ve Středočeském kraji a jsou od sebe vzdáleny cca 3 km. V čele obou subjektů je starosta a další orgány obecního/městského úřadu – tedy zastupitelstvo, rada, komise a další. Mají určité kompetence, ale také povinnosti a závazky, plynoucí ze zákona, zejména vůči svým občanům.

Každá obec hospodaří s určitým rozpočtem, který je tvořen příjmovou stránkou a výdaji potřebnými na zajištění chodu a potřeb obce. Dle zákona o obcích je dáno, že obec se musí starat o všestranný rozvoj svého území, o potřeby svých obyvatel a chránit veřejný zájem. Je důležité hospodařit efektivně, aby tyto cíle mohly být naplněny. Ovšem ne všechny stránky příjmů a výdajů může obec ovlivnit (výše daní, nárokové mandatorní výdaje), proto je důležité dobře sestavit a dbát na kvalitu sestaveného rozpočtu a rozpočtového výhledu. Hospodaření subjektů na všech úrovních (od národní po nejnižší – obecní), je velmi zásadní pro stát. Je důležité, aby hospodaření bylo vyrovnané a poskytovalo tak stabilitu celému státu.

V této práci jsou tedy srovnány dva subjekty – obec a město. Obec Tachlovice se svými 900 obyvateli a město Rudná, které překročilo 5 tisícovou hranici obyvatel. Oba subjekty leží ve Středočeském kraji a jsou velmi atraktivní oblastí.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je komplexní zhodnocení a porovnání vybraného města Rudná a obce Tachlovice, které se nacházejí ve Středočeském kraji za sledované období 2013-2017. Naplnění cíle je realizováno pomocí analýzy příjmové a výdajové stránky rozpočtu v jednotlivých letech a dalších finančních ukazatelů. Dále je zpracován anonymní dotazník o informovanosti občanů o hospodaření jejich obce/města, který je podkladem pro výstup práce, kde jsou navrženy možnosti zlepšení a rozvoje subjektů.

2.2 Metodika

Diplomová práce se dělí na dvě části. První část teoretická, která vychází ze studia odborné literatury, platné legislativy a dalších zdrojů.

Druhá část – praktická, je zprvu zaměřena na charakteristiku a obecné vymezení subjektů, zejména z hlediska geografického, demografického a sociálního. Informace o příjmech a výdajích analyzovaných samosprávných celků jsou získány sběrem a jejich následným vyhodnocením. Data byly poskytnuty z obecních/městských úřadů subjektů. Pomocí komparace je úroveň hospodaření obce Tachlovice a města Rudná porovnána a posouzena na základě analýzy příjmů a výdajů. Dále jsou v práci zkoumány další finanční ukazatele, jako je míra zadluženosti či soběstačnost.

V neposlední řadě praktická část zahrnuje terénní šetření, které je podloženo sběrem dat anketním šetřením. V závěru práce jsou shrnuty výsledky z šetření a analýz a je navrženo případné opatření či řešení ke zvýšení hospodářské úrovně obce Tachlovice a města Rudná.

3 Teoretická východiska

3.1 Veřejná správa

Veřejná správa je součástí veřejného sektoru, který je v každém státě nedílnou a významnou částí národního hospodářství. Veřejný – neziskový sektor, i soukromý – ziskový sektor se vzájemně podmiňují a doplňují. Pokud jeden z nich selhává, nastupuje druhý.

Základním posláním veřejného sektoru je:¹

- zabezpečování veřejných statků pro občany
- náprava a odstraňování dalších důsledků tržního selhání

„Charakteristickým rysem institucí a organizací veřejného sektoru je jejich částečné nebo i úplné financování z veřejných prostředků a napojení na fiskální systém.“ (Hamerníková, 2004, s. 20)

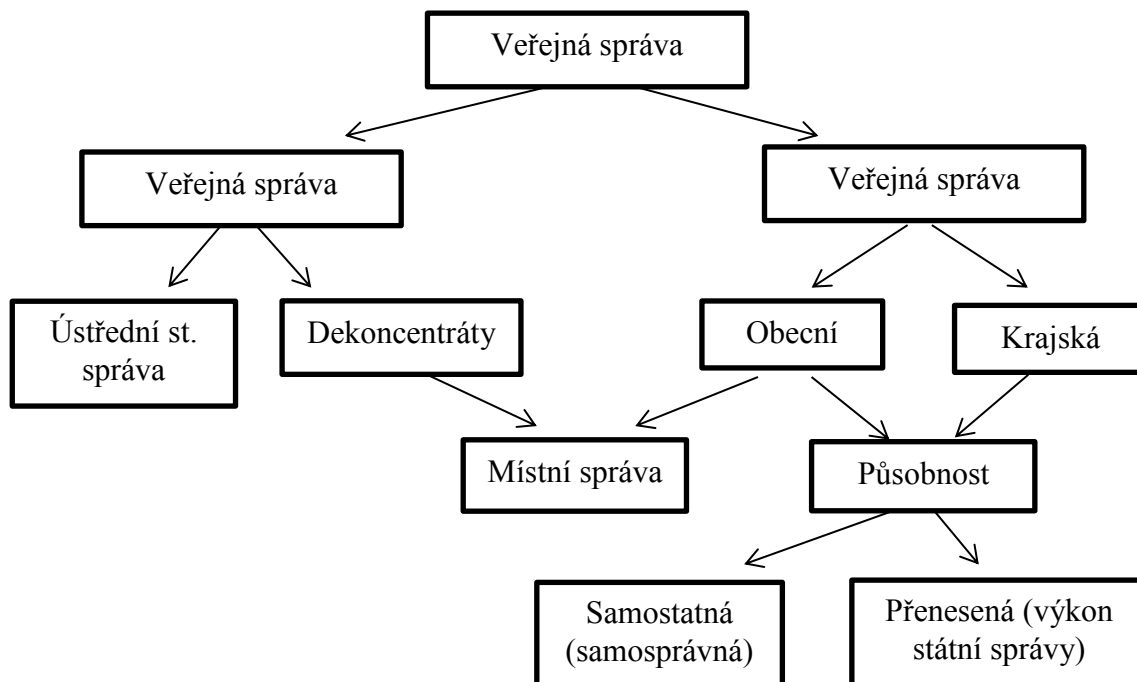
V odborné literatuře lze najít různé definice veřejné správy, a to z pohledu různých hledisek. Z funkčního pojetí je zpravidla chápána jako souhrn záměrných činností, kterými se realizují rozhodnutí volebních orgánů, zabezpečují úkoly na jednotlivých vládních úrovních ve veřejném zájmu, dále se jedná o spravování, službu, organizování, ale i dozor a rozhodování v rámci kompetencí vymezených zákonem. Z institucionálního pojetí je veřejná správa souhrnem činností, které nejsou zákonodárstvím, soudnictvím ani vládou. Z dalšího – právního hlediska je veřejná správa vykonavatelem zákonů a má úzký vztah na správní právo.²

V ČR je využíván smíšený model správy (tzn. kombinace samostatné a přenesené působnosti). Z tohoto důvodu se často obce a kraje označují za orgány veřejné správy a územní samosprávy. Struktura veřejné správy je znázorněna v následujícím schématu.

---

¹ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

² Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

Obrázek 1 - Struktura veřejné správy (zdroj - vlastní zpracování na základě dat z: Peková, 2005, s. 85)

3.1.1 Státní správa

Státní správu lze definovat jako činnost, která je uskutečňována státem prostřednictvím ústředních nebo územních orgánů státní správy a dalších oprávněných orgánů/subjektů. Pro státní správu je typická nejen výkonná činnost, ale zčásti i moc nařizovací. Stát formou zákona deleguje správu na jiné subjekty, tzn. na ústřední vládu (orgán s všeobecnou působností), ale také na ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy (orgány se specializovanou působností).³

3.1.2 Územní samospráva

„Územní správa je realizace práva občanů na vlastní samosprávu, právo na spravování určitého území menšího než je stát na základě působnosti stanovené Ústavou a příslušnými zákony při vytvoření potřebných ekonomických podmínek.“ (Peková, 2005, s. 96).

Pod územní samosprávou si můžeme představit, že své záležitosti (v mezích práva) spravuje někdo jiný, než subjekt státní správy. Je to nejjednodušší způsob, jak realizovat právo občanů podílet se na řízení veřejných záležitostí a budování tzv. občanské společnosti.⁴

³ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

⁴ Provazníková, R., Sedláčková, O. - Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., vyd., 2009.

3.1.3 Právní úprava veřejné správy

Právní základy veřejné správy jsou zakotveny zejména v:⁵

- Ústavě České republiky, zákon č. 1/1993
- zákon č. 347/1997 Sb. o vytvoření vyšších územních samosprávných celků

a v dalších zákonech – např.:

- zákon č. 128/2000 Sb. o obcích
- zákon č. 129/2000 Sb. o krajích
- zákon č. 312/2002 Sb. o úřednících územních samosprávných celků
- zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů
- zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech
- zákon č. 491/2001 Sb. zákon o volbách do zastupitelstev obcí

a další...

3.2 Obec a působnost obce

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích definuje pojem obec. „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.*“ Dle zákona jsou vymezené další upřesňující znaky obce, mezi které patří, že obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích vlastním jménem a nese z těchto vztahů odpovědnost. Také pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů a chrání veřejný zájem.⁶

Rozlišujeme tyto základní druhy obcí:⁷

- **obce**, které nejsou městy
- **města** s počtem obyvatel nad 3000
- **obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností**, které podle zákona zabezpečují výkon státní správy nad rámec přenesené působnosti
- **statutární města**, která mohou území rozčlenit na městské obvody či části
- **Hlavní město Praha**

⁵ Zákony pro lidi – obor správní právo. Dostupné online: <https://www.zakonyprolidi.cz/obor/spravni-pravo>

⁶ zákon č. 128/2000 Sb. o obcích

⁷ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

3.2.1 Působnost obce

Dle zákona můžeme rozdělit působnost obce na:⁸

- vlastní samosprávnou funkci – tzv. **samostatná působnost**
- přenesené funkce – tzv. **přenesená působnost**

Samostatná působnost

Samostatná působnost je zakotvena v právu na samosprávu. Obec, jako územní společenství občanů má právo na samosprávu, to znamená právo samostatně rozhodovat v několika oblastech veřejné správy a to ve věcech územní samosprávy. Pokud zákon nestanoví jinak, jedná se o samostatnou působnost. Do této působnosti zahrnujeme správu ve věcech veřejných v oblasti bydlení, vzdělávání, ochrana veřejného pořádku nebo kulturní rozvoj. Obec vykonává veřejnou správu v samostatné působnosti pomocí volených orgánů obce.

Přenesená působnost

Přenesenou působnost vykonávají výkonné orgány obcí, které jsou podřízeny a kontrolovány orgány státní správy v ČR.⁹

3.2.2 Orgány obce a jejich činnost

Obec vykonává svou činnost pomocí orgánů. Orgány obce jsou stanoveny dle zákona č.128/2000 Sb. o obcích.

a) Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce je „nejvyšší“ orgán obce a je to kolektivní volený orgán na základě referenda. Zastupitelstvo má hlavní rozhodovací pravomoci v samostatné působnosti – tzn., že může rozhodovat ve všech samosprávných záležitostech. Výjimkou jsou záležitosti, které patří do rozhodovací pravomoci zastupitelstva kraje jako vyššího samosprávného celku. Členové zastupitelstva jsou voleni na 4-leté období a počet členů zastupitelstva je závislý na počtu obyvatel a velikosti územního obvodu obce. V rámci samostatné působnosti rozhoduje a schvaluje zejména program rozvoje, rozpočet obce, poskytnutí půjčky, smlouvy o poskytnutí dotace, vstup obce do zájmových sdružení či svazku obcí, udělování čestného občanství a další majetkové záležitosti. V rámci přenesené působnosti schvaluje územně plánovací dokumentaci.¹⁰

⁸ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

⁹ Provazníková, R., Sedláčková, O. - Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., vyd., 2009.

¹⁰ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
< 500	5 - 9
501 – 3 000	7 – 15
3 001 – 10 000	11 – 25
10 001 – 50 000	15 – 35
50 001 – 150 000	25 – 45
> 150 000	35 - 55

Tabulka 1- Počet členů obyvatelstva podle počtů obyvatel obce (zdroj - vlastní zpracování na základě dat z Peková, 2005 , s. 112)

b) Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v rámci samostatné působnosti. Počet členů je lichý a v současné době nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva, zároveň je ale počet v rozmezí 5-11 členů. Pokud by zastupitelstvo obce mělo méně než 15 členů, rada obce se nevolí. Rada je tvořena starostou a jeho zástupci – místostarostové a další členové (primátor, náměstci primátora nebo ostatní členové). Jednání rady obce jsou neveřejná.¹¹

c) Starosta a jeho zástupci

Představitelem obce, který zastupuje obec navenek je starosta. Za výkon své činnosti se zodpovídá zastupitelstvu obce, z jehož řad je zvolen. Musí být občanem České republiky. Mezi hlavní výkony starosty patří příprava, svolávání a řízení schůzí zastupitelstva a rady obce, podpisy jejich usnesení, dále odpovídá za objednání a provedení auditu hospodaření obce a jmenuje a odvolává tajemníka obecního úřadu (není-li funkce zřízena). Místostarosta zastupuje starostu v případě jeho nepřítomnosti.¹²

d) Výbory

Výbory patří mezi iniciativní a kontrolní orgány zastupitelstva obce. Počet výborů závisí na zastupitelstvu a počet jejich členů musí být lichý – nejméně 3 členové. Jejich předsedou je vždy člen zastupitelstva a výbory plní úkoly zadané zastupitelstvem. Vždy musí být zřízen **finanční** (kontroluje hospodaření s majetkem obce) a **kontrolní** výbor (kontroluje plnění usnesení zastupitelstva a rady obce a řádné dodržování předpisů).

¹¹ Provazníková, R., Sedláčková, O. - Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., vyd., 2009.

¹² Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

e) Komise

Komise jsou iniciativními a poradními orgány rady obce, které v rámci samostatné působnosti mohou předkládat návrhy, náměty. V rámci přenesené působnosti jim starosta může přenechat výkon státní správy, poté se stávají výkonnými orgány (jsou ale podřízeny a odpovědný starostovi). Mezi poradní orgán lze považovat veřejné schůze občanů. Rozhodování orgánů obce se řídí pravidlem většiny.¹³

f) Obecní úřad

Obecní úřad je v rukách jmenovaného tajemníka a v jeho čele stojí starosta. V rámci samostatné působnosti vykonává činnosti, které mu byly uloženy zastupitelstvem, a v rámci přenesené působnosti vykonává činnosti státní správy vymezené zákonem o obcích.

3.2.3 Majetek obce

Jeden z hlavních předpokladů existence územní samosprávy je vlastnictví majetku. O hospodaření s majetkem rozhodují volené orgány obce, které se za svá rozhodnutí zodpovídají občanům – voličům. Vlastnictví majetku je dále předpokladem pro existenci a rozvoj vlastní podnikatelské činnosti obce nebo možnosti získání úvěru (ručení majetkem). Jelikož je obec nestátní subjekt, má plné právo nakládat s majetkem, ale hospodárně, efektivně, účelně a v souladu se zájmy obce.¹⁴ Může ho prodávat, nakupovat, pronajímat nebo vkládat do podniků či organizací.

Podle toho, k čemu majetek slouží, ho můžeme členit na majetek, který slouží:¹⁵

- **veřejně prospěšným účelům** – např. zřízení školy ve vlastněné budově
- **výkonu samosprávy** – např. zřízení obecního úřadu
- **podnikání** – např. majetek vložený do municipálních podniků

Majetek obce můžeme rozdělit do základních skupin – **finance** (běžný účet, akcie), **věci movité** (vybavení úřadu, škol, obecní mobiliář), **věci nemovité** (pozemky, budovy) a **infrastruktura** (vodovody, kanalizace, veřejné osvětlení).

¹³ Provazníková, R., Sedláčková, O. - Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., vyd. 2009

¹⁴ Žehrová, J., Pfeiferová, D. - Finance municipalit. Vyd. 2. V Praze: 2010.

¹⁵ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

3.3 Rozpočet

3.3.1 Veřejné finance

„Veřejné finance jsou modernějším pojmem, sloužícím k označení specifických finančních vztahů a operací, probíhajících v rámci ekonomického systému mezi orgány a institucemi veřejné správy na straně jedné a ostatními subjekty na straně druhé (tj. občany, domácnostmi, firmami, neziskovými organizacemi apod.)“ (Hamerníková, 2004, s. 18).

Obsahem výše zmíněných finančních vztahů a operací je veřejné zabezpečení veřejných statků (jejich produkce a poskytování), profinancování transferů zejména sociálního rázu a vedení ekonomických subjektů k určitému chování – zejména ekologickému.

Aby mohly být tyto činnosti profinancovány, vzniká fiskální systém, který je založený na koloběhu finančních prostředků v rámci **veřejné rozpočtové soustavy**.¹⁶

Veřejné finance jsou založeny na principech **nenávratnosti** (při zaplacení zákonem stanovené platby – např. daně nebo cla – neexistuje nárok na její vrácení zpět), **neekvivalence** (neexistuje přímá vazba mezi příjmy a výdaji) a **nedobrovolnosti** (zdroje příjmů veřejných financí jsou vybírány na základě legislativy – povinnost odvádět tyto platby).¹⁷

3.3.2 Rozpočtová soustava

Každá vládní úroveň má nastavené hospodaření dle svého rozpočtu. Na rozpočtovou soustavu můžeme nahlížet z různých hledisek.

Pod pojmem rozpočtová soustava rozumíme:¹⁸

- soustava peněžních fondů
- soustava rozpočtových vztahů uvnitř rozpočtové soustavy
- soustava orgánů a institucí, které se starají o tvorbu, rozdělování a užití veřejných rozpočtů

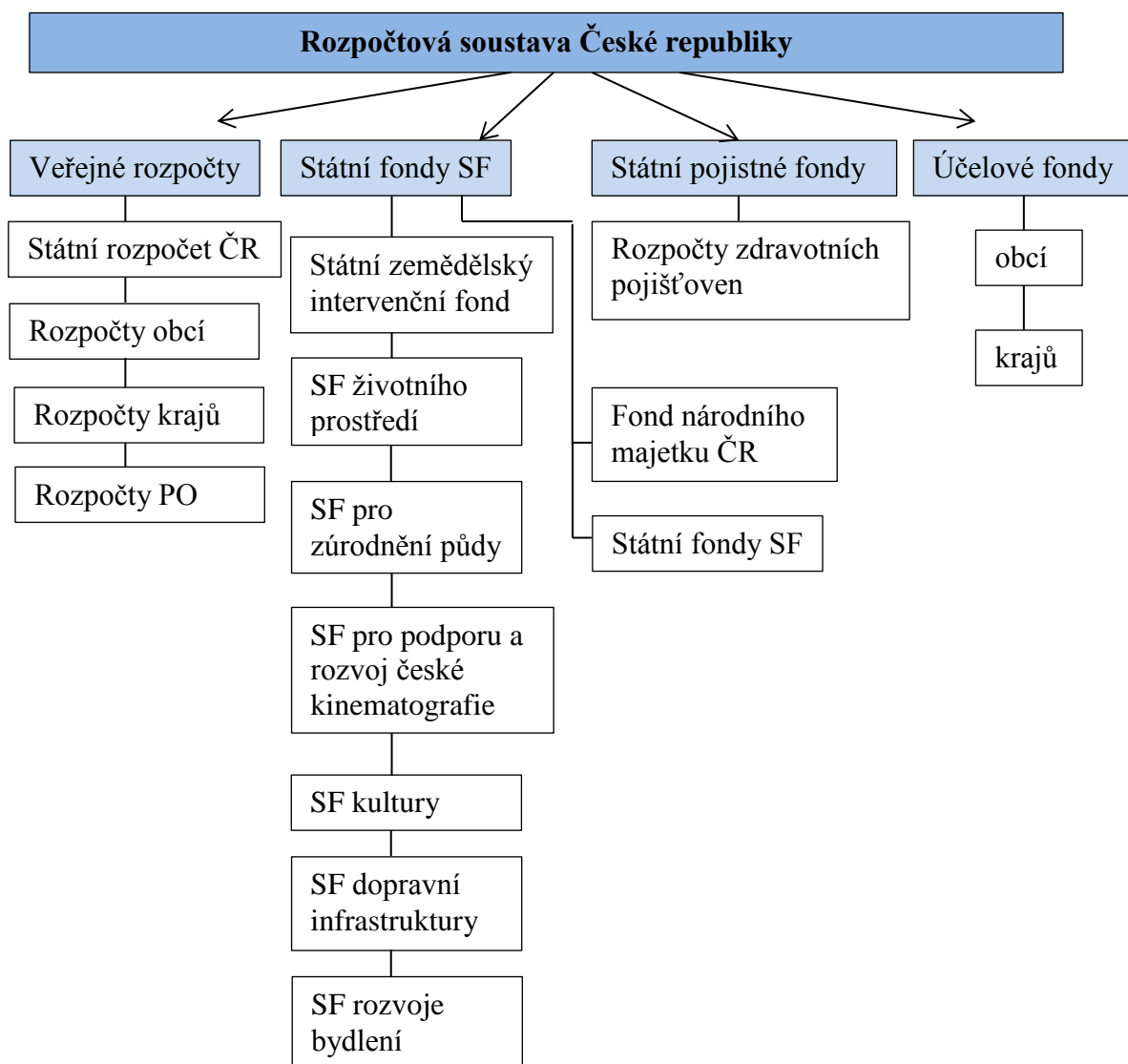
Strukturu finančního systému v ČR charakterizuje **rozpočtová soustava**, do níž patří:

- soustava veřejných rozpočtů
- soustava mimorozpočtových fondů
- rozpočty veřejnoprávních (vládních) neziskových organizací

¹⁶ Hamerníková, B. - Veřejné finance: učebnice. 2. vyd., 2004, 355 str.

¹⁷ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

¹⁸ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

Obrázek 2 - Rozpočtová soustava v ČR (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Peková, 2005, s.176)

Rozpočtová soustava České republiky je legislativně vymezena v zákoně č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, které upravují:¹⁹

- pravidla hospodaření s prostředky státního rozpočtu (poskytování dotací do obcí, krajů, příspěvkových organizací apod.)
- sankce za porušení rozpočtové kázně
- možné rozpočtové přesuny v rámci rozpočtových opatření

¹⁹ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

3.3.2.1 Soustava veřejných rozpočtů

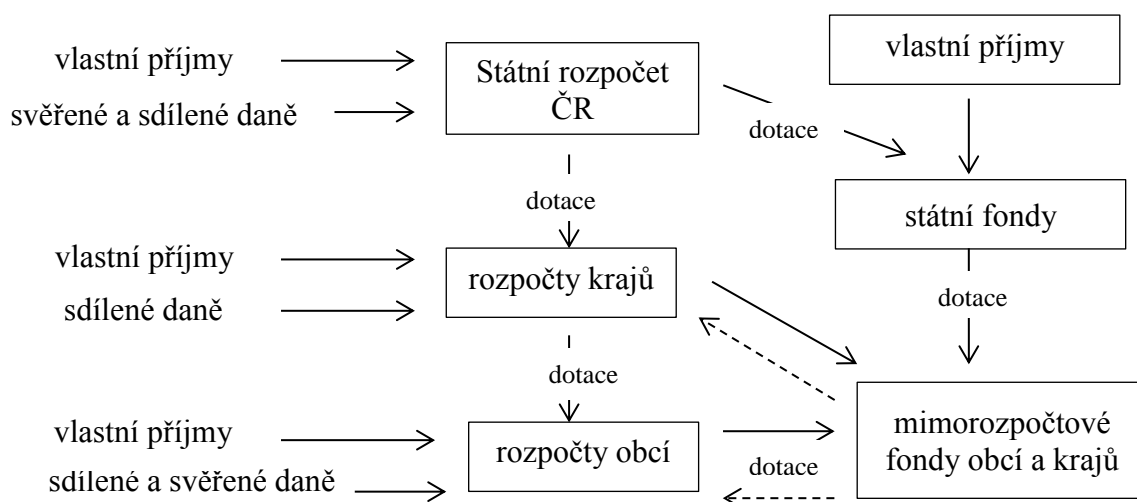
Existence rozpočtové soustavy veřejného sektoru je nedílnou součástí působení státu v ekonomice. Soustava veřejných rozpočtů je nejdůležitější částí rozpočtové soustavy v každém státě. Hlavním cílem rozpočtového způsobu hospodaření je vytvoření plánu budoucích výdajů na straně jedné a obstarání dostatečného krytí v podobě příjmů tak, aby tyto výdaje mohly být realizovány na straně druhé.²⁰

Do soustavy veřejných rozpočtů zahrnujeme:²¹

- nadnárodní rozpočet
- ústřední rozpočet
- rozpočty územní samosprávy
- rozpočty veřejných podniků a veřejnoprávních neziskových organizací ve veřejném sektoru

Jednotlivé části veřejných rozpočtů jsou relativně samostatné, ale v jisté míře mezi nimi dochází k finančním vztahům. Každý rozpočet má svoji vlastní příjmovou základnu, která je zpravidla rozpočtovým omezením. Příjmová základna územní samosprávy je postupně posilována (zejména vymezením daní svěřených a sdílených), přesto ale rozpočty nižších vládních úrovní a rozpočty územní samosprávy nejsou plně soběstačné, proto mezi ústředním státním rozpočtem a rozpočty nižších vládních úrovní a územní samosprávy dochází k přerozdělovacím procesům.²²

Vztahy v soustavě veřejných rozpočtů v ČR

Obrázek 3 - Vztahy v soustavě veřejných rozpočtů v ČR (zdroj: vlastní zpracování na základě: Peková, 2005, s. 180)

²⁰ Nahodil, F. Veřejná správa a financování veřejného sektoru. Plzeň, 2014., 366 str.

²¹ Peková, J. - Veřejné finance: teorie a praxe v ČR. Praha 2011. 642 str.

²² Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

3.3.3 Rozpočtový výhled

„Střednědobý výhled rozpočtu je nástrojem územního samosprávného celku a svazku obcí sloužícím pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.“ (§3 zákona č. 250/2000 Sb.)

Rozpočtový výhled je nástrojem pro střednědobé finanční plánování a od roku 2001 stát uložil povinnost, tento výhled sestavovat. Každý územní samosprávný celek ho sestavuje dle vlastní míry podrobnosti členění, ale alespoň ve 4 základních ukazatelích a to: celkové příjmy, celkové výdaje, celkové pohledávky a celkové závazky.²³ Rozpočtový výhled je jedním z podkladů při tvorbě rozpočtu.

3.3.4 Rozpočtový proces

Pod pojmem rozpočtový proces si můžeme představit sled činností vedoucí k sestavení rozpočtu. Veřejné rozpočty jsou sestavovány na jedno rozpočtové období, které je shodné pro celou rozpočtovou soustavu. V ČR je rozpočet sestavován pro jeden kalendářní rok. Ovšem rozpočtový proces zahrnuje delší období, než je rozpočtové. Zpravidla 1,5 až 2 roky.

Rozpočtový proces zahrnuje etapy:²⁴

- analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období
- sestavení návrhu (finanční plán)
- projednání a schválení
- kontrola plnění
- přehled o skutečném plnění rozpočtu – závěrečný účet
- následná kontrola
- aktualizace programu rozvoje a rozpočtového výhledu

Sestavení návrhu rozpočtu a tvorbu podkladů pro tvorbu rozpočtu provádí zpravidla výkonný orgán obce či kraje – ve většině případů finanční odbor. Podkladem pro sestavení

²³ Provazníková, R., Sedláčková, O. - Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., vyd., 2009

²⁴ Provazníková, R., Sedláčková, O. - Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., vyd., 2009.

návrhu rozpočtu je rozpočtový výhled (viz kapitola 3.3.3). Vlastní návrh rozpočtu by pak měl vycházet z analýzy hospodaření nejméně za 2 uplynulé roky. Sestavený návrh se projednává ve finančním výboru a radě obce (kraje). Schvalování rozpočtu je v pravomoci zastupitelstva obce – zvoleného orgánu.²⁵

3.3.5 Rozpočtové zásady

Při rozpočtovém hospodaření se nejčastěji uplatňují tyto zásady:²⁶

- zásada každoročního sestavování a schvalování
- zásada reálnosti a pravdivosti
  - cílem této zásady je zabránit ve zkreslování údajů v rozpočtu
- zásada úplnosti, jednotnosti a průhlednosti
- zásada dlouhodobé vyrovnanosti
  - dodržování této zásady vede ke „zdravému“ hospodaření státu i jednotlivých nižších úrovní
- zásada efektivnosti, hospodárnosti a účinnosti
- zásada publicity
  - je důležité o návrhu, průběhu i plnění rozpočtu informovat občany – voliče, daňové poplatníky i uživatele veřejných statků

Uvedení některých rozpočtových zásad do praxe umožňuje tzv. rozpočtová skladba neboli třídění/klasifikace příjmů a výdajů rozpočtu.

3.3.6 Rozpočtová skladba

Dle vyhlášky ministerstva finanční ČR č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, se příjmy a výdaje veřejných rozpočtů závazně člení. „*Jedná se o systematické, jednotné a přehledné třídění příjmů a výdajů z různých hledisek.*“ (Peková, 2005, s. 211)

Třídění umožňuje:²⁷

- zabezpečení jednotnosti a přehlednosti struktury veřejných rozpočtů
- zajištění potřebných analytických informací o vývoji příjmů a výdajů rozpočtu
- sumarizování příjmů a výdajů za celou rozpočtovou soustavu
- analyzování hospodaření a krytí schodku příslušného veřejného rozpočtu

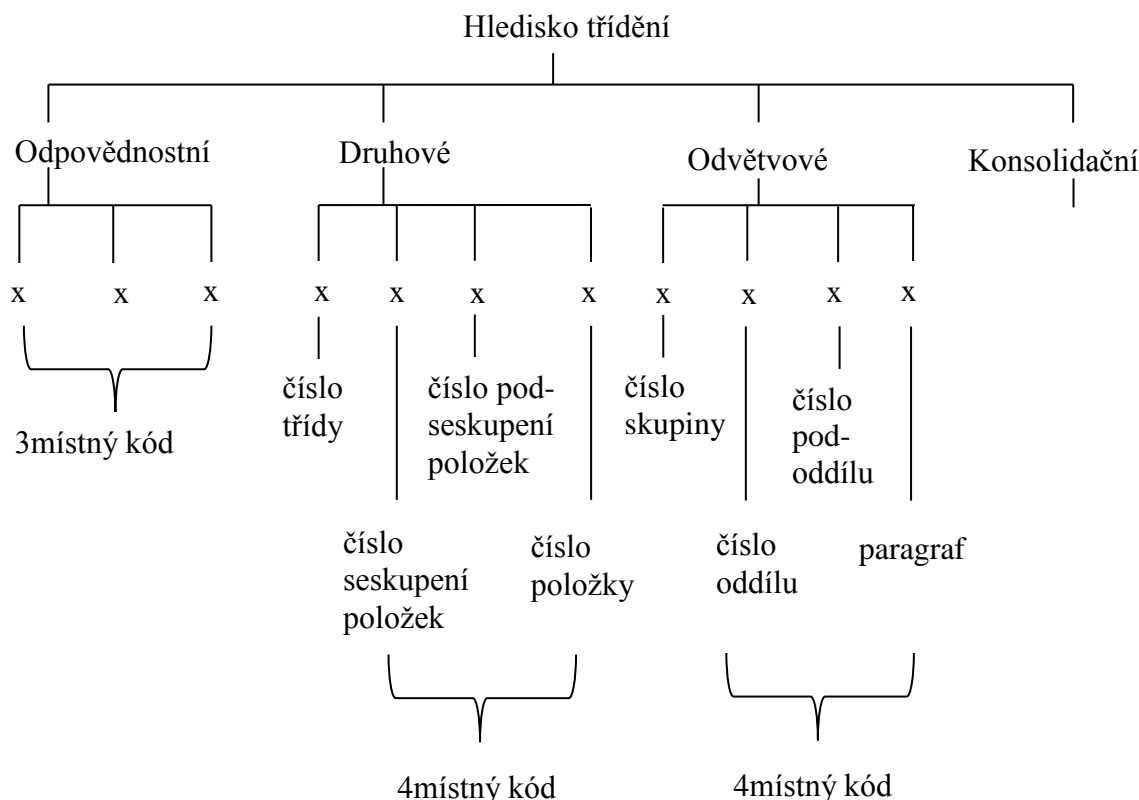
²⁵ Peková, J. - Veřejné finance: teorie a praxe v ČR. Praha 2011. 642 str.

²⁶ Peková, J. - Veřejné finance: teorie a praxe v ČR. Praha 2011. 642 str.

²⁷ Provazníková, R., Sedláčková, O. - Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., vyd., 2009

Rozpočtová skladba pracuje se čtyřmi základními druhy třídění příjmů a výdajů:²⁸

- I. **Odpovědnostní** (dříve kapitolní nebo organizační)
- II. **Druhové**
- III. **Odvětvové** (dříve funkční)
- IV. **Konsolidační** (neboli záznamové jednotky)

Obrázek 4 - Rozpočtová skladba v ČR (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Peková, 2005, s. 217)

Odpovědnostní třídění (někdy též označováno jako kapitolní či organizační) se vztahuje ke státnímu rozpočtu a pro obce a kraje není povinné. Je vyjádřením odpovědnosti správců kapitol – ministerstev a ústředních orgánů za hospodaření s rozpočtovými prostředky. V současné době existuje 42 kapitol státního rozpočtu.²⁹

Druhové třídění patří mezi základní a nejpoužívanější třídění na obecní úrovni a umožňuje propojení na účetnictví. Týká se všech peněžních operací, které třídí na 3 základní okruhy: příjmy, výdaje a financování.

²⁸ Provazníková, R., Sedláčková, O. - Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., vyd., 2009

²⁹ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

„Druhé třídění umožňuje odlišit třídy (jednomístný číselný kód), seskupení položek (dvoumístný kód), podseskupení položek (třímístný číselný kód) a jednotlivé položky příjmů a výdajů (čtyřmístný kód). To znamená u každé třídy podrobné členění.“ (Peková, 2005, s. 213)

Třída → **podseskupení položek** → **seskupení položek** → **jednotlivé položky**
(viz obrázek č. 4)

Z hlediska druhového rozlišujeme celkem 8 tříd:³⁰

- Třída 1 – Daňové příjmy
- Třída 2 – Nedaňové příjmy
- Třída 3 – Kapitálové příjmy
- Třída 4 – Přijaté dotace
- Třída 5 – Běžné výdaje
- Třída 6 – Kapitálové výdaje
- Třída 7 – Ostatní výdaje – byla zrušena k 1.1.2003
- Třída 8 – Financování

Odvětvové třídění rozděluje příjmy a výdaje podle odvětví. Vychází se z účelů, na které se finanční prostředky z rozpočtu vynakládají. Využívá se čtyřmístný kód třídění na rozpočtové skupiny (jednomístný kód), které se dělí na rozpočtové oddíly (dvoumístný kód), které se dále člení na pododdíly (třímístný kód) a ty se dále člení na paragrafy (čtyřmístný kód).³¹

Skupina → **oddíl** → **pododdíl** → **paragraf** (viz obrázek č. 4)

Odvětvové třídění se v ČR týká nenávratných výdajů podle skupin:

1. zemědělství a lesní hospodářství
2. průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
3. služby pro obyvatelstvo
4. sociální věci a politika zaměstnanosti
5. bezpečnost státu a právní ochrana
6. všeobecná veřejná správa a služby

³⁰ Provazníková, R., Sedláčková, O. - Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., vyd., 2009

³¹ Peková, J. - Veřejné finance: teorie a praxe v ČR. Praha 2011. 642 str.

Konsolidační třídění je posledním druhem třídění příjmů a výdajů. Základním prvkem jsou tzv. záznamové jednotky. Většina z nich je využívána obcemi i kraji. „Konsolidace umožňuje vyloučit duplicity na základě interních transferů mezi fondy a korekci příjmů na straně jedné a korekci výdajů na straně druhé, při započítávání příjmů a výdajů (tzn. vyloučení peněžních převodů mezi fondy a rozpočtem převodů mezi zřizovatelem a organizační složkou a mezi veřejnými rozpočty různých úrovní).“ (Peková, 2005, s. 216-217)

3.4 Problematika příjmů a výdajů

3.4.1 Rozpočtové příjmy

Jak bylo uvedeno výše v předchozích kapitolách, rozpočet se skládá z příjmů, výdajů a ostatních peněžních operací. Největší a nejvýznamnější položkou příjmů jsou daňové příjmy. Příjmy můžeme dělit z několika hledisek. Jedním z nejvýznamnějších hledisek členění je hledisko nenávratnosti, dle kterého příjmy dělíme na:³²

- **nenávratné veřejné příjmy**
  - příjmy, které putují do veřejného rozpočtu od různých subjektů (občanů, firem). Typickým příkladem jsou daně, dávky, uživatelské poplatky či příjmy z pronájmu či prodeje obecního majetku.
- **návratné příjmy**
  - jsou příjmy čerpané na určitou dobu. Po uplynutí se musí vrátit tomu subjektu, který je zapůjčil. Jedná se nejčastěji o bankovní úvěry.

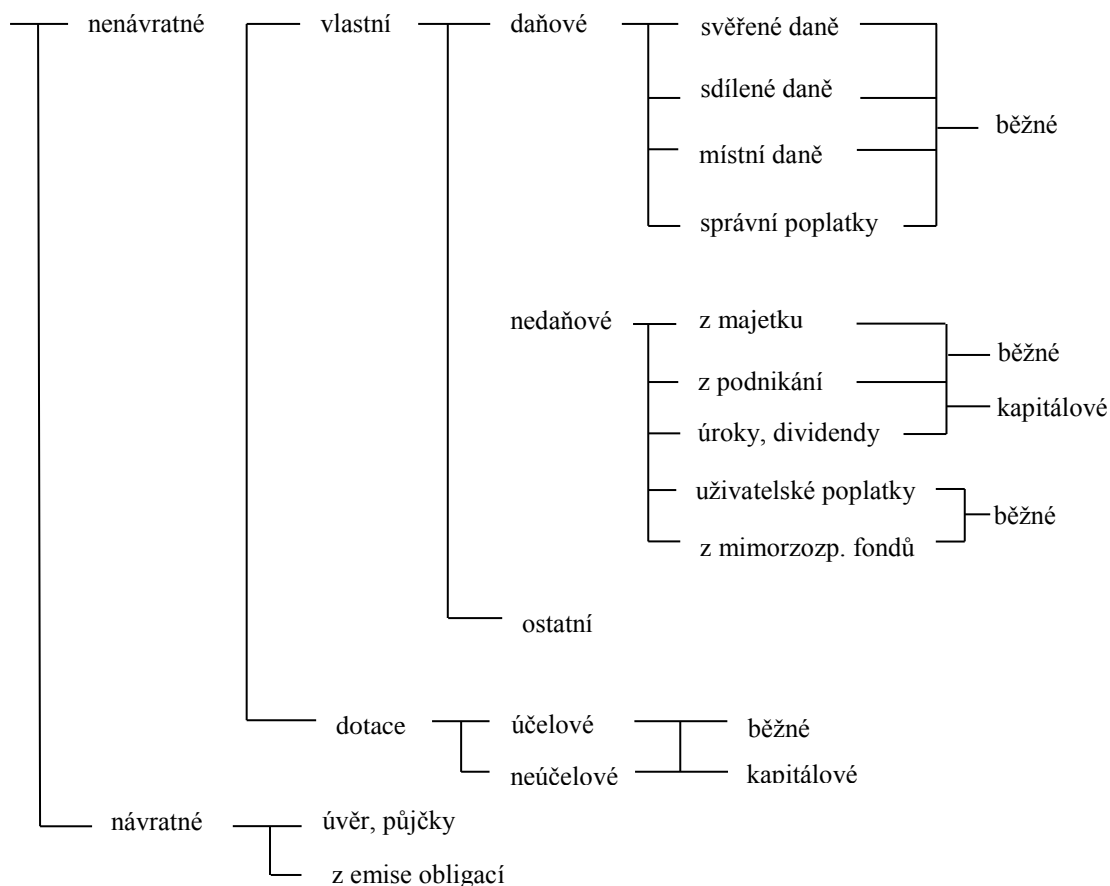
Dle časového hlediska můžeme příjmy dělit na:³³

- **Běžné příjmy** – každoročně se opakují
  - daňové příjmy
  - nedaňové příjmy
  - nenávratné příjmy běžného rozpočtu
  - návratné příjmy
  - dotace na financování provozních potřeb
- **Kapitálové příjmy** – jsou spíše jednorázové a nedaňového charakteru
  - nenávratné příjmy
  - návratné příjmy

³² Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

³³ Hamerníková, B. - Veřejné finance: učebnice. 2. vyd., 2004, 355 str.

Uvedená třídění veřejných příjmů je znázorněno v následujícím schématu:

Obrázek 5 - Příjmy veřejného rozpočtu (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Peková, 2005, s.192)

3.4.1.1 Daňové příjmy

„Daň je povinná, nenávratná, zpravidla se opakující platba do veřejného rozpočtu bez nároku na ekvivalentní a přímé plnění z veřejného rozpočtu.“ (Peková, 2005, s. 193)

Ve většině zemí je největší podíl veřejných příjmů tvořen příjmy **daňovými** (zároveň s platbami sociálního a zdravotního pojištění). Platba daně souvisí s existencí státu jakožto i územní samosprávy. Daňová legislativa je ukotvena v zákoně č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní.³⁴ Daň plní funkci **alokační** (získání peněžních prostředků na správné místo – tzn. financování veřejného sektoru), **redistribuční** (zmírňování nerovnosti mezi subjekty – progresivní daně) a **stabilizační** (slouží ke stabilizaci ekonomiky – např. ke zmírňování cyklických výkyvů).³⁵

³⁴ Tento zákon je platný do 31.12.2017. Od 1.1.2018 vejde v platnost zákon č. 260/2017 Sb., kterým se předchozí zákon mění.

³⁵ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

Daně by měly být:³⁶

- **spravedlivé a slušné**
  - respektování schopnosti poplatníka daně ji zaplatit a zároveň respektování užítka poplatníka ze spotřeby veřejných statků
- **efektivní**
  - nemělo by docházet k ovlivňování rozhodnutí subjektů (např. u spotřeby zboží)
- **výnosné**
  - výnosné pro veřejné rozpočty – zajištění zdroje financování veřejného sektoru
- **vyžadující co nejméně nákladů na správu a výběr daní**

U každé daně zákon určí:³⁷

- subjekt daně, tj. poplatníka či plátce
- předmět daně (příjem, majetek, spotřeba výrobků a služeb)
- způsob výpočtu základu daně
- sazbu daně (pevnou, procentní, proporcionalní, progresivní nebo regresivní)
- nezdanitelné minimum
- co není předmětem daně
- osvobození od daně
- slevy na dani
- způsob placení daně (jednorázově, zálohami, splátkami a to hotovostním či bezhotovostním způsobem) a jejich splatnost
- místo výběru daně (finanční úřady, celní úřady) a způsob jejich výběru

Daňové příjmy	
Přímé daně	Nepřímé daně
Důchodové daně	Univerzální <ul style="list-style-type: none"> - daň z obratu, prodejní daně - DPH - dovozní
Majetkové daně <ul style="list-style-type: none"> - z nemovitostí - silniční - dědická - darovací - z převodu nemovitostí 	Selektivní <ul style="list-style-type: none"> - spotřební daně - akcízy - cla - dovozní daně

Tabulka 2 - Daňové příjmy (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Žehrová, Pfeiferová, 2010)

³⁶ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

³⁷ Hamerníková, B. - Veřejné finance: učebnice. 2. vyd., 2004, 355 str.

Daně lze třídit z různých hledisek, např. podle subjektu, podle vztahu ke schopnosti platit daň, podle vazby na důchod, podle předmětu daně, podle použité sazby daně, podle vztahu mezi velikostí daně a velikostí základu daně atd. V současnosti je pro praxi důležité třídění podle hledisek OECD nebo hledisek Mezinárodního měnového fondu, které umožňuje dlouhodobé a prostorové analýzy v mezinárodním měřítku.

Podle rozpočtového určení daní (do kterého veřejného rozpočtu ze zákona daň plyne), daně dělíme na **svěřené daně** a **sdílené daně**. Mezi daňové příjmy dále zahrnujeme **místní poplatky** a **správní poplatky**.³⁸ (viz obrázek č. 5)

Schéma rozpočtového určení daní pro rok 2017 se nachází v příloze č. 1.

Svěřené daně (neboli výlučné či rozpočtově určené) jsou daně, které plynou pouze do jednoho určitého rozpočtu, buď do státního, nebo do rozpočtů příslušného stupně územní samosprávy. Typickým příkladem svěřené daně je daň z nemovitosti.

Sdílené daně zaujímají nevýznamnější zdroj z příjmů obecního rozpočtu. Jedná se o zákonem určeného podílu na celostátním výnosu těchto daní. Mezi sdílené daně můžeme zařadit daně důchodové (DPFO, DPPO), majetkové daně a daň z přidané hodnoty.

Místní poplatky jsou legislativně zakotveny v zákonu č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích. Tyto poplatky jsou spravovány a vybírány obecními úřady na základě vyhlášky a představují minimální příjem do rozpočtu obce.

Dle §1 zákona č. 565/1990 Sb., mohou obce vybírat tyto poplatky:

- poplatek ze psů
- poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt
- poplatek za užívání veřejného prostranství
- poplatek ze vstupného
- poplatek z ubytovací kapacity
- poplatek za povolení k vjezdu motorovým vozidlem do vybraných míst a částí města
- poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů
- poplatek za zhodnocení stavebního pozemku možností jeho připojení na stavbu vodovodu nebo kanalizace

---

³⁸ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

Správní poplatky neboli příjmy z vlastní správní činnosti, představují příjmy za správní úkony, které obce a kraje vykonávají v rámci přenesené působnosti. Mezi některé správní úkony můžeme zařadit vydání výpisu z úředních spisů, nahlédnutí do matriční knihy, ohlášení změny bydliště, ověření podpisu nebo razítka na listině, přijetí žádosti o výpis z rejstříku trestů, vydání stavebního povolení a další správní úkony zapsané v příloze zákona č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích.

3.4.1.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy tvoří nezanedbatelnou část příjmů rozpočtu, i když se většinou jedná o příjmy jednorázové, které neplynou z povinnosti uložené zákonem, ale z určitých aktivit obce či jiných subjektů ve prospěch obce. Příkladem nedaňových příjmů mohou být příjmy od vlastních neziskových organizací, příjmy z vlastního podnikání, příjmy z pronájmu nebo z prodeje majetku ve vlastnictví obce nebo příjmy z obchodování s cennými papíry.³⁹

3.4.1.3 Kapitálové příjmy

Do kategorie vlastních příjmů nám spadají příjmy daňové, nedaňové a kapitálové. Svým charakterem se jedná o příjmy jednorázové a jsou nejnižší položkou příjmů rozpočtu. Kapitálové příjmy představují příjmy z prodeje vlastního majetku, z prodeje cenných papírů či majetkových podílů nebo příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku. Využívá se jich hlavně pro financování investičních záměrů.⁴⁰

3.4.1.4 Dotace a transfery

Z kategorie vlastních příjmů se přesouváme do kategorie dotací. Obce a kraje nejsou natolik finančně soběstačné, aby mohly zajistit veškeré činnosti hlavně v rámci přenesené působnosti. Z tohoto důvodu potřebují obce dodatečné finanční prostředky – dotace. Dotace tvoří po daňových příjmech druhou nejvýznamnější položku v rozpočtu obce. Kromě dotací na financování přenesené působnosti jsou obcím a krajům vypláceny dotace **účelové**, a to jak **běžné** (pro financování provozních potřeb), tak **kapitálové** (investiční). Dotace jsou přidělovány na základě jejich definování a schválení v zákoně o státním rozpočtu na příslušný rok. Jsou vypláceny příslušnými ministerstvy a doplněny z kapitoly všeobecné pokladní správy (VPS). Z této kapitoly je také možnost územním

³⁹ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

⁴⁰ Hamerníková, B. - Veřejné finance: učebnice. 2. vyd., 2004, 355 str

rozpočtům poskytovat mimořádné dotace nebo poskytovat návratné finanční výpomoci. Další možností jsou nenárokové dotace z rozpočtových kapitol některých ministerstev, nebo dotace ze státních mimorozpočtových fondů. V neposlední řadě mohou obce získávat dotace od krajů nebo z Evropské Unie. Objemově největší skupinou tvoří dotace z kapitoly Ministerstva životního prostředí (převážně investiční transfery).⁴¹

3.4.1.5 Návratné příjmy

Mezi ostatní příjmy obecního rozpočtu můžeme zařadit návratné příjmy. Jsou spíše jednorázového charakteru a používají se zejména na obnovu a rozvoj obecní infrastruktury. Nemá-li obec své finanční rezervy, mohou využívat:⁴²

- krátkodobý úvěr – na překlenutí dočasného nedostatku vlastních financí
- střednědobý úvěr – se splatností do 4, maximálně 5 let
- dlouhodobý úvěr – se splatností do 10, maximálně 15 let
- příjmy z emise obligací
- návratné půjčky od jiných subjektů

„Územní samospráva by si měla půjčit návratné finanční prostředky maximálně v takové výši, aby roční dluhová služba byla na úrovni nejnižšího plánovaného kladného přebytku běžného rozpočtu (tzn. rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji), který se plánuje po uvažované dobu umořování dluhu.“ (Peková, 2005, s. 244)

3.4.2 Rozpočtové výdaje

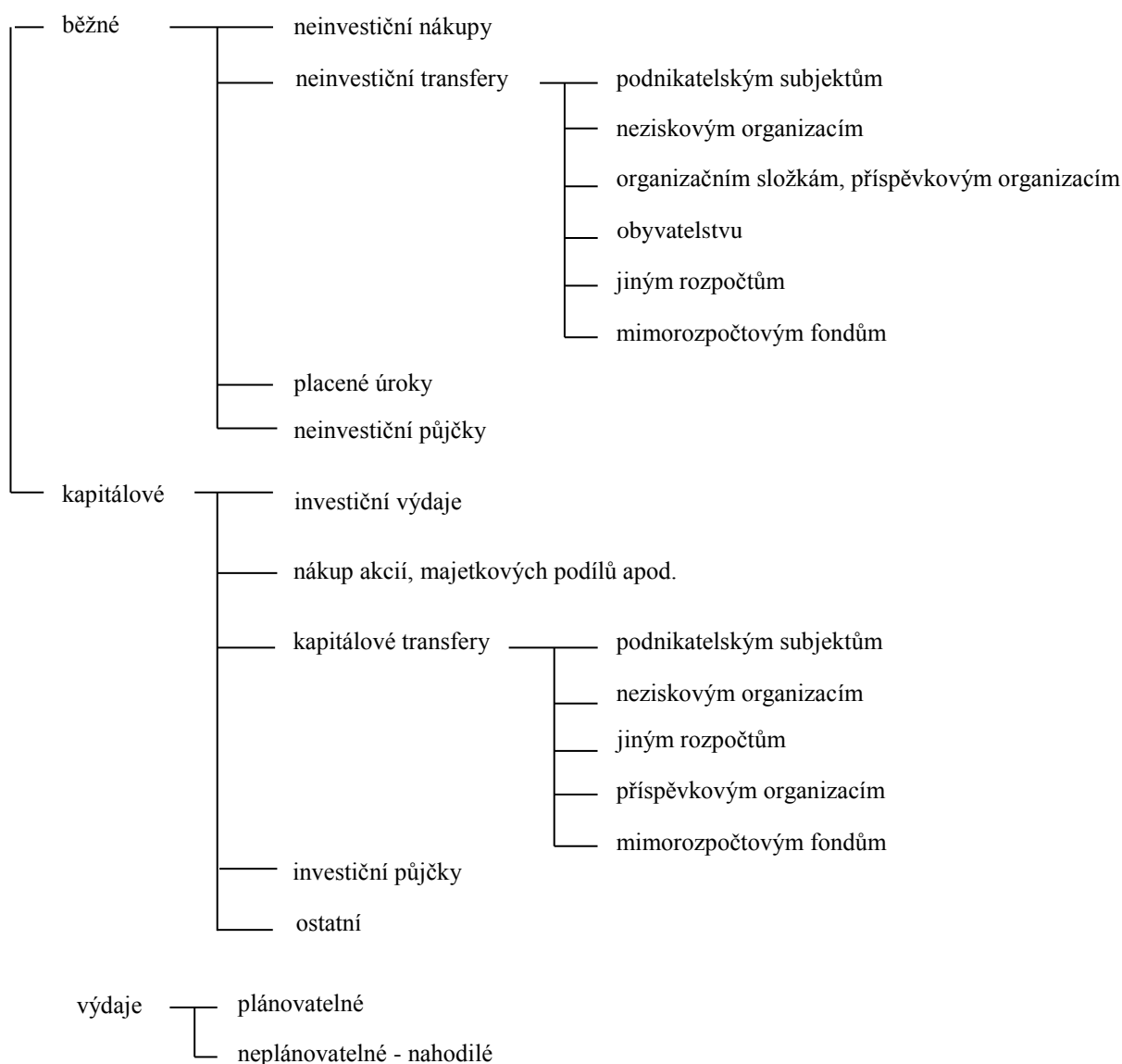
„Veřejné výdaje představují vztahy rozdělení a užití veřejných rozpočtů a mimorozpočtových fondů v rozpočtové soustavě. Jsou jedním z nástrojů ovlivňování proporcí mezi soukromým a veřejným sektorem.“ (Peková, 2005, s. 204)

Prostřednictvím veřejných výdajů jsou financovány netržní činnosti státu a územní samosprávy. Jednotlivé činnosti jsou zabezpečovány prostřednictvím různých institučních a organizačních celků, které jsou k tomu účelu zřízeny. Veřejné výdaje je možné rozdělit dle různých hledisek (závazně je dělí rozpočtová skladba), např. z makroekonomického hlediska na **vládní výdaje** (nákup zboží a služeb ve veřejném sektoru) a **transfery**, nebo z hlediska způsobů a důsledků alokace na **alokační výdaje** (výdaje na zabezpečování veřejných statků) a **redistribuční výdaje** (peněžní transfery).

⁴¹ Provazníková, R., Sedláčková, O. - Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., vyd., 2009

⁴² Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

Z hlediska druhového třídění můžeme výdaje dělit na **běžné** a **kapitálové** výdaje, které jsou dále podrobněji tříděny podle druhů, viz následující schéma.

Obrázek 6 - výdaje veřejného rozpočtu (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Peková, 2005, s.208)

3.4.2.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje (neinvestiční či provozní) jsou největší skupinou výdajů a slouží k financování běžných, každoročně se opakujících potřeb v rozpočtovém roce na úrovni státu i na jednotlivých úrovních územní samosprávy. Podstatná část běžných výdajů má charakter tzv. nárokovaných mandatorních výdajů. Ty jsou nutné zabezpečit, jelikož jsou podloženy zákony (např. zákon a povinné školní docházce, o veřejné zdravotní péči či

sociálních službách). Do běžných výdajů spadají také výdaje na výkon přenesené působnosti, které rostou s tím, kolik státní správy obec vykonává.⁴³

3.4.2.2 Kapitálové výdaje

Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých a především investičních potřeb, aby bylo možno dále zabezpečovat z dlouhodobého hlediska veřejné statky pro občany (většinou přesahují jedno rozpočtové období). Zpravidla jsou to investice jednorázové a vynakládané na konkrétní investici ve veřejném sektoru. Tyto investice se pravidelně neopakují.⁴⁴

Přehled hlavních výdajových oblastí z rozpočtů obcí

Skupina výdajů	Výdajové oblasti
1. Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	<ul style="list-style-type: none"> • Obhospodařování půdního fondu • Obhospodařování obecních lesů
2. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	<ul style="list-style-type: none"> • Provoz veřejné silniční dopravy • Údržba silnic, chodníků, veřejných prostranství • Zajišťování pitné vody • Odvod a čištění odpadních vod • Podpora rozvoje podnikání • Sběr surovin
3. Služby pro obyvatelstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Základní a mateřské školy • Kultura: divadelní činnost, knihovny, muzea, ochrana památek, sdělovací prostředky • Podpora tělovýchovy a zájmových organizací • Zdravotnictví (zřizování jeslí, nemocnic) • Komunální služby: čistota obce, veřejná zeleň, veřejné osvětlení • Bydlení: pronájem obecních bytů, výstavba nových bytů • Životní prostředí: nakládání s odpady, péče o přírodu a krajinu, ochrana ovzduší (změny technologie vytápění)
4. Sociální věci a politika zaměstnanosti	<ul style="list-style-type: none"> • Některé sociální dávky • Zřizování sociálních zařízení: domovy důchodců, domy s pečovatelskou službou, domovy pro matky s dětmi
5. Bezpečnost státu a právní ochrana	<ul style="list-style-type: none"> • Civilní obrana • Obecní policie • Požární ochrana
6. Všeobecná veřejná správa a služby	<ul style="list-style-type: none"> • Zastupitelské orgány • Činnost obecního úřadu • Finanční operace

Tabulka 3- Přehled hlavních výdajových oblastí z rozpočtů obcí (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z Provazníkové, 2015, s. 196)

⁴³ Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M. – Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. vydání, 2005, 556 str.

⁴⁴ Hamerníková, B. - Veřejné finance: učebnice. 2. vyd., 2004, 355 str

4 Charakteristika vybraných subjektů

4.1 Charakteristika obce Tachlovice

4.1.1 Vymezení území a historie

Obec Tachlovice se nachází v okrese Praha-západ ve Středočeském kraji, 16 km západně od centra Prahy. Část obce se rozléhá

po jižním svahu směřujícím k Radotínskému potoku, další část se nachází na druhém břehu. Celková rozloha obce je 636 ha a k roku 2017 bylo evidováno 893 obyvatel.

Historie

První nám známá zpráva o Tachlovicích pochází z roku 1234. V té době byl totiž jmenován Gebhard z Tachlovic jako svědek v listině krále Václava I. pro Břevnovský klášter. Zůstává pouze domněnkou, že dvůr či jiné sídlo existovalo v Tachlovicích již před rokem 1234. Podle dostupných zdrojů je zřejmé, že Tachlovice zůstaly v Gebhardových drženích až do 14. století. Poté byla obec v rukách Klementerů a Čotrů. Začátkem 15. století patřily Janu Študentovi, který stanovil prvního faráře zdejšího kostela. Během husitských válek byli držitelé Tachlovic na straně tábořské a patřili Hanušovi z Kolovrat, který byl ustanoven soudcem zemským a po skončení války existuje záznam, že vlastníkem se stal Bušek z Tachlovic a dále rod Žďárských ze Žďáru. Po třicetileté válce po roce 1662 byly v kraji založeny rychty⁴⁵ a osady: Rychta Doberská, Rychta Hostivická a Rychta Červeno-Újezdská, kam příslušela i obec Tachlovice. Po 18. století vzniklo panství Tachlovické, které má velký význam v národních dějinách. Panství bylo v rukou Karla Jáchyma, hraběte z Bredy a po jeho smrti patřilo Anně Marii Františce vévodkyni Toskánské. I za válečného období byly Tachlovice určitým terčem, vzhledem k jejich poloze – ve středu české země a blízkosti u Prahy. Většina cizáckých vojsk směřovalo právě tímto směrem a tak se občané Tachlovic stávali oběťmi. Jejich památku uctívá pomník padlých před obecním úřadem, který byl postaven již v roce 1921.

I jméno obce má svůj historický vznik a vývoj. Po řadu let se vyvíjelo, až se ustálilo názvu, jak známe dnes – Tachlovice. První podoba jména dle tradice – Taklovici (změna od k na ch se přejala z němčiny).⁴⁶

⁴⁵ rychta = sídlo vrchnostenského úředníka, rychtáře, nadané určitými výsadami

⁴⁶ Klempera, J. Tachlovice: historie a současnost, 2006, 315 s.

Znak a prapor

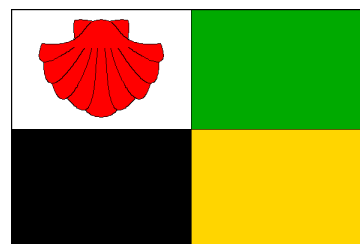
Obec má své symboly, tj. heraldický znak a prapor. Od roku 2003 bylo dle zákona o obcích povoleno zřízení a užívání vlastního znaku a praporu. Tvůrcem obecního znaku je kreslíř Jan Oulík. Figury a barvy znaku byly zvoleny tak, aby vystihovaly nějakou místní charakteristiku, lze ho popsat takto:

„V zeleném poli vyrůstá z černé paty štítu stříbrná vrba se zlatými lístky. Kmen vrby překrývá červená mušle, kterou nesou v zobáčích dvě zlatá vyskakující kuřata, provázející po stranách kmen stromu. V patě štítu probíhá vodorovný stříbrný vlnitý pruh.“ (Klempera, 2006, s. 54)

Stříbrná vrba symbolizuje místní památní strom, který roste při Radotínském potoce na západě obce. Mušle (tradiční odznak poutníků), ale také kuřata jsou atributy Sv. Jakuba – patrona tachlovického kostela. Mušle může zároveň upomínat také na vápenec, který byl v minulosti v okolí obce těžen. Černá, zelená a zlatá barva jsou převzaty z rodového znaku Anny Marie Františky velkovévodkyně Toskánské, která velmi povznesla hospodářský a kulturní život panství Tachlovice. Stříbrný a vlnitý pruh představuje Radotínský potok, který protéká vsí.

Obecní prapor se odvíjí od znaku obce a zjednodušuje ho. List praporu je čtvrcený bílo – zeleno – černo – žlutě. V horním žerďovém poli je červená mušle.⁴⁷

4.1.2 Demografická struktura

K roku 2017 bylo evidováno v obci Tachlovice 893 obyvatel, z toho 427 mužů (což představuje 47,82% populace) a 466 žen (52,18% populace). Průměrný věk na občana je 38 let.

	celkem	muži	ženy
0-14	184	96	88
15-64	609	287	322
65 a více	100	44	56

Tabulka 4 - struktura věku v obci Tachlovice (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2017)

V tabulce výše je uvedena struktura věku obyvatelstva Tachlovic. Můžeme vypořádat, že nejvíce obyvatel je ve věku 15-64 let, nejméně pak v důchodovém věku 65 a více.

⁴⁷ Klempera, J. Tachlovice: historie a současnost, 2006, 315 s

Přehled stavu obyvatelstva do minulosti není zcela přesný, některá čísla jsou velmi přibližná z důvodu nezachování dokumentů. Dá se ale říci, že od 15. století počet obyvatel stoupal, pak jsme ve 20. století zaznamenali mírný pokles a na začátku 21. století už zase nárůst. V 15. století bylo v obci cca 30 obyvatel, v 17. století 90 obyvatel, v 18. století už kolem 400 obyvatel, v 19. století 700-800 obyvatel a na začátku 20. století až přes 900 obyvatel. Po druhé světové válce stav obyvatel klesl na 600 obyvatel. Začátkem 21. století zaznamenáváme opět nárůst a k roku 2017 je stav obyvatel stanoven na 894.⁴⁸ Dá se předpokládat další nárůst do budoucna z důvodu neustálého vystavování nových domů a obytných prostor a také velký zájem lidí stěhovat se do menších obcí, které jsou v těsné blízkosti Prahy.

4.1.3 Obecná charakteristika

Doprava

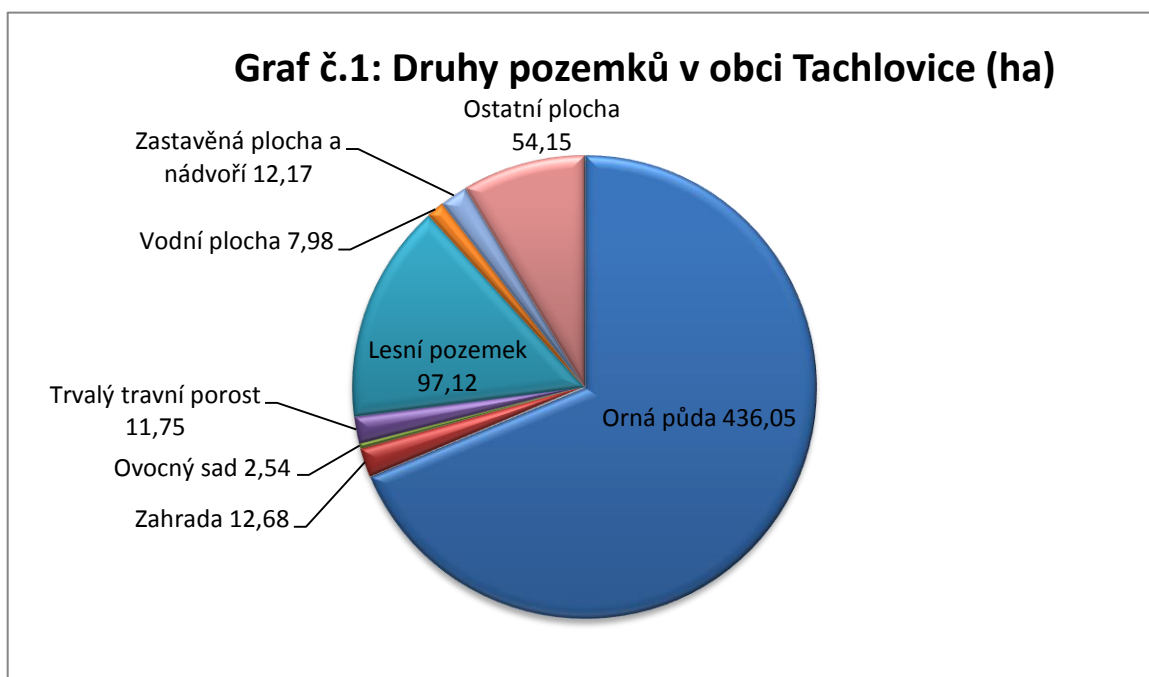
Obcí Tachlovice je vedena silnice II. třídy v úseku Radotín – Tachlovice – Rudná. Železniční trať obcí nevede, nejbližší železniční zastávka je ve vedlejší obci Nučice, která je vzdálená cca 2 km a vede směr Praha – Smíchov a Beroun na druhou stranu. Území obce protíná železniční trať, která je určena pro nákladní dopravu a vede do lomů Mořina. V obci jsou dvě zastávky příměstských autobusových spojů, které vedou do Prahy – Radotína a na Zličín.

Pozemky

Celková výměra (ha)	634,43
Zemědělská půda	463,02
Orná půda	436,05
Chmelnice	-
Vinice	-
Zahrada	12,68
Ovocný sad	2,54
Trvalý travní porost	11,75
Nezemědělská půda	171,41
Lesní pozemek	97,12
Vodní plocha	7,98
Zastavěná plocha a nádvoří	12,17
Ostatní plocha	54,15

Tabulka 5 - Druhy pozemků v obci Tachlovice (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2017)

⁴⁸ Klempera, J. Tachlovice: historie a současnost, 2006, 315 s

Graf 1 - Druhy pozemků v obci Tachlovice (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2017)

Dle následujícího grafu je patrné, že v obci převládá zemědělská orná půda, která z celkových 634 ha zaujímá 436,05 ha, což představuje přes 68%. Druhou nejvýznamnější položkou jsou lesní pozemky a ostatní půda.

Občanská vybavenost

Vzdělávací funkci v obci plní základní škola, která je zde (dle dostupných dat) od roku 1662. V roce 1737 byla první zmínka o postavení nové budovy školy, která stojí dodnes naproti farní budově v Tachlovicích a byla postavena v době panství Tachlovice za Anny Marie Františky velkovévodkyně Toskánské. V roce 1887 byla škola rozšířena na 5. tříd. Druhý stupeň základní školy mohou žáci absolvovat ve vedlejší vesnici Nučice, která je rozšířená až do 9. třídy.

O mateřské škole je první záznam z roku 1947. Tehdy byla mateřská škola v budově vedle kostela. V roce 2011 byla k výročí 125 otevření základní školy slavnostně otevřena nová budova mateřské školy, která stojí hned vedle základní školy.

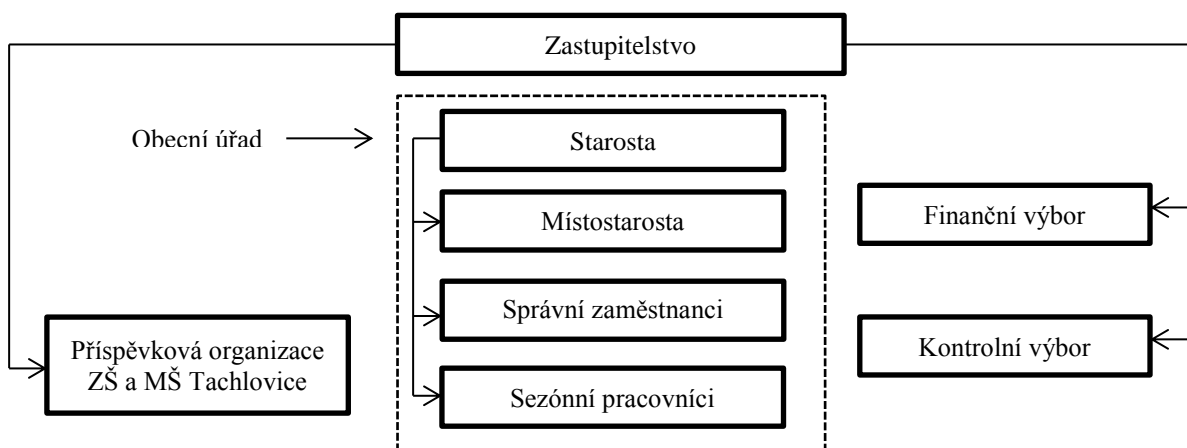
V budově obecního úřadu můžeme najít místní obecní knihovnu, která je přístupná dvakrát týdně. K dispozici občanům je malý obchůdek potravinového zboží, pošta, tenisové kurty a dětské hřiště a kostel.

Zájmové organizace

V obci působí velké množství zájmových organizací. Za zmínku stojí tělocvičná jednota Sokol, která vznikla už v 20. letech 20. století a pokračuje dodnes. Dalšími spolky jsou Skautský oddíl a spolek TOPAS, který se stará o bohaté kulturní akce, výstavy, akce pro děti i vydávání týdeníku Tachlovické listy. Dalším významným spolkem je Veteran Club Tachlovice, který každoročně pořádá velmi populární Tachlovický trojúhelník – přehlídka a závod veteránů.⁴⁹

4.1.4 Orgány obce

Pro volební období v letech 2014-2018 byl zvolen starosta Ing. Vlastimil Semerád, který je zároveň členem 7členého zastupitelstva. V tomto volebním období jsou také zřízeny dva výbory – kontrolní a finanční – oba tříčlenné. Dále má obec ustanovenou přestupkovou komisi.

Obrázek 7 - Schéma organizační struktury v obci Tachlovice (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.tachlovice.cz)

4.2 Charakteristika města Rudná

4.2.1 Vymezení území a historie

Město Rudná se nachází v okrese Praha – západ ve Středočeském kraji. Město Rudná vzniklo spojením dvou obcí – Dušníky a Hořelice. Pro novou obec byly navrhovány názvy jako Dušelice, Hoředus nebo Hořelické Dušníky. Nakonec ale zvítězil název, který ve škole vymyslely děti – Rudná. 27. října 2000 získala Rudná statut města, když splnila

⁴⁹ Klempera, J. - Tachlovice: historie a současnost, 2006, 315 s

podmínku - požadovaný počet obyvatel – 3000. Město Rudná leží v nadmořské výšce 387 metrů. Katastr města zaujímá plochu 810 ha. Jihozápadní částí města protéká Radotínský potok.

Historie

Osídlení širšího okolí Hořelice a Dušníky je doloženo archeologickými nálezy již z doby bronzové (200-1500 př.n.l.). První písemné zmínky o obci Dušníky pocházely z počátku 13. století. Obec Dušníky byly duchovním statkem (dle jména), obyvatelé byli poddanými kláštera nebo kostela. Církevním statkem zůstávaly Dušníky po dalších 200 let. Začátkem 15. století byly společně s dalšími církevními statky vráceny kapitule sv. Víta. Za husitských válek ovšem pražská kapitula o tyto državy přišla a od této doby, po více než 2 století Dušníky patřily různým světským majitelům. V třicetileté válce byla obec v roce 1631 vypleněna a od té doby byly Dušníky přiděleny ke statku chrást'anskému. V šedesátých letech 19. století se rozvíjelo dolování v okolí Nučic, kde pracovala většina mužů. V roce 1880 bylo otevřeno železniční spojení z dolů až do železáren v Králově Dvoře a v roce 1909 vznikla Pražská železářská společnost, která podnikala v oblasti těžby, transportu a zpracování železné rudy. Nejstarší písemné zápisy ze zasedání obecního zastupitelstva jsou dochovány až od roku 1889. Mezi důležité milníky můžeme zařadit postavení budovy školy z roku 1897, postavení lékárny 1902, 1904 zboření starého kostela a 1910 slavnostní otevření nového kostela. Ani za války se obce nedočkaly klidu. V roce 1927 byl postaven pomník dušnickým padlým.

První písemná zmínka o obci Hořelice je z roku 1052 v zakládající listině vydané knížetem Břetislavem. Tehdejší název Zhořelice zde vystupuje jako duchovní statek. Od roku 1228 patřila stejně jako Dušníky pražskému klášteru. Počátkem 15. století byla obec v držení karlštejnského purkrabí, pár let na to už opět patřila klášteru Sv. Jiří a v jeho držení zůstala až do husitských válek. Poté měla obec několik dalších majitelů. V 17. století zde byla zřízena první budovy škola, dále pivovar, pošta, mlýn, pekárna, kovárna i velký zájezdni hostinec. V 18. století zasáhla obě obce morová epidemie a dle údajů v té době zemřela až 1/3 obyvatelstva. V roce 1937 se obě obce – Dušníky i Hořelice dočkaly povýšení na městys.⁵⁰

---

⁵⁰ Opleštilová, H. - *Rudná.*: Městský úřad Rudná, 2002. 107 s.

Znak a prapor

V roce 1955 Heraldická společnost v Praze navrhla pro Rudnou znak a prapor. „Štít je vodorovně rozdělen na dvě stejné části. Na hranici obou polí uprostřed je zobrazena zlatá poštovská trubka. Horní červená polovina znaku představuje klášter Sv. Jiří na pražském Hradě. V dolní polí černá barva symbolizuje pražské arcibiskupství, které mělo ve znaku zlaté břevno na černém štítě.“ (Opleštilová, 2002, s. 8)

Zlatá poštovská trubka je zde připomínkou nejstarších poštovních tras v Čechách, které procházely územím Rudné. Jak klášter Sv. Jiří, tak pražské arcibiskupství je připomínkou toho, že v raném středověku byly vlastníky jak Dušníků, tak Hořelice. Červená barva znaku symbolizuje klášter Sv. Jiří, který dle dochovaných dokumentů měl ve znaku červený kříž na stříbrném štítě.

Prapor zachovává stejné barvy i zlatou poštovskou trubku, stejně jako na znaku. Je pouze jejím zjednodušením.

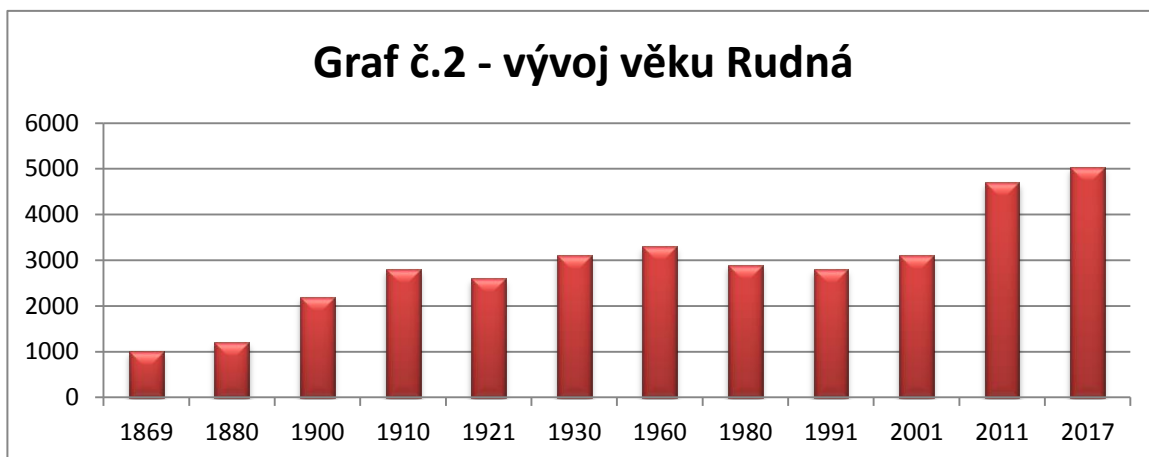
4.2.2 Demografická struktura

K roku 2017 bylo evidováno v Rudné 5 025 obyvatel, z toho 2 487 mužů (což představuje 49,49% populace) a 2 538 žen (50,51% populace). Průměrný věk na občana je 38,8 let.

	celkem	muži	ženy
0-14	1 074	578	496
15-64	3 182	1 561	1 621
65 a více	769	348	421

Tabulka 6 - struktura věku v městě Rudná (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2017)

V tabulce výše je uvedena struktura věku obyvatelstva Rudné. Můžeme vypočítat, že nejvíce obyvatel je ve věku 15-64 let, nejméně pak v důchodovém věku 65 a více. Dle následujícího grafu je patrné, že obyvatelstvo, až na mírné poklesy, od 19. století stále roste. Mezi lety 2001-2011 počet obyvatel výrazně vzrostl z důvodu velké bytové výstavby.

Graf 2- vývoj věku v městě Rudná (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2017)

4.2.3 Obecná charakteristika

Doprava

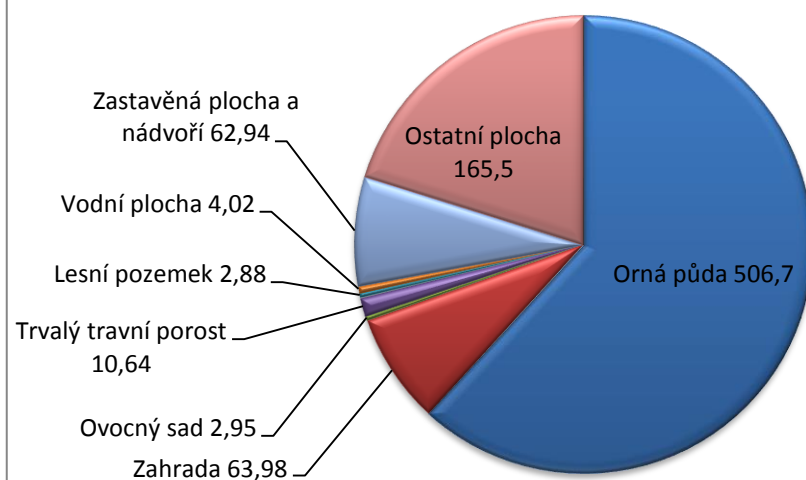
Městem Rudná je vedena silnice II. třídy v úseku Radotín – Tachlovice – Rudná. Je také napojena na dálnici D5 směřující na Plzeň a dále do západní Evropy (její otevření výrazně zlepšilo dopravní zatížení města). Přírozenou osou města je Masarykova ulice, podél níž je umístěno nejvíce obchodů a služeb. V posledních letech se podařilo Rudnou zahrnout do systému pražské integrované dopravy a každých 15-20 minut jezdí autobus na konečnou stanici metra B – Zličín. Město protíná železniční trať ve směru Praha – Beroun a dále nákladová železniční trať, která vede do lomů Mořina a slouží především k přepravě vápence.

Pozemky

Celková výměra (ha)	819,61
Zemědělská půda	584,27
Orná půda	506,70
Chmelnice	-
Vinice	-
Zahrada	63,98
Ovocný sad	2,95
Trvalý travní porost	10,64
Nezemědělská půda	235,35
Lesní pozemek	2,88
Vodní plocha	4,02
Zastavěná plocha a nádvoří	62,94
Ostatní plocha	165,50

Tabulka 7 - druhy pozemků města Rudná (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2017)

Graf č.3 - druhy pozemků města Rudná (ha)

Graf 3 - druhy pozemků města Rudná (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z ČSÚ, 2017)

Stejně jako v grafu č.1 (viz str. 39), je patrné, že orná půda zaujímá největší část z pozemků v Rudné. 506,7 ha představuje téměř 62% orné půdy z 819,61 hektarů. Tradičními zemědělskými plodinami jsou ječmen, brambory a cukrová řepa. Oproti tachlovickým lesním pozemkům, které zaujímaly přes 97 hektarů, má rudná pouze necelé 3 hektary.

Občanská vybavenost

Vzdělávací funkci zde plní základní škola, jejíž nová budova byla slavnostně otevřena v roce 1967, ovšem první budova školy byla vystavěna již na začátku 19. století. Druhou základní školou je zvláštní škola, ve které je dětem věnována speciální odborná péče a podmínky, která funguje od roku 1967. Dojíždějí sem děti z okolních 15 obcí, protože nikde v okolí není škola podobného typu. Mateřská škola zde funguje od roku 1946, ale až v roce 1984 byla postavena nová budova, která plně vyhovovala náročným požadavkům. Dnes má čtyři pavilony a navštěvuje ji více jak 100 dětí. Ve městě se dále nachází knihovna, služebna městské policie, lékárna, dům seniorů, dva hřbitovy, několik dětských hřišť, fotbalové hřiště, tenisové kurty a sokolský dům. Své ordinace mají ve městě praktický lékař pro dospělé i pro děti a dorost, dále jsou zde ordinace stomatology i gynekologie. Ve městě jsou vybudovány základní sítě – vodovod, elektřina, plynovod i

kanalizace. Odpadové hospodářství zajišťuje firma Technické služby Rudná, a.s., která se dále stará o údržbu místních komunikací a zeleně.⁵¹

Ke konci 20. století vznikla v západní části města velká komerční zóna, v jejíž první fázi bylo vybudováno přes 107 tisíc m² výrobních a skladových ploch a dalších 31 tisíc m² kancelářských prostor. V této části sídlí několik desítek logistických, výrobních a obchodních společností.

Zájmové organizace

V obci působí přes 20 zájmových organizací. Za zmínku stojí tělocvičná jednota Sokol, spolek vojenských vysloužilců, spolek Bratrstvo-Svornost (horníci), spolek Oul, sbor dobrovolných hasičů, skautský oddíl Junák, mateřské centrum Rudňáček, včelaři, zahrádkáři nebo fotbalový klub.

4.2.4 Orgány města

Městský úřad Rudná vykonává činnost matriky a stavebního úřadu v přenesené působnosti pro své území, ale také 8 dalších obcí. Starostou pro volební období 2014-2018 je Lubomír Kocman. Dle zákona má zastupitelstvo Rudné 15 členů. Dále jsou zřízeny dva výbory – finanční a kontrolní, oba tříčlenné. Posledním orgánem je rada města, která má v současné době 5 členů. Do organizačních útvarů městského úřadu spadají sekretariát, finanční odbor, hospodářský odbor, správní odbor, stavební úřad a městská policie. Mezi rozpočtové a příspěvkové organizace, které jsou subjektem zřízeny, řadíme obě základní školy, mateřskou školu, městskou knihovnu, sbor dobrovolných hasičů, spolkový dům a Technické služby Rudná, a.s.⁵²

---

⁵¹ Opleštilová, H. - *Rudná.*: Městský úřad Rudná, 2002. 107 s.

⁵² Organizační struktura města Rudná. Dostupné online: <http://www.rudnamesto.cz/osp>

5 Analytická část

Tato kapitola se zabývá rozborem hospodaření obce Tachlovice a města Rudná v 5 letém horizontu, tzn. v letech 2013-2017. Podklady pro analýzu hospodaření byly poskytnuty obecním a městským úřadem těchto subjektů. Jedná se především o závěrečné účty, rozpočty a další dokumenty, které jsou nezbytné pro zpracování analýzy. Veškeré údaje získané z těchto dokumentů byly prokonzultovány s odbornými pracovníky úřadů těchto subjektů. Doplnujícím zdrojem těchto údajů je aplikace Monitor, která je provozována Ministerstvem financí.⁵³

5.1 Rozpočty obce Tachlovice a města Rudná

Tvorba rozpočtu se řídí zákonem č.128/2000 Sb. o obcích a zákonem č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v platném znění. Obecní či územní rozpočet představuje finanční plán, který se skládá z příjmů a výdajů, a sestavuje se na každý kalendářní rok. Oba subjekty (Tachlovice i Rudná) předkládají návrhy na rozpočet ke konci každého kalendářního roku, a ty podléhají schválení zastupitelstev. Pokud rozpočet není schválen před 1. lednem rozpočtového roku, obce či územní samosprávné celky hospodaří dle rozpočtového provizoria, které je vymezeno v §13 zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech. V průběhu roku může taky dojít ke změně rozpočtu a to z několika důvodů, např. z organizačních změn, věcných změn, nebo metodických. Za této situace se využívá rozpočtové opatření, kterým může být přesun prostředků nebo použití nových rozpočtových příjmů. Po skončení kalendářního roku se údaje o ročním hospodaření územního samosprávného celku a svazku obcí souhrnně zpracovávají do závěrečného účtu – dle §17 zákona výše zmíněného zákona.

Jak už bylo řečeno, součástí rozpočtů jsou příjmy a výdaje. Další položkou rozpočtů je financování. To popisuje situace, kdy si obec peníze vypůjčí a dále je splácí, nebo se změní stav peněz na vlastních účtech obce. Celkové financování lze tedy definovat jako rozdíl mezi celkovými příjmy a výdaji a musí platit rovnice, že **příjmy – výdaje = financování**.

Obecně tedy mohou nastat dvě situace:

- obec má menší příjmy než výdaje – záporné saldo
- obec má vyšší příjmy než výdaje – kladné saldo

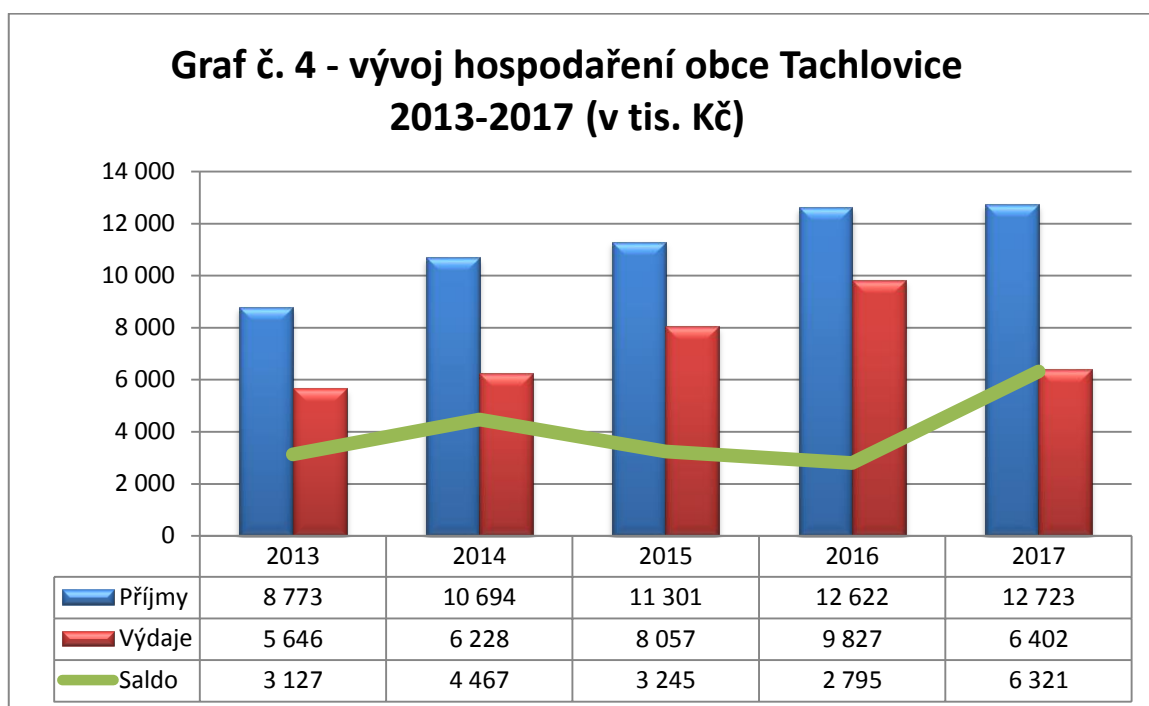
---

⁵³ Monitor = informační portál Ministerstva financí, který umožňuje volný přístup k rozpočtovým a účetním informacím ze všech úrovní státní správy i samosprávy. Dostupné online na: <http://monitor.statnipokladna.cz/2017/>

- Pokud jsou příjmy obce nižší nežli výdaje, je nutné ve financování nastavit, z čeho se deficit uhradí. Lze si vypomoci půjčkou, kterou ale obec bude v následujících letech splácet, nebo je potřeba snížit stav peněžních prostředků na vlastních účtech obce.

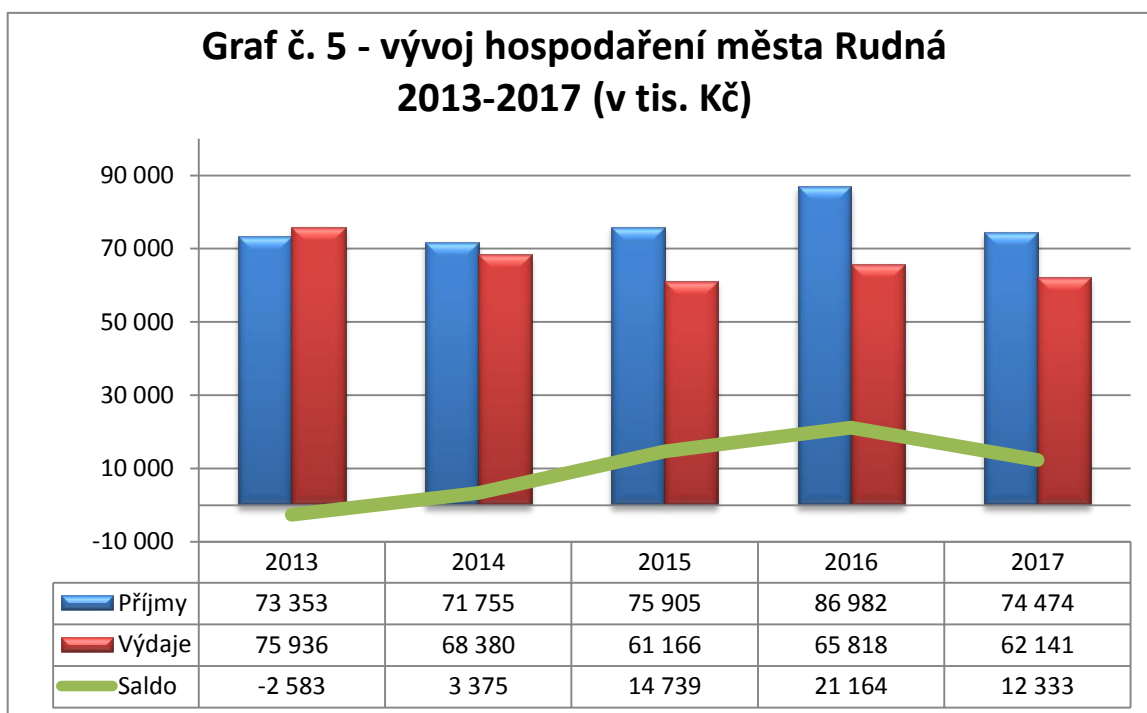
V druhém případě, pokud jsou příjmy vyšší než výdaje, je nutné stanovit, kam bude vhodně finanční přebytek uložit.

V následujících dvou grafech je zaznamenán vývoj hospodaření obce Tachlovice a města Rudná za posledních 5 let.

Graf 4 - vývoj hospodaření obce Tachlovice v letech 2013-2017 (zdroj: vlastní zpracování)

Dle grafů je patrné, že obec Tachlovice má vyrovnanější hospodaření, než město Rudná. V posledních letech měla obec vždy kladné saldo rozpočtu (příjmy > výdaje), takže bez problému zvládá splácet dlouhodobý úvěr vypůjčený před několika lety. V roce 2016 byla zaznamenána vyšší investiční činnost a to z důvodu rekonstrukce Jakubské návsi a ostatních přilehlých komunikací. Návrh rozpočtu pro rok 2018 je schválený v této struktuře: příjmy – 12 328 tis. Kč, výdaje – 13 319 Kč. Návrh rozpočtu je zatím schodkový a výše výdajů je stanovena vyšší částkou, protože se očekává investiční činnost a to hlavně v podobě rekonstrukce několika ulic v obci. Očekává se, že v průběhu roku dojde k několika změnám – rozpočtovým opatřením.

Graf 5 - vývoj hospodaření města Rudná 2013-2017 (zdroj: vlastní zpracování)

Ve sledovaných obdobích město vykazovalo převážně kladné hodnoty, kdy docházelo k efektivnímu hospodaření. Avšak oproti předchozímu grafu (graf č. 4 – vývoj hospodaření obce Tachlovice), mělo město Rudná v roce 2013 záporné saldo a to ve výši 2 582 627 Kč. Jelikož město nebylo schopno tento rozdíl pokrýt z celé části z vlastních zdrojů, v této době zvolilo, jako způsob pro vyrovnání rozdílu, novou dlouhodobou výpůjčku a část schodku pokrylo z kladného salda roku předchozího. V roce 2014 už město operovalo s kladným zůstatkem, který využilo pro splacení předchozích úvěrů. Po další roky dále zůstává saldo kladné. Návrh rozpočtu pro rok 2018 je schválený v této struktuře: příjmy – 85 613 tis. Kč, výdaje 145 314 Kč. Je velmi pravděpodobné, že v průběhu roku dojde k několika změnám – rozpočtovým opatřením, které byly schvalovány i v minulých letech.

Podrobnější zobrazení rozpočtů

Jak už bylo uvedeno v kapitole 3.3.6. a následných, rozpočtové příjmy a výdaje se dle vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě dělí podle druhů. Příjmy se dělí na daňové, nedaňové, kapitálové a přijaté transfery. Výdaje se pak dělí na běžné a kapitálové. V následujících tabulkách je znázorněno podrobnější členění těchto příjmů a výdajů obce Tachlovice i města Rudná, za sledované 5ti leté období.

Rozpočet obce Tachlovice 2013-2017 (v tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
Příjmy celkem	8 773	10 694	11 301	12 622	12 723
daňové	7 914	10 135	10 483	12 108	8 993
nedaňové	414	210	464	319	2 634
kapitálové	241	166	174	-	180
přijaté transfery	204	182	180	195	916
- investiční	-	-	-	-	-
- neinvestiční	204	182	180	195	916
Výdaje celkem	5 646	6 228	8 057	9 827	6 402
běžné	5 040	4 198	5 619	6 403	4 662
kapitálové	606	2 030	2 438	3 424	1 740
Saldo	3 127	4 467	3 245	2 795	6 321

Tabulka 8 - rozpočet obce Tachlovice 2013-2017 (zdroj: vlastní zpracování)

Rozpočet města Rudná 2013-2017 (v tis. Kč)

	2013	2014	2015	2016	2017
Příjmy celkem	73 353	71 755	75 905	86 982	74 474
daňové	53 554	56 346	62 110	69 823	54 710
nedaňové	7 290	5 404	5 743	6 996	5 354
kapitálové	648	1 265	252	1 987	190
přijaté transfery	11 862	8 741	7 800	8 177	14 220
- investiční	4 756	1 084	-	774	6 931
- neinvestiční	7 105	7 657	7 800	7 403	7 288
Výdaje celkem	75 936	68 380	61 166	65 818	62 141
běžné	44 200	45 920	48 739	49 367	37 791
kapitálové	31 736	22 460	12 427	16 451	24 349
Saldo	- 2 583	3 375	14 739	21 164	12 333

Tabulka 9 - rozpočet města Rudná 2013-2017 (zdroj: vlastní zpracování)

Z výše vyobrazených tabulek je na první pohled zřejmé, že největší skupinou příjmů jsou příjmy daňové, které tvoří rozhodující zdroj příjmů obecního rozpočtu. Ve městě Rudná představují daňové příjmy až 80% všech příjmů a v obci Tachlovice dosahují v některých letech až 90%, výjimkou je rok 2017, kdy daňové příjmy představovaly jen 70% všech příjmů. Další významnou složkou jsou nedaňové příjmy, které tvoří o něco menší část rozpočtu. Ve městě Rudná jsou v posledních letech konstantní a představují přibližně 7-8% příjmů. U obce Tachlovice představovaly nedaňové příjmy necelý 5%ní podíl. Až na rok 2017, kdy se podíl zvýšil na 20% a to z důvodu velkého množství pronajatého majetku (nemovitostí). Další výraznou položkou příjmů pro město Rudná jsou investiční transfery,

kteří město opakovaně získalo a to hlavně ze státního rozpočtu. U obce Tachlovice tvoří přijaté transfery jen menší část příjmů a představují 5%ní podíl.

U výdajové složky u obou subjektů převládají běžné výdaje nad kapitálovými. Za celé sledované období kapitálové výdaje nikdy nepřevýšily běžné. Běžné výdaje v obci Tachlovice tvoří až 70%. Ve městě Rudná tvoří běžné výdaje až dvě třetiny výdajů. Kapitálové výdaje tvoří zbylých 30% výdajů.

5.2 Bilance běžného a kapitálového rozpočtu

Běžný rozpočet se skládá z běžných příjmů a běžných výdajů, ve kterých jsou zahrnuty příjmy a výdaje, které se každoročně opakují. Do běžných příjmů zahrnujeme daňové příjmy, nedaňové příjmy a přijaté transfery. Běžné výdaje tvoří největší část výdajů, a podstatná část běžných výdajů má charakter nárokovaných mandatorních výdajů, které je nutné zabezpečit – jedná se například o povinnou školní docházku.

Kapitálový rozpočet se skládá z kapitálových příjmů a výdajů. Kapitálové příjmy jsou spíše jednorázové a jsou nejnižší položkou příjmů rozpočtu. Představují příjmy z prodeje vlastního majetku, cenných papírů či majetkových podílů nebo příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku. Využívá se jich hlavně pro financování investičních záměrů. Kapitálové výdaje slouží k financování dlouhodobých investičních potřeb, aby bylo možno zabezpečovat veřejné statky pro občany (většinou přesahují jedno rozpočtové období). Zpravidla jsou jednorázové a vynakládány na konkrétní investici. Tyto investice se pravidelně neopakují.

Tachlovice

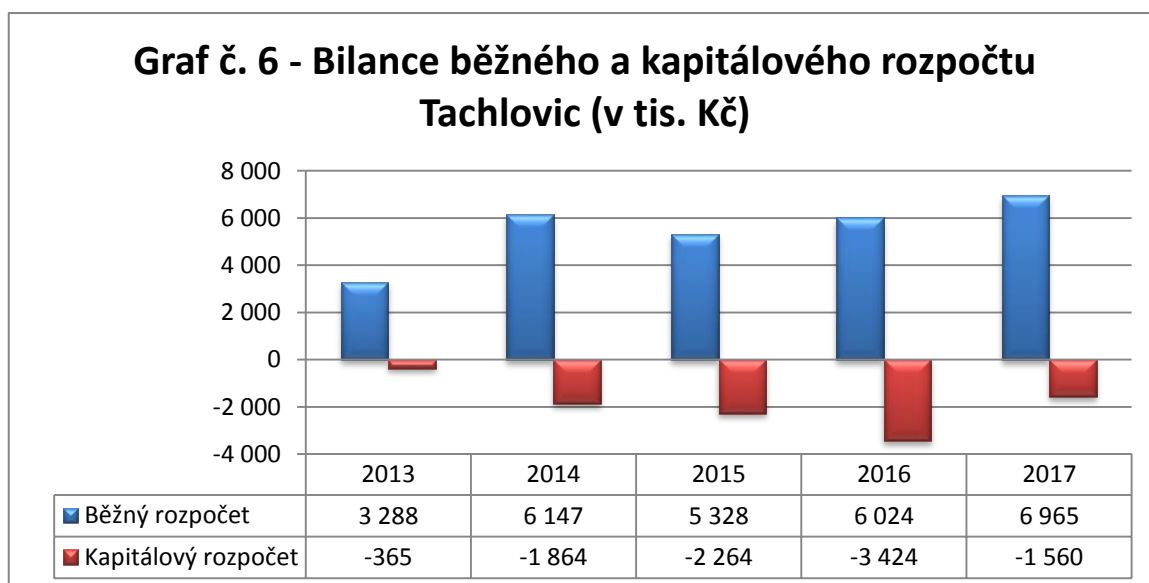
	2013	2014	2015	2016	2017
Běžné příjmy	8 328	10 345	10 947	12 427	11 627
Běžné výdaje	5 040	4 198	5 619	6 403	4 662
Saldo běžného rozpočtu	3 288	6 147	5 328	6 024	6 965
Kapitálové příjmy	241	166	174	-	180
Kapitálové výdaje	606	2 030	2 438	3 424	1 740
Saldo kapitálového rozpočtu	-365	-1 864	-2 264	-3 424	-1 560
Celkové saldo	3 127	4 467	3 245	2 795	6 321

Tabulka 10 - Bilance běžného a kapitálového rozpočtu Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

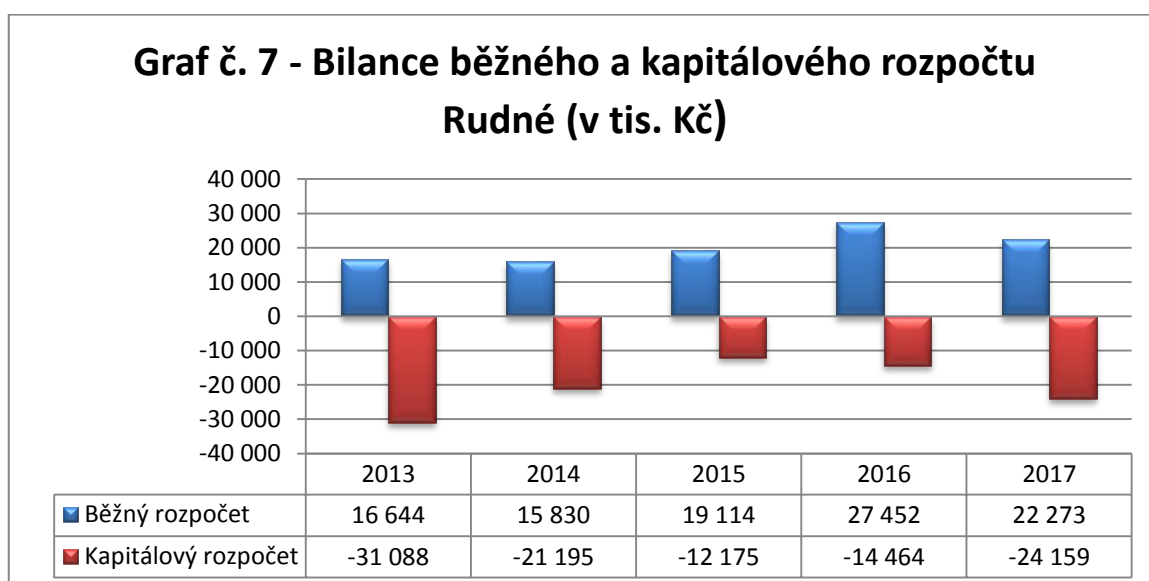
Rudná

	2013	2014	2015	2016	2017
Běžné příjmy	60 844	61 750	67 853	76 819	60 064
Běžné výdaje	44 200	45 920	48 739	49 367	37 791
Saldo běžného rozpočtu	16 644	15 830	19 114	27 452	22 273
Kapitálové příjmy	648	1 265	252	1 987	190
Kapitálové výdaje	31 736	22 460	12 427	16 451	24 349
Saldo kapitálového rozpočtu	-31 088	-21 195	-12 175	-14 464	-24 159
Celkové saldo	- 2 583	3 375	14 739	21 164	12 333

Tabulka 11 - Bilance běžného a kapitálového rozpočtu Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 6 - Bilance běžného a kapitálového rozpočtu Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

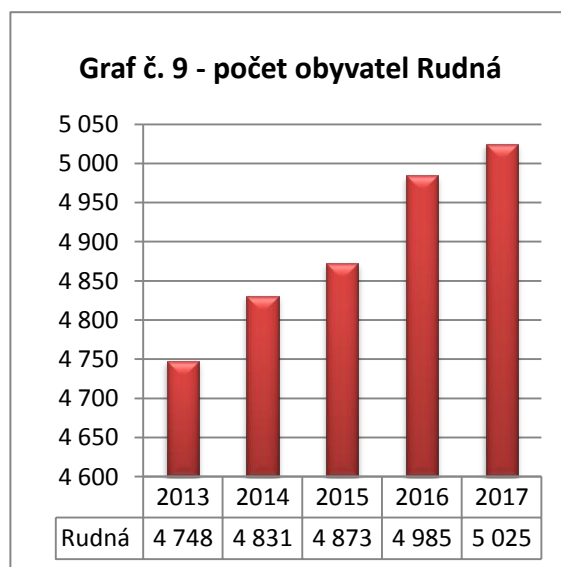
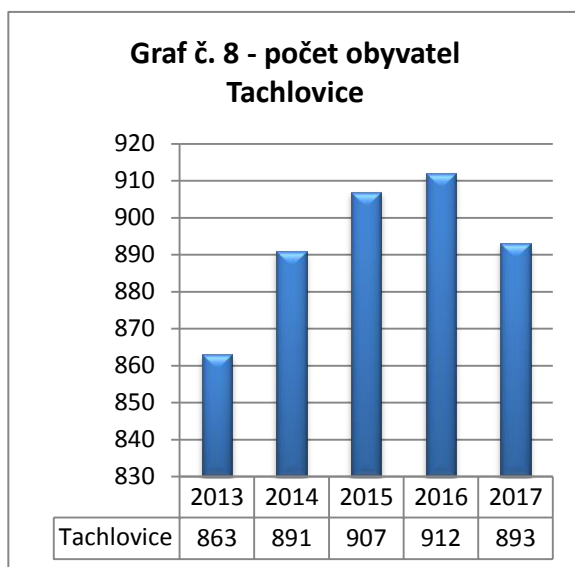

Graf 7 - Bilance běžného a kapitálového rozpočtu Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

V předchozích grafech jsou vyobrazeny salda běžného a kapitálového rozpočtu obou subjektů. U obou subjektů je zřejmé, že kapitálový rozpočet má vždy záporné saldo. To z důvodu, že kapitálové výdaje, které jsou vynakládány na konkrétní investici, o mnohem více přesahují kapitálové příjmy, které jsou nejmenší částí příjmů obcí. Lze si povšimnout, že obec Tachlovice má běžný rozpočet větší než kapitálový, zatímco město Rudná v roce 2013, 2014 a 2017 svým kapitálovým rozpočtem přesahuje běžný. Je to z důvodů velkých investic souvisejících s rozvojem města, např. výstavba školy a rozšiřování logistického parku na konci města. Obec Tachlovice nemá tak rozsáhlé investice a proto běžné výdaje přesahují kapitálové.

5.3 Analýza celkových příjmů

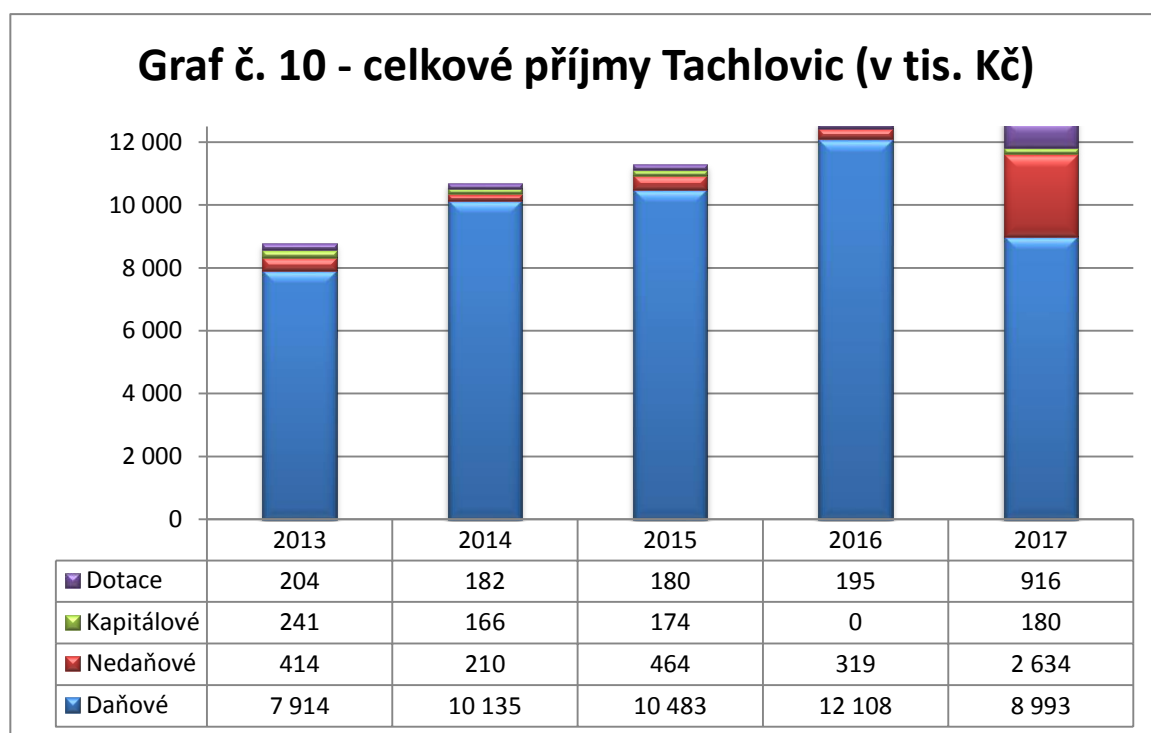
Rozpočet se skládá z příjmů a výdajů. V této kapitole rozebereme veškeré příjmy rozpočtů Tachlovic i Rudné za sledované 5ti leté období. V následujících grafech je vyobrazen vývoj počtu obyvatelstva obou subjektů. V obci Tachlovice můžeme vypočítat menší pokles obyvatelstva v roce 2017. V Rudné naopak zaznamenáváme stálý růst. Zatímco obec Tachlovice nepřekročila hranici 1000 obyvatel, město Rudná v roce 2017 překonala 5 tisícovou hranici.

Graf 8 - počet obyvatel Tachlovice (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.obyvateleceska.cz, 2018)

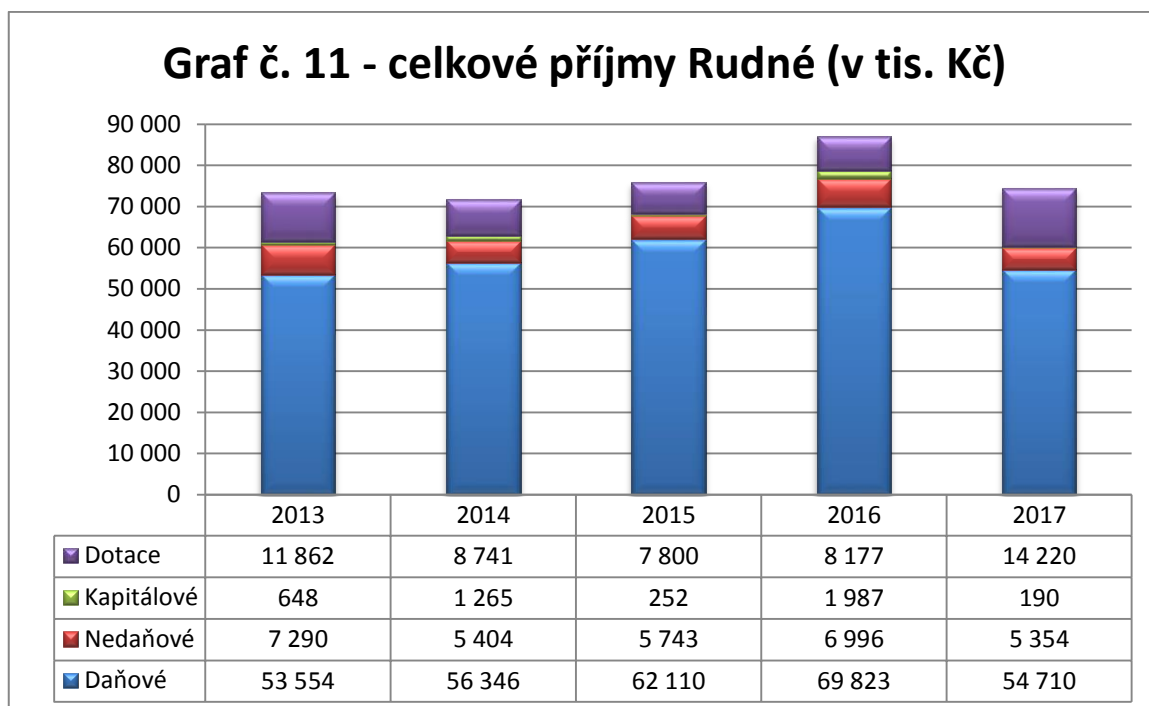
Graf 9 - počet obyvatel Rudné (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z www.obyvateleceska.cz, 2018)

Jak už bylo zmíněno v kapitole 3.4.1., třídění příjmů a výdajů je nařízeno vyhláškou Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Dle druhu se příjmy dělí na 4 třídy. Do třídy 1 spadají daňové příjmy, kam můžeme zařadit hlavně daně, místní a správní poplatky. Do třídy 2 řadíme nedaňové příjmy, které plynou hlavně z vlastní činnosti obce. Jedná se například o příjmy z vlastního podnikání, příjmy z pronájmu nebo z prodeje majetku ve vlastnictví obce nebo příjmy z obchodování s cennými papíry. 3. třída je věnována příjmům kapitálovým, kde nejvýznamnější roli hraje pronájem obecního majetku. Poslední skupinou jsou přijaté dotace, které spadají do třídy 4 a řadíme tam dotace jak investičního tak neinvestičního charakteru. V následujících grafech je zobrazen přehled celkových příjmů obou subjektů.

Graf 10 - Celkové příjmy obce Tachlovice (zdroj: vlastní zpracování)

Z grafu je patrné, že největší položkou příjmů jsou příjmy daňové, které představují až 90% veškerých příjmů. Druhou největší položkou jsou příjmy nedaňové. Největší nárůst je vidět v roce 2017, kdy nedaňové příjmy dosáhly 2 634 tis. Kč a představují značné zvýšení příjmů obce. Oproti předchozím rokům se nedaňové příjmy zvedly až o osminásobek a bylo to z důvodu pronájmů obecního majetku. V roce 2017 také obec získala více dotací, které byly použity na rozvoj obce, zejména na úpravy pozemních komunikací.

Graf 11 - celkové příjmy Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Stejně tak, jako u příjmů Tachlovic, z celkových příjmů Rudné tvoří největší položku opět příjmy daňové. Druhou největší položkou jsou dotace, to je rozdíl oproti Tachlovicím. Rudná jako město získává mnohem více dotací, které slouží k zabezpečování chodu města. V následujících tabulkách jsou zobrazeny procentuální podíly jednotlivých složek příjmů na příjmech celkových obou subjektů.

Tachlovice	2013	2014	2015	2016	2017
Daňové	90,3	94,7	92,8	95,9	70,7
Nedaňové	4,7	2	4,1	2,6	20,7
Kapitálové	2,7	1,6	1,5	-	1,4
Dotace	2,3	1,7	1,6	1,5	7,2
Celkem	100	100	100	100	100

Tabulka 12 - procentuální podíl jednotlivých složek příjmů na celkových příjmech Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

Rudná	2013	2014	2015	2016	2017
Daňové	73	78,5	81,8	80,3	73,5
Nedaňové	9,9	7,5	7,6	8	7,2
Kapitálové	0,9	1,8	0,3	2,3	0,3
Dotace	16,2	12,2	10,3	9,4	19
Celkem	100	100	100	100	100

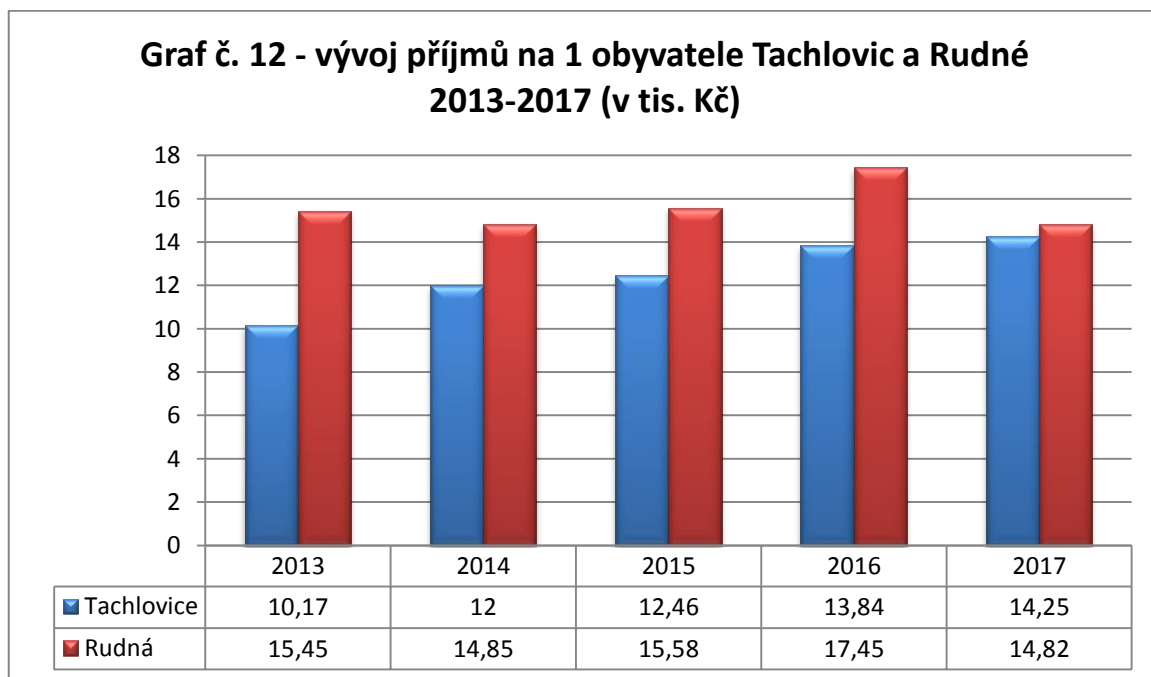
Tabulka 13 - procentuální podíl jednotlivých složek příjmů na celkových příjmech Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Příjmy na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné 2013-2017 (v tis. Kč)

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Tachlovice celkové příjmy	8 773	10 694	11 301	12 622	12 723
Tachlovice příjmy na 1 obyvatele	10,17	12	12,46	13,84	14,25
Rudná celkové příjmy	73 353	71 755	75 905	86 982	74 474
Rudná příjmy na 1 obyvatele	15,45	14,85	15,58	17,45	14,82

Tabulka 14 - příjmy na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Z tabulky můžeme odvodit, že v obci Tachlovice má vývoj příjmu na 1 obyvatele rostoucí trend. V roce 2013 byl 10 170 Kč a v roce 2017 už 14 250 Kč, což je zapříčiněno růstem celkových příjmů a poklesem výdajů v posledním roce. Ve městě Rudná trend lehce kolísá. Největší nárůst jsme zaznamenali v roce 2016, kdy se vyšplhal až na 17 450 Kč, v roce 2017 ale klesnul na 14 820 Kč.

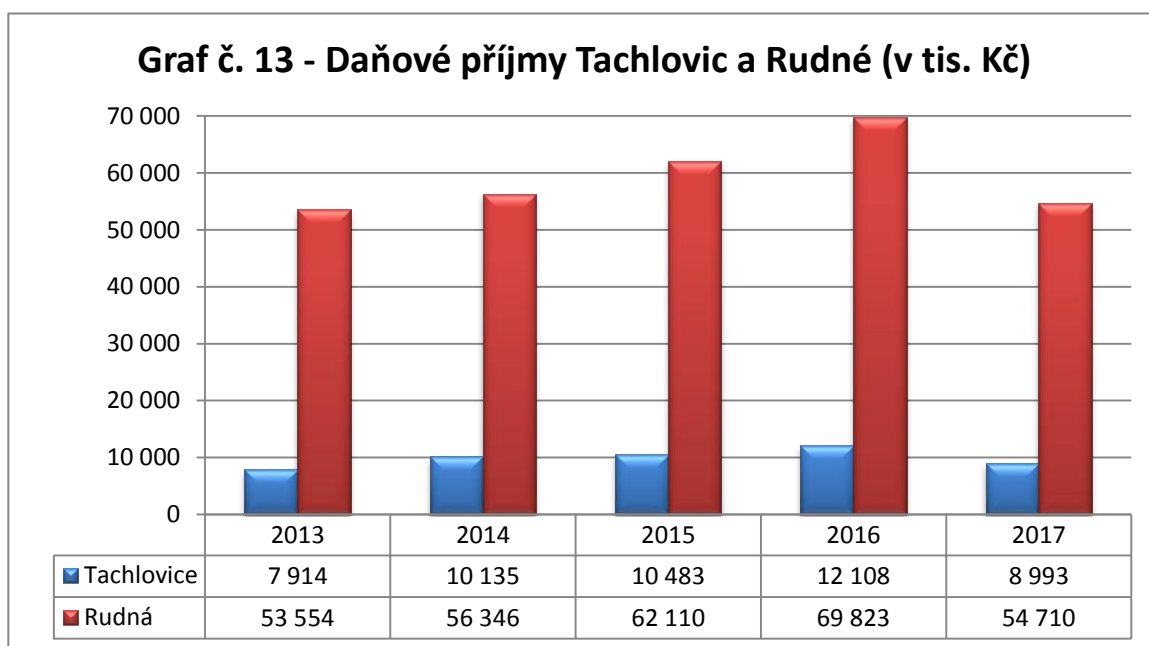

Graf 12 - vývoj příjmů na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Z grafu č. 12 je patrné, že příjmy na obyvatele ve městě Rudná jsou vyšší než v obci Tachlovice. To je způsobeno vyššími celkovými příjmy, které jsou navýšeny také o investiční dotace ze státního rozpočtu, které obec Tachlovice v posledních letech nemá. V roce 2017 se příjmy na obyvatele přiblížily. Jednou z příčin je pokles obyvatelstva v Tachlovicích a nárůst v Rudné a hlavně výsledek hospodaření, který byl v posledním roce v obci velmi příznivý. Absolutně největší rozdíl můžeme pozorovat v roce 2013, kdy byl příjem obyvatele Rudné vyšší až o 5 280 Kč.

5.3.1 Daňové příjmy

Nejvýznamnější položkou příjmů Tachlovic i Rudné jsou příjmy daňové, neboli příjmy z daní a poplatků. Daňové příjmy se skládají z těchto položek: svěřené daně, sdílené daně, místní poplatky a správní poplatky. Svěřené daně (někdy nazývané výlučné či rozpočtově určené) představují daně, které mají přímo určený rozpočet, kam plynou. Takovým příkladem svěřené daně je daň z nemovitostí. Sdílené daně zaujímají největší podíl daňových příjmů a představují zákonem určený podíl na celostátním výnosu. Typickým příkladem jsou daně důchodové (DPFO, DPP), daň z přidané hodnoty a daně majetkové. Poplatky jsou rozděleny na místní a správní. Místní poplatky jsou vymezeny zákonem 565/1990 Sb., a jedná se například o poplatky ze psů, z užívání veřejného prostranství, z ubytovacích kapacit či za povolení vjezdu do vybraných částí obce/města. Správní poplatky představují příjmy za správní úkony, které jsou vykonávány obcí v rámci přenesené působnosti, typickým příkladem je vydávání výpisů z úředních spisů, matriční knihy, změna bydliště, ověření razítka na listině nebo vydání stavebních povolení. Všechny tyto úkony jsou vymezeny zákonem č. 634/2004 Sb.

Graf 13 - Daňové příjmy Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

V grafu č. 13 jsou vyobrazeny daňové příjmy obou subjektů. Je zjevné, že daňové příjmy Rudné několikanásobně převyšují daňové příjmy Tachlovic. Důvodem je až 5x větší počet obyvatel. V následující tabulce jsou daňové příjmy přepočítané na 1 obyvatele a je vidět, že po přepočtu už nejsou rozdíly tak extrémní.

Daňové příjmy na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné 2013-2017 (v tis. Kč)

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Tachlovic daňové příjmy	7 914	10 135	10 483	12 108	8 993
Tachlovic příjmy na 1 obyvatele	9,17	11,37	11,56	13,28	10,07
Rudná daňové příjmy	53 554	56 346	62 110	69 823	54 710
Rudná příjmy na 1 obyvatele	11,28	11,66	12,75	14	10,89

Tabulka 15 - daňové příjmy na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

V tabulce 15 je vidět, že daňové příjmy na obyvatele Tachlovic i Rudné jsou po přepočtu dost vyrovnané. Je vidět rostoucí trend, nejvyšší hodnotu Tachlovic i Rudné byly naměřeny v roce 2016, kdy příjem na obyvatele cca 14 tisíc korun. V roce 2017 byl zaznamenán mírný pokles jak daňových, tak celkových příjmů. V následujících tabulkách jsou podrobně rozčleněny daňové příjmy Tachlovic i Rudné.

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Daňové příjmy Tachlovic	7 914	10 135	10 483	12 108	8 993
daně z příjmu FO	1 851	2 315	2 740	3 501	2 068
daně z příjmů PO	1 814	2 152	1 828	2 475	1 899
DPH	3 278	4 086	4 234	4 532	3 685
místní poplatky	27	621	644	734	701
správní poplatky	33	33	31	16	6
ostatní poplatky a odvody	238	170	202	113	50
majetkové daně	674	760	805	738	584

Tabulka 16 - podrobné členění daňových příjmů Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Daňové příjmy Rudné	53 554	56 346	62 110	69 823	54 710
daně z příjmu FO	12 632	13 923	15 198	18 042	12 645
daně z příjmů PO	9 780	11 841	13 045	14 795	12 333
DPH	20 588	22 337	23 205	25 938	21 412
místní poplatky	3 291	3 280	3 372	3 309	3 219
správní poplatky	1 302	1 369	1 413	1 283	1 102
ostatní poplatky a odvody	763	732	756	532	331
majetkové daně	5 197	2 862	5 122	5 924	3 667

Tabulka 17 - podrobné členění daňových příjmů Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Dle údajů v předchozích tabulkách je zřejmé, že největší položkou daňových příjmů Tachlovic i Rudné je daň z přidané hodnoty, která dosahuje až 40% z daňových příjmů. Druhou velice důležitou složkou jsou daně z příjmů FO i PO, zpravidla daně z příjmů fyzických osob jsou vždy vyšší. Další skupinou jsou majetkové daně, které představují už pouhých 7-8% daňových příjmů. Místní a správní poplatky a odvody představují nejnižší část daňových příjmů, zpravidla místní poplatky bývají větší. Ostatní poplatky a odvody zahrnují poplatky za komunální odpad, odvody v oblasti životního prostředí a odvody z loterií a výherních automatů.

5.3.2 Nedaňové příjmy

Do druhé rozpočtové třídy řadíme příjmy nedaňové. Jsou to příjmy, které neplynou z povinnosti, kterou ukládá zákon, ale plynou z daných aktivit obce v její prospěch. Jako příklad můžeme uvést příjmy od vlastních neziskových organizací, příjmy z vlastního podnikání, příjmy z pronájmu či prodeje majetku ve vlastnictví obce. Tato skupina příjmů tvoří nezanedbatelnou část příjmů rozpočtu obce.

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Nedaňové příjmy Tachlovic	414	210	464	319	2 634
příjmy z pronájmu majetku	9	6	72	206	2 544
příjmy z vlastní činnosti	155	79	265	105	29
výnosy z finančního majetku	3	-	1	-	1
ostatní nedaňové příjmy	247	108	121	-	56
přijaté sankční platby a vratky transferů	-	18	6	7	4

Tabulka 18 - podrobné členění nedaňových příjmů Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

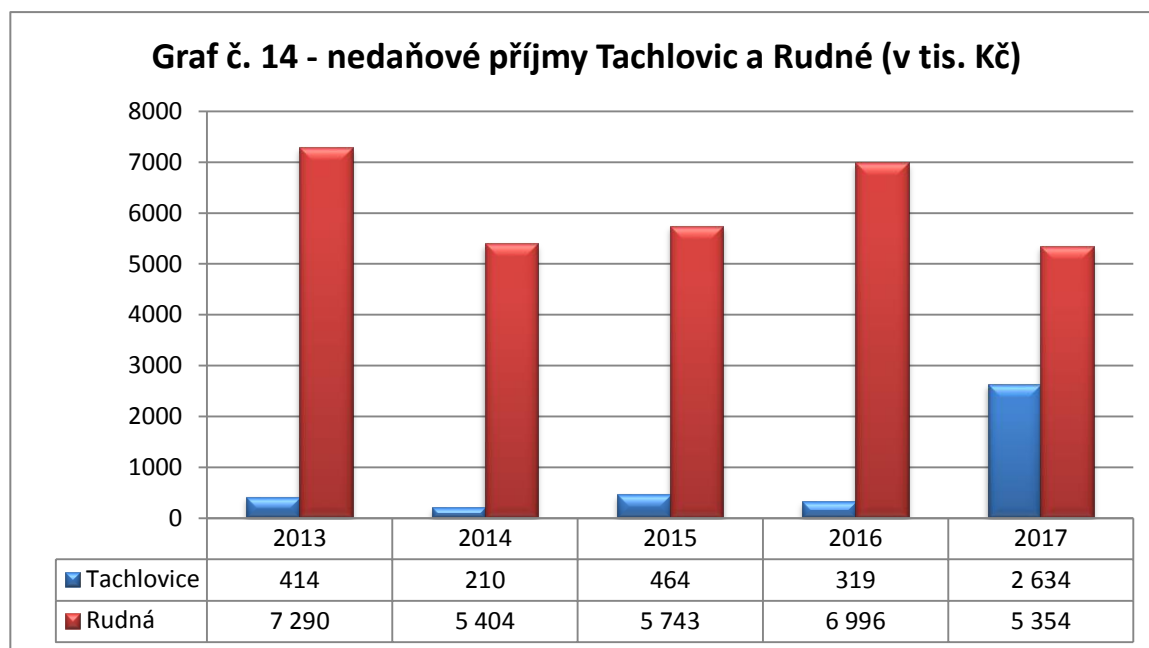
v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Nedaňové příjmy Rudné	7 290	5 404	5 743	6 996	5 354
příjmy z pronájmu majetku	3 406	3 296	3 174	3 527	3 730
příjmy z vlastní činnosti	2 211	1 005	1 212	1 921	845
výnosy z finančního majetku	181	213	328	214	160
ostatní nedaňové příjmy	1 328	729	642	965	475
přijaté sankční platby a vratky transferů	164	160	387	369	144

Tabulka 19 - podrobné členění nedaňových příjmů Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Nedaňové příjmy na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné 2013-2017 (v tis. Kč)

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Tachlovic nedaňové příjmy	414	210	464	319	2 634
Tachlovic příjmy na 1 obyvatele	0,48	0,24	0,51	0,35	2,95
Rudná nedaňové příjmy	7 290	5 404	5 743	6 996	5 354
Rudná příjmy na 1 obyvatele	1,54	1,12	1,18	1,40	1,07

Tabulka 20 - nedaňové příjmy na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 14 - nedaňové příjmy Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Dle předchozí tabulky č. 18, kde jsou podrobněji rozčleněny nedaňové příjmy Tachlovic je vidět, že do roku 2014 největší částí nedaňových příjmů byly ostatní nedaňové příjmy (tam lze zařadit přijaté neinvestiční dary či ostatní příspěvky a náhrady), ovšem v roce 2015 už převažovaly příjmy z vlastní činnosti. Od roku 2016 první pozici zaujímaly příjmy z vlastního majetku, které vygradovaly v roce 2017, kdy se příjmy z pronájmu vlastního majetku oproti roku předchozímu znásobily až 12x. Zanedbatelnou částí nedaňových příjmů Tachlovic jsou vratky transferů a výnosy finančního majetku.

U města Rudná – tabulka č. 19 lze vypořádat, že už od začátku sledovaného období – tj. rok 2013, největší částí nedaňových příjmů jsou příjmy z pronájmu vlastního majetku, které mají konstantní trend a extrémně se nevychylují.

Při srovnání nedaňových příjmů na 1 obyvatele lze vypořádat, že nedaňové příjmy Rudné jsou vyšší oproti Tachlovicím 2-3x. Přelomem je rok 2017, kdy díky pronájmu obecních nemovitostí Tachlovic se nedaňové příjmy na 1 obyvatele zvýšili na 2 950 Kč a to je skoro trojnásobek oproti Rudné – 1 070 Kč.

5.3.3 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy nepředstavují významnou část rozpočtu. Jejich hodnota se pohybuje pouze mezi pár procenty. Zpravidla se svým charakterem jedná o jednorázové příjmy. Do kapitálových příjmů řadíme příjmy z prodeje vlastního majetku, z prodeje cenných papírů nebo majetkových podílů nebo příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku. Kapitálové příjmy se využívají hlavně pro financování investičních záměrů. V následujících tabulkách jsou podrobněji rozčleněny kapitálové příjmy Tachlovic i Rudné v tis. Kč.

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Kapitálové příjmy Tachlovic	241	166	174	-	180
příjmy z prodeje majetku	-	-	-	-	-
příjmy z prodeje pozemků	241	166	174	-	-
příspěvky na pořízení DM	-	-	-	-	180

Tabulka 21 - podrobnější členění kapitálových příjmů Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Kapitálové příjmy Rudné	648	1 265	252	1 987	190
příjmy z prodeje majetku	-	1 225	190	-	160
příjmy z prodeje pozemků	628	40	62	1 987	-
příspěvky na pořízení DM	20	-	-	-	30

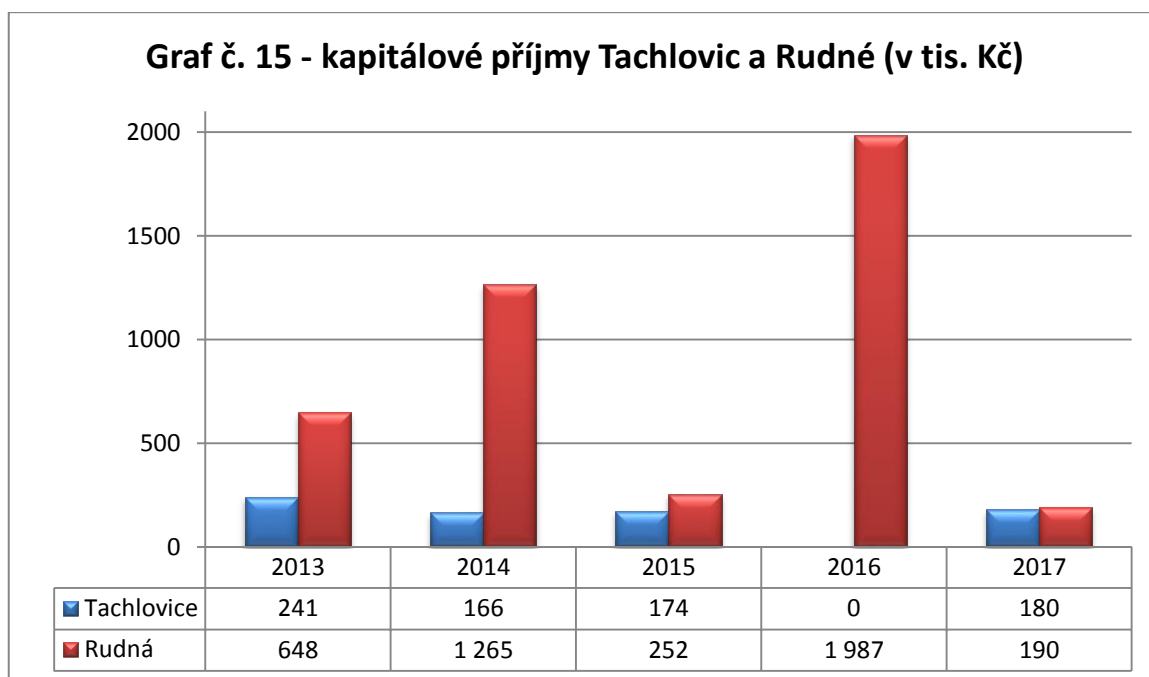
Tabulka 22 - podrobnější členění kapitálových příjmů Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Dle předchozích tabulek je zřejmé, že kapitálové příjmy nemají konstantní trend a kolísají. Je to z důvodu, že kapitálové příjmy jsou v zásadě jednorázové a nepravidelné. Tachlovice se nevychylují tolik jako Rudná a největší kapitálové příjmy za sledované období byly v roce 2013, kdy obec dostala 241 tis. Kč za prodej pozemků. V roce 2016 byly kapitálové příjmy Tachlovic nulové. Rudná má větší kolísavost a její nejvyšší příjmy byly v roce 2016, které plynuly z prodeje pozemků a dosáhly 1 987 tis. Kč a v roce 2014, které plynuly z prodeje nemovitostí a dosáhly 1 225 tis. Kč. Nejnižší kapitálové příjmy byly v roce 2017 a dosáhly pouhých 190 tis. Kč a to je o pouhých 10 tis. Kč více než Tachlovice. Také jsme zaznamenaly, že ani jeden ze sledovaných subjektů nedosáhl příjmů z prodeje cenných papírů.

Kapitálové příjmy na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné 2013-2017 (v tis. Kč)

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Tachlovice kapitálové příjmy	241	166	174	-	180
Tachlovice příjmy na 1 obyvatele	0,28	0,19	0,19	0	0,2
Rudná kapitálové příjmy	648	1 265	252	1 987	190
Rudná příjmy na 1 obyvatele	0,14	0,26	0,05	0,4	0,04

Tabulka 23 - kapitálové příjmy na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 15 - kapitálové příjmy Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Dle grafu č. 15 je vidět, že kapitálové příjmy značně kolísají a celkové kapitálové příjmy Rudné převyšují příjmy Tachlovic. Při přepočtu na 1 obyvatele už nejsou rozdíly v kapitálových příjmech tak velké. V roce 2015 jsou kapitálové příjmy Rudné o dost vyšší, nicméně při přepočtu na obyvatele jsou příjmy Tachlovic 190 Kč a Rudné pouhých 50 Kč. V roce 2017 jsou kapitálové příjmy Rudné a Tachlovic skoro vyrovnané, ale při přepočtu na obyvatele, Tachlovice mají 200 Kč na obyvatele a Rudná 40 Kč na obyvatele. Nejvyšší hodnoty na obyvatele dosahuje Rudná v roce 2016, kdy kapitálový příjem na obyvatele je 400 Kč. Jak je vidět dle výpočtů, kapitálové příjmy tvoří opravdu zanedbatelnou část rozpočtu a při nejvyšší hodnotě 1 987 Kč (Rudná v roce 2016) představují pouhých 2,5% z celkových příjmů rozpočtu.

5.3.4 Přijaté transfery

Tento druh příjmů zahrnuje jak transfery investiční, tak i neinvestiční, které se liší podle svého účelu a povahy. Jelikož v této práci jsou srovnávány dva odlišné subjekty – tedy obec a město, jsou tu vidět značné rozdíly v získávání dotací. Město Rudná je v získávání dotací mnohem úspěšnější, než obec Tachlovice.

5.3.4.1 Neinvestiční transfery

Neinvestiční transfery jsou důležitou příjmovou složkou rozpočtů a získávají se ve formě účelových či běžných dotací. Neinvestiční transfery jsou získávány z veřejných rozpočtů ústřední úrovně a z veřejných rozpočtů krajů a obcí. Běžné dotace nejsou vázány na konkrétní účel a obec si může stanovit, jak s nimi bude nakládat, na rozdíl od dotací účelových, které mají přesně předem stanovený účel.

v tis. Kč		2013	2014	2015	2016	2017
Neinvestiční transfery Tachlovic		204	182	180	195	916
od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	ze všeobecné pokladny správy státního rozpočtu	32	27	-	30	-
	ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu	54	155	160	165	130
	ostatní ze státního rozpočtu	-	-	20	-	786
od veřejných rozpočtů územní úrovně	od obcí	19	-	-	-	-
	od krajů	-	-	-	-	-

Tabulka 24 - podrobnější členění neinvestičních transferů Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

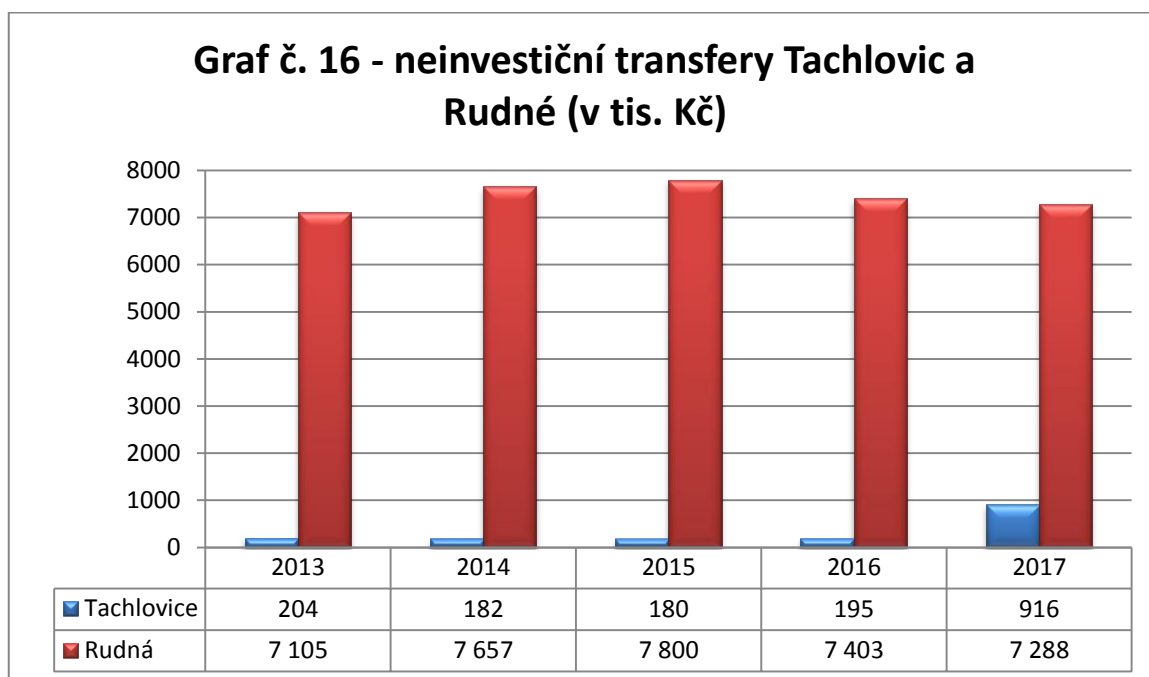
v tis. Kč		2013	2014	2015	2016	2017
Neinvestiční transfery Rudné		7 105	7 657	7 800	7 403	7 288
od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	ze všeobecné pokladny správy státního rozpočtu	120	103	-	91	-
	ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu	3 475	3 569	3 660	3 767	3 074
	ostatní ze státního rozpočtu	-	-	295	20	1 483
od veřejných rozpočtů územní úrovně	od obcí	3 158	3 953	3 832	3 470	2 731
	od krajů	310	32	13	55	-
převody z vlastních fondů		44	-	-	-	-

Tabulka 25 - podrobnější členění neinvestičních transferů Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Neinvestiční transfery na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné 2013-2017 (v tis. Kč)

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Tachlovice neinvestiční transfery	204	182	180	195	916
Tachlovice transfery na 1 obyvatele	0,25	0,21	0,2	0,22	1,03
Rudná neinvestiční transfery	7 105	7 657	7 800	7 403	7 288
Rudná transfery na 1 obyvatele	1,5	1,59	1,6	1,49	1,45

Tabulka 26 - neinvestiční transfery na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 16 - neinvestiční transfery Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Z grafu č. 16 je na první dobu vidět, že co se týče dotací, je na tom Rudná – tedy město, mnohem lépe než Tachlovice – obec. Je to dáno tím, že menší subjekty (dle počtu obyvatel) získávají méně dotací, než subjekty větší. Oba subjekty získávají dotace od veřejných rozpočtů ústřední úrovně (ze státního rozpočtu, z ministerstev, ze státních fondů nebo Národního fondu) a od veřejných rozpočtů územní úrovně (jiné obce či kraje) a dále to jsou převody z vlastních fondů, které vykazuje pouze Rudná v roce 2013. Největší položkou neinvestičních dotací Tachlovic jsou takové, které plynou ze státního rozpočtu. Stejně tak je to u města Rudná, které ale stejně vysoké transfery získává od ostatních obcí (např. příspěvky na úhradu provozních výdajů škol, které navštěvují děti z ostatních obcí). Pokud se podíváme na výpočty při přepočtu dotací na 1 obyvatele, tak Tachlovice mají konstantní trend, drží se hodnota cca 200 Kč na obyvatele, až na rok 2017, kdy obec získala dotace na rekonstrukci náměstí a úpravu pozemních komunikací a chodníků.

5.3.4.2 Investiční transfery

Oproti neinvestičním transferům, které představují cca 70% všech dotací, jsou investiční o dost menší a představují max 30% dotací. V této kapitole bude vyčísleno pouze město Rudná, protože za sledované období 2013-2017 obec Tachlovice vykazuje nulové investiční dotace.

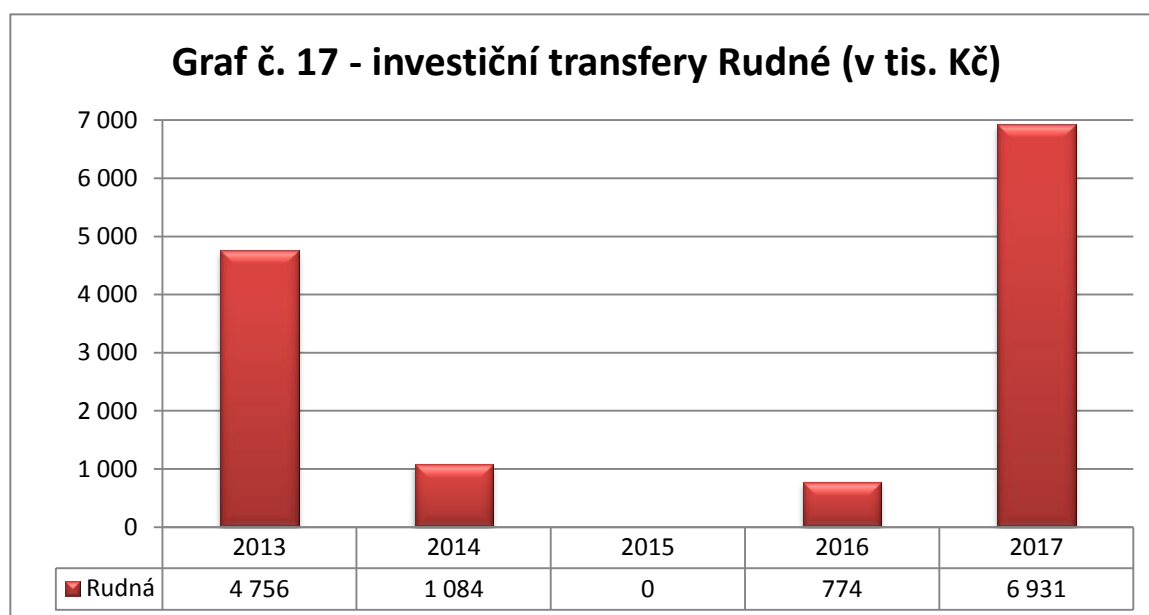
v tis. Kč		2013	2014	2015	2016	2017
Investiční transfery Rudné		4 756	1 084	-	774	6 931
od veřejných rozpočtů ústřední úrovně	ze státního rozpočtu	264	60	-	43	-
	ostatní ze státních fondů	4 492	1 024	-	731	6 931

Tabulka 27 - podrobnější členění investičních transferů Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Investiční transfery na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné 2013-2017 (v tis. Kč)

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Rudná investiční transfery	4 756	1 084	-	774	6 931
Rudná transfery na 1 obyvatele	1,01	0,22	0	0,16	1,38

Tabulka 28 - Investiční transfery na 1 osobu Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

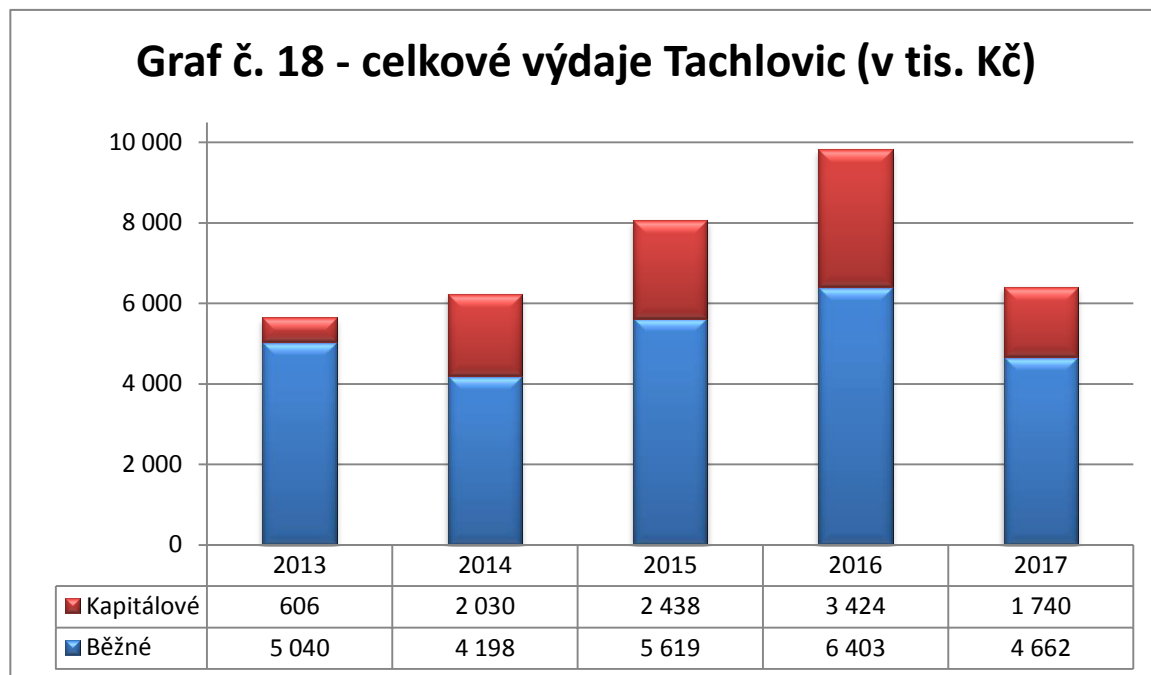
Graf 17 - investiční transfery Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Dle grafu č. 17 je na první pohled vidět, že investiční transfery Rudné kolísají a jsou závislé na schválených žádostech o dotace. V roce 2015 byly investiční transfery nulové. Nejvyšší hodnoty jsou zaznamenány v roce 2017, kdy dosáhly 6 931 tis. Kč a byly použity na opravu střechy úřadu, rozjetí projektu Domu služeb a přístavbu a zateplení základní školy.

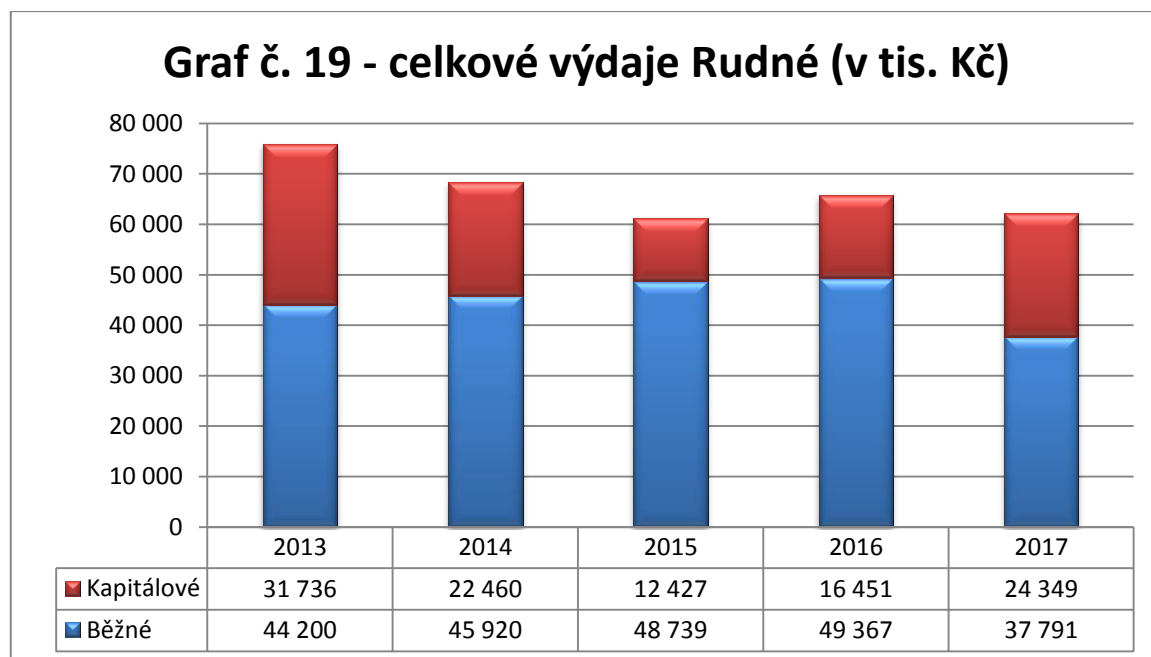

5.4 Analýza celkových výdajů

Rozpočet se skládá z příjmů a výdajů. V této kapitole rozebereme veškeré příjmy rozpočtů Tachlovic i Rudné za sledované 5ti leté období. Jak už bylo zmíněno v kapitole 3.4.2., třídění příjmů a výdajů je nařízeno vyhláškou Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě. Dle druhu dělíme výdaje na běžné a kapitálové. V následujícím grafu jsou srovnány celkové výdaje Tachlovic i Rudné.

Graf 18 - celkové výdaje Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 19 - celkové výdaje Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

5.4.1 Druhové třídění výdajů

5.4.1.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje, někdy zvané neinvestiční či provozní představují největší skupinu výdajů. Slouží hlavně k financování běžných a každoročně se opakující potřeb v rozpočtovém roce obce. Některé výdaje jsou povinné vynakládat dle zákona (např. zákona o povinné školní docházce) a nazývají se nárokované mandatorní výdaje.

V následujících tabulkách jsou podrobněji rozčleněny běžné výdaje Tachlovic i Rudné za sledované období 5 let.

Mezi neinvestiční nákupy a výdaje řadíme nákupy materiálu, služeb, vody, paliv, energie, poskytnuté zálohy či úroky a ostatní finanční výdaje. Do neinvestičních transferů obyvatelstvu zahrnujeme například náhrady mezd v době nemoci nebo kapesné chovancům dětských domovů, příspěvky k překlenutí tíživé životní situace, náborové příspěvky při povolání do služebního poměru atd. Další skupinou jsou neinvestiční transfery poskytované buď soukromoprávním, nebo veřejnoprávním subjektům. Soukromoprávní subjekty jsou spolky, neziskové organizace, občanská sdružení a církve. Do transferů veřejnoprávních subjektům řadíme transfery příspěvkovým organizacím, územním rozpočtům a platby daní a poplatků státnímu rozpočtu. Platby zahrnují platy zaměstnanců, odměny členů zastupitelstev a povinné pojistné za zaměstnance (zdravotní, sociální, úrazové...). Do ostatních výdajů řadíme ty, které není možné zařadit do výše uvedených. Patří sem vratky dobropisů, přeplatky záloh či mylně inkasované prostředky.

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Běžné výdaje Tachlovic	5 040	4 198	5 619	6 403	4 662
neinvestiční nákupy a výdaje	2 609	2 277	2 802	3 844	2 358
neinvestiční transfery obyvatelstvu	5	5	15	22	2
neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	97	74	91	73	83
neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům	628	704	1 188	902	977
platby a související výdaje	1 698	1 138	1 524	1 561	1 243
ostatní výdaje	3	-	-	-	-

Tabulka 29 - podrobnější členění běžných výdajů Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

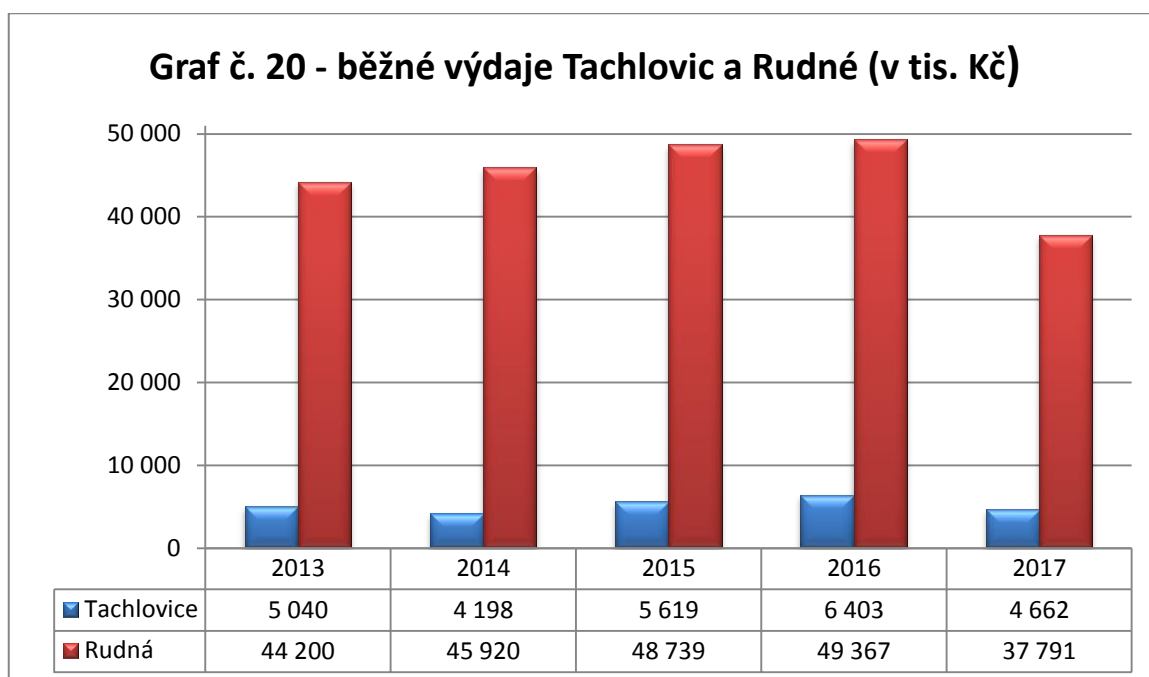
v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Běžné výdaje Rudné	44 200	45 920	48 739	49 367	37 791
neinvestiční nákupy a výdaje	23 879	23 584	24 846	24 421	16 302
neinvestiční transfery obyvatelstvu	32	20	31	14	25
neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	762	835	960	1 344	1 343
neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům	7 343	6 854	8 265	8 284	8 308
platy a související výdaje	12 184	14 584	14 608	15 288	11 811
ostatní výdaje	-	44	28	15	3

Tabulka 30 - podrobnější členění běžných výdajů Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Běžné výdaje na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné 2013-2017 (v tis. Kč)

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Tachlovic běžné výdaje	5 040	4 198	5 619	6 403	4 662
Tachlovic výdaje na 1 obyvatele	5,84	4,71	6,2	7,02	5,22
Rudná běžné výdaje	44 200	45 920	48 739	49 367	37 791
Rudná výdaje na 1 obyvatele	9,31	9,51	10	9,9	7,52

Tabulka 31 - běžné výdaje na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 20 - běžné výdaje Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Dle předchozích tabulek je vidět, že největší položkou běžných výdajů jsou neinvestiční nákupy a s tím související výdaje, které tvoří cca polovinu běžných výdajů. Jedná se hlavně o nákup materiálu, služeb (poštovní služby, telekomunikace, radiokomunikace), nákup vody, paliv a další energie (plyn), opravy a údržby, výdaje na dopravní územní obslužnost atd. Druhou důležitou složkou běžných výdajů jsou platy zaměstnanců obce/města a s tím související výdaje, jako například povinné pojištění zaměstnanců, odměny členů zastupitelstva atd. Běžné výdaje města Rudná jsou až téměř desetkrát větší, pokud se ale podíváme na přepočítání na 1 obyvatele je vidět, že město Rudná je, co se týče výdajů vyrovnanější. Hodnota se pohybuje cca 9-10 tisíc na jednoho obyvatele. Výjimkou je rok 2017, kdy výdaje klesly na 7,5 tisíce. Obec Tachlovice více kolísá v běžných výdajích. Na jednoho obyvatele se hodnoty pohybují od 4,7 – 7,2 tisíce na obyvatele.

5.4.1.2 Kapitálové výdaje

Druhou složkou výdajů jsou výdaje kapitálové. Ty slouží k financování investičních potřeb v dlouhodobém horizontu a slouží k zabezpečování veřejných statků pro občany. Tyto investice jsou často jednorázové a vynakládány na konkrétní investici. V následujících tabulkách je zobrazené podrobné členění kapitálových výdajů Rudné i Tachlovic.

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Kapitálové výdaje Tachlovic	606	2 030	2 438	3 424	1 740
pořízení DHM ⁵⁴	489	2 000	2 345	3 424	1 667
pořízení DNM ⁵⁵	117	30	5	-	73
pozemky	-	-	88	-	-

Tabulka 32 - podrobné členění kapitálových výdajů Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Kapitálové výdaje Rudné	31 736	22 460	12 427	16 451	24 349
pořízení DHM	31 186	20 767	12 409	15 891	23 448
pořízení DNM	-	-	-	285	399
pozemky	19	1 693	18	275	503
investiční transfery příspěvkovým organizacím	531	-	-	-	-

Tabulka 33 - podrobné členění kapitálových výdajů Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

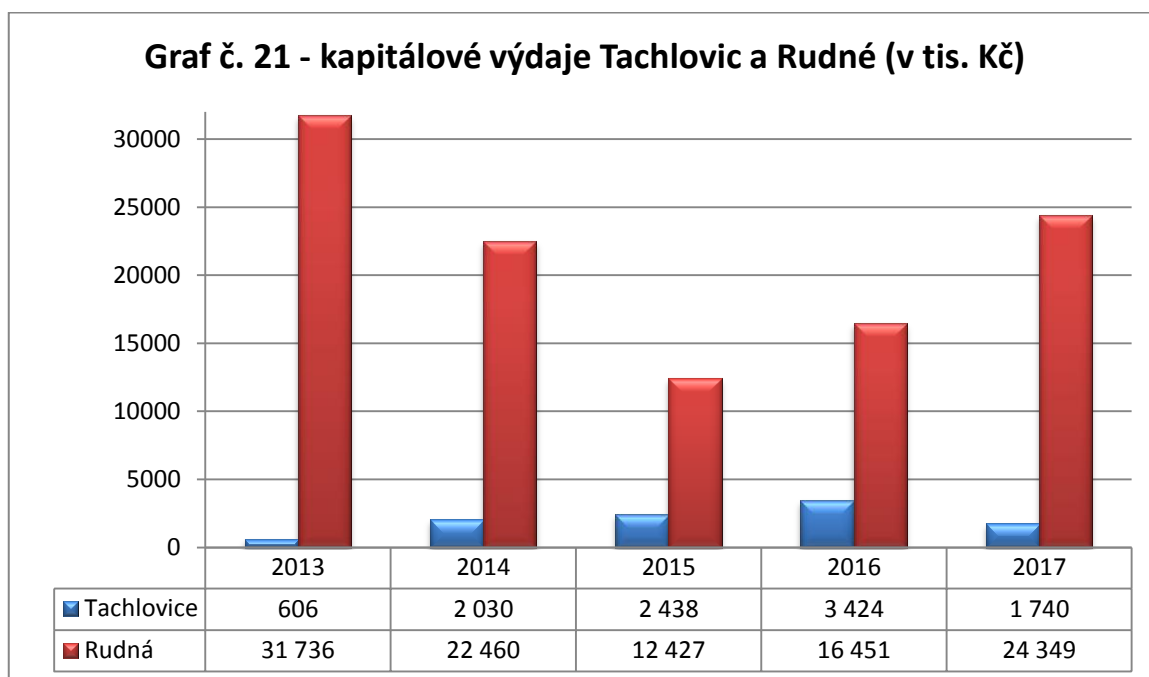
⁵⁴ DHM = dlouhodobý hmotný majetek

⁵⁵ DNM = dlouhodobý nehmotný majetek

Kapitálové výdaje na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné 2013-2017 (v tis. Kč)

v tis. Kč	2013	2014	2015	2016	2017
Tachlovice kapitálové výdaje	606	2 030	2 438	3 424	1 740
Tachlovice výdaje na 1 obyvatele	0,7	2,28	2,69	3,75	1,95
Rudná kapitálové výdaje	31 736	22 460	12 427	16 451	24 349
Rudná výdaje na 1 obyvatele	6,68	4,65	2,55	3,3	4,85

Tabulka 34 - kapitálové výdaje na 1 obyvatele Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 21 - kapitálové výdaje Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Z uvedených tabulek je vidět, že největší složkou kapitálových příjmů je pořízení dlouhodobého hmotného majetku, zejména staveb, budov, dopravních prostředků či strojů. U obce Tachlovice zaznamenáváme rostoucí trend kapitálových výdajů, až na rok 2017, kdy opět klesly. U města Rudná je to naopak, až do roku 2015 výdaje klesaly, poté opět stoupaly. Při přepočtu na obyvatele se kapitálové výdaje dost liší. V roce 2013 vidíme asi největší rozdíl, kdy výdaj na obyvatele Tachlovic byly pouhých 700 Kč, zatímco u Rudné dosahovaly 6 680 Kč, to je rozdíl až skoro 6 000 Kč na obyvatele. V roce 2015 byly výdaje téměř vyrovnané – Tachlovice 2 690 Kč a Rudná 2 550 Kč/ob., v roce 2016 také nezaznamenáváme markantní rozdíl. V roce 2017 už opět vidíme velký rozdíl. Výdaje Tachlovic klesly na 1 950 Kč/ob. a Rudné stouply na 4 850 Kč/ob. To je rozdíl téměř 3 tisíce korun na obyvatele.

5.4.2 Odvětvové třídění výdajů

V předchozích kapitolách jsme rozdělili výdaje dle druhového třídění – tedy na výdaje běžné a kapitálové. Jak už bylo zmíněno v kapitole 3.3.6, rozpočtová skladba třídí podle 4 hledisek dle vyhlášky ministerstva financí č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě. V této kapitole se budeme věnovat třídění odvětvovému.

Odvětvové třídění se v ČR týká nenávratných výdajů podle skupin:

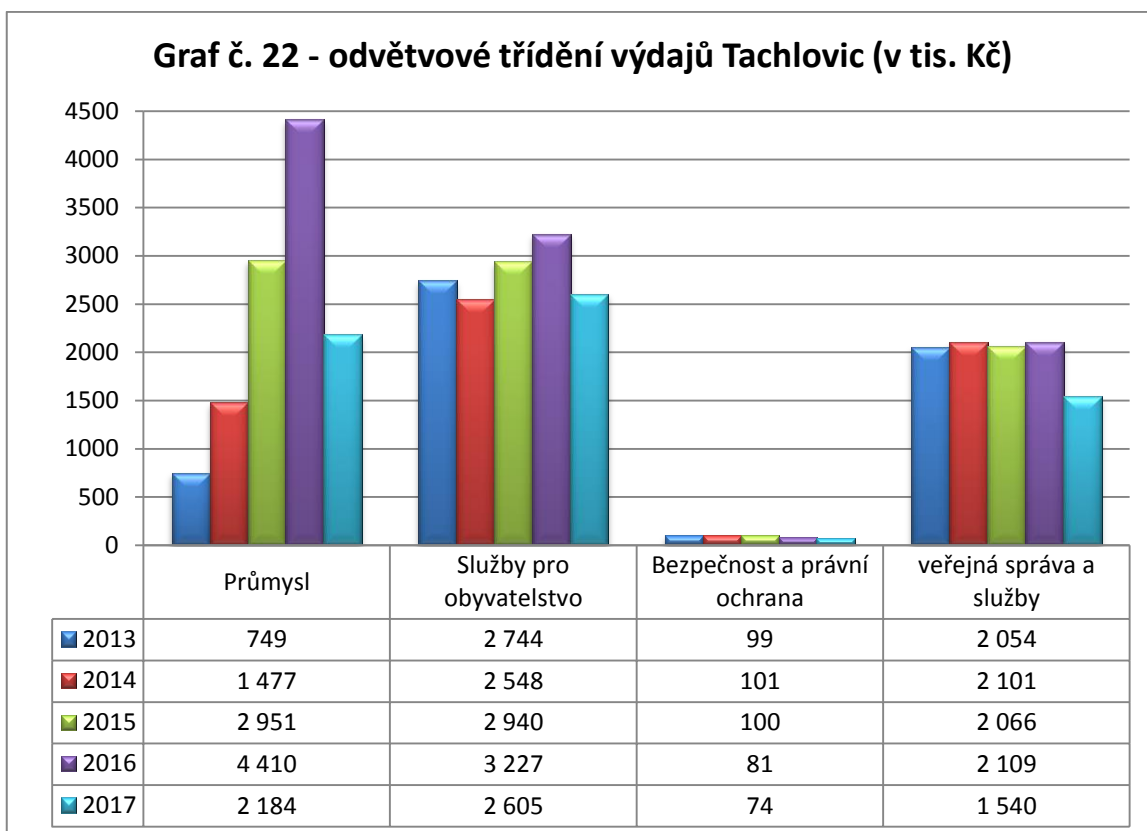
1. zemědělství a lesní hospodářství
2. průmyslová a ostatní odvětví hospodářství
3. služby pro obyvatelstvo
4. sociální věci a politika zaměstnanosti
5. bezpečnost státu a právní ochrana
6. všeobecná veřejná správa a služby

v tis. Kč		2013	2014	2015	2016	2017
výdaje Tachlovic		5 646	6 228	8 057	9 827	6 402
	zemědělství a lesní hospodářství	-	-	-	-	-
	průmyslová a další hospodářství	749	1 477	2 951	4 410	2 184
	služby pro obyvatelstvo	2 744	2 548	2 940	3 227	2 605
	sociální věci a politika zaměstnanosti	-	-	-	-	-
	bezpečnost státu a právní ochrana	99	101	100	81	74
	všeobecná veřejná správa a služby	2 054	2 101	2 066	2 109	1 540

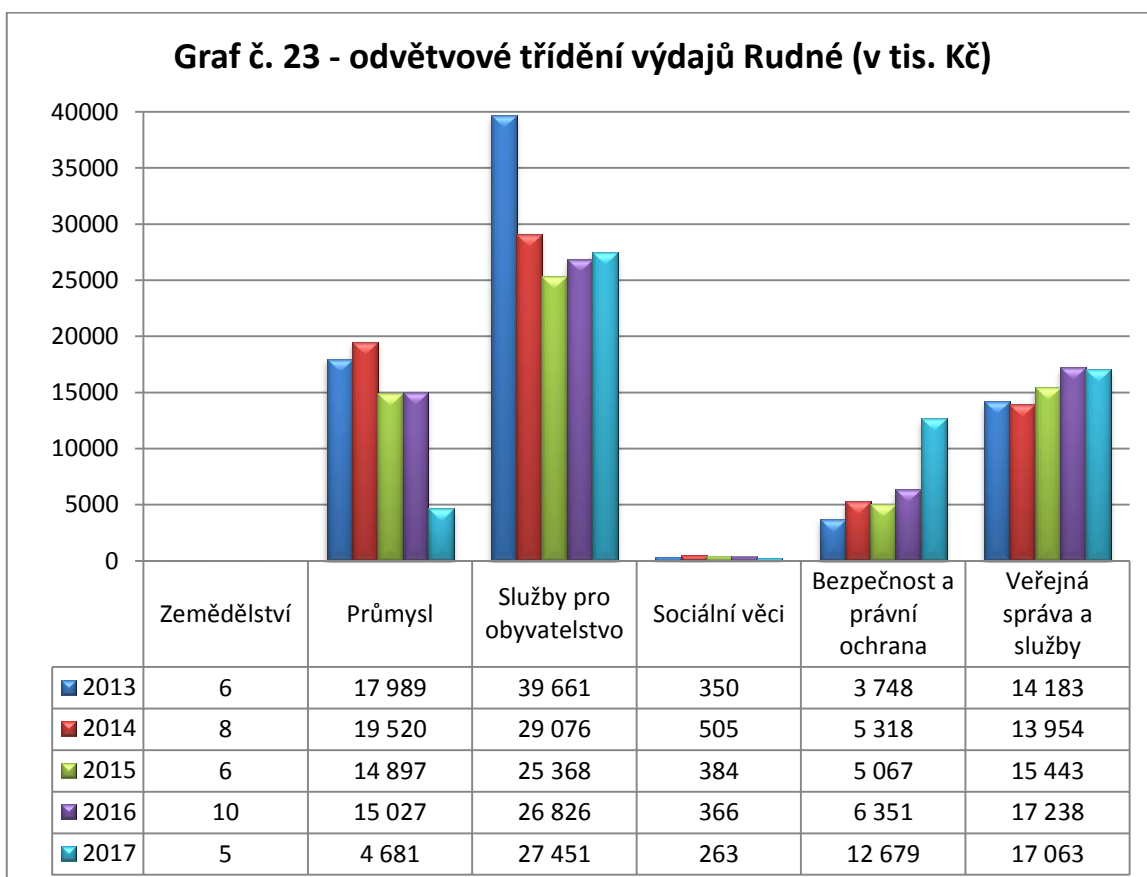
Tabulka 35 - odvětvové třídění výdajů Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

v tis. Kč		2013	2014	2015	2016	2017
výdaje Rudné		75 936	68 380	61 166	65 818	62 141
	zemědělství a lesní hospodářství	6	8	6	10	5
	průmyslová a další hospodářství	17 989	19 520	14 897	15 027	4 681
	služby pro obyvatelstvo	39 661	29 076	25 368	26 826	27 451
	sociální věci a politika zaměstnanosti	350	505	384	366	263
	bezpečnost státu a právní ochrana	3 748	5 318	5 067	6 351	12 679
	všeobecná veřejná správa a služby	14 183	13 954	15 443	17 238	17 063

Tabulka 36 - odvětvové třídění výdajů Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 22 - odvětvové třídění výdajů Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 23 - odvětvové třídění výdajů Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

V grafech č. 22 a 23 je podrobné rozepsání výdajů dle odvětvového členění. Jedná se o srozumitelnější a přehlednější strukturu výdajů obce.

Na první pohled jsou vidět značné rozdíly mezi Rudnou a Tachlovicemi. Největší vynakládaný objem finančních prostředků putuje do kategorie služby pro obyvatelstvo, která představuje až 40% objemu celkových výdajů. Jelikož je tato kategorie velmi obsáhlá, její podrobné rozčlenění bude ukázáno v následujících grafech č. 24 a 25. Jedinou výjimkou za sledované 5ti leté období (2013-2017) bylo, když v roce 2016, největší finanční částka putovala do kategorie průmysl a další odvětví. Jednalo se o 3 523 tis. Kč, které putovaly na výstavbu nového náměstí - Jakubské návsi, kterou protíná hlavní silnice obce.

Kategorie průmysl a další odvětví v sobě zahrnuje dopravu (pozemní komunikace, silniční doprava), vodní hospodářství, vnitřní obchod a další služby. Je to kategorie, do které putuje až 25-30% celkového objemu financí.

Další zmíněnou kategorií, kam putuje značná část financí, je veřejná správa a s ní spojené služby, kam řadíme hlavně činnost místní správy. Finance v této kategorii mají konstantní trend a extrémně se nevychylují a představují 20-30% objemu celkových výdajů. Město Rudná má až o 7x větší výdaje na veřejnou správu

Všimněme si, že město Rudná eviduje výdaje v kategoriích zemědělství a sociální věci. Obec Tachlovice má tyto výdaje nulové, a proto v grafu nejsou ani zaznamenány.

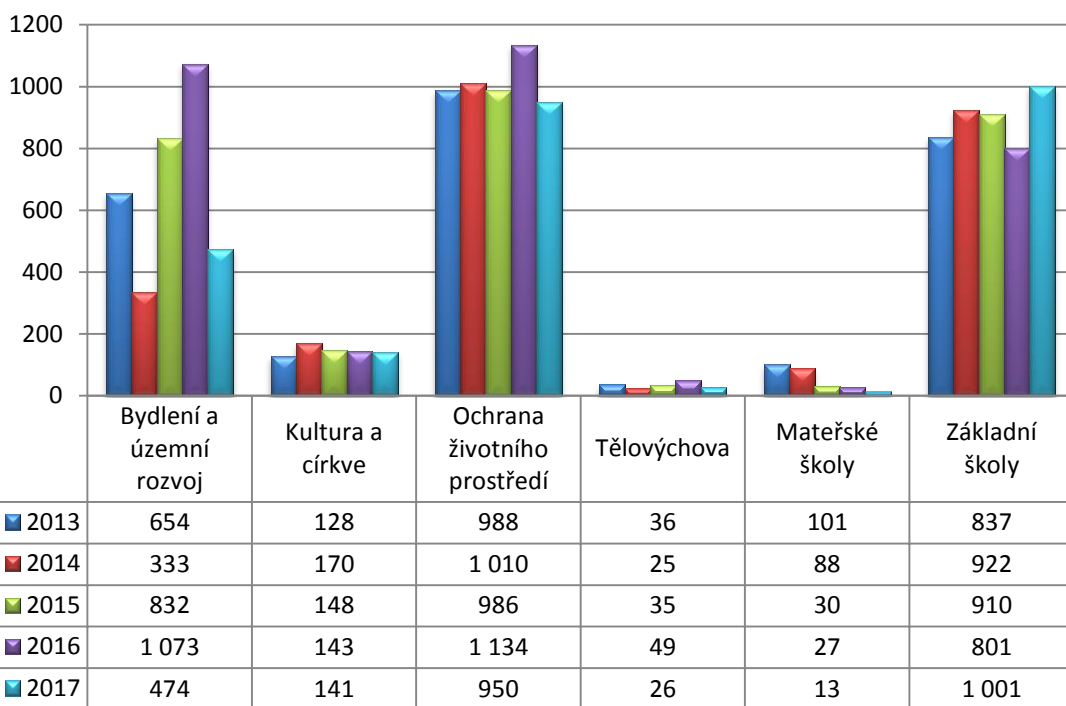
Kategorie sociální věci ve městě Rudná se pohybují od 350 tis. Kč do cca půl milionu korun a tyto výdaje jsou vynakládány hlavně na sociální péči - Dům seniorů v Rudné, který byl zřízen v roce 2003.

V kategorii bezpečnost a právní ochrana také dominuje Rudná, která eviduje výdaje mnohonásobně vyšší. V obci Tachlovice se výdaje na bezpečnost pohybují kolem 100 tisíc korun, ve městě Rudná kolem 5-6 milionů, v roce 2017 až 12,5 milionů korun. Tyto výdaje jsou v Rudné vynakládány hlavně na městskou policii a požární ochranu a integrovaný záchranný systém.

Kategorie zemědělství má nejmenší podíl výdajů. Rudná vykazuje 5-10 tis. Kč ročně na lesní hospodářství a s tím spojenou pěstební činnost. V porovnání s celkovými výdaji se jedná o pouhých 0,01% celkového objemu.

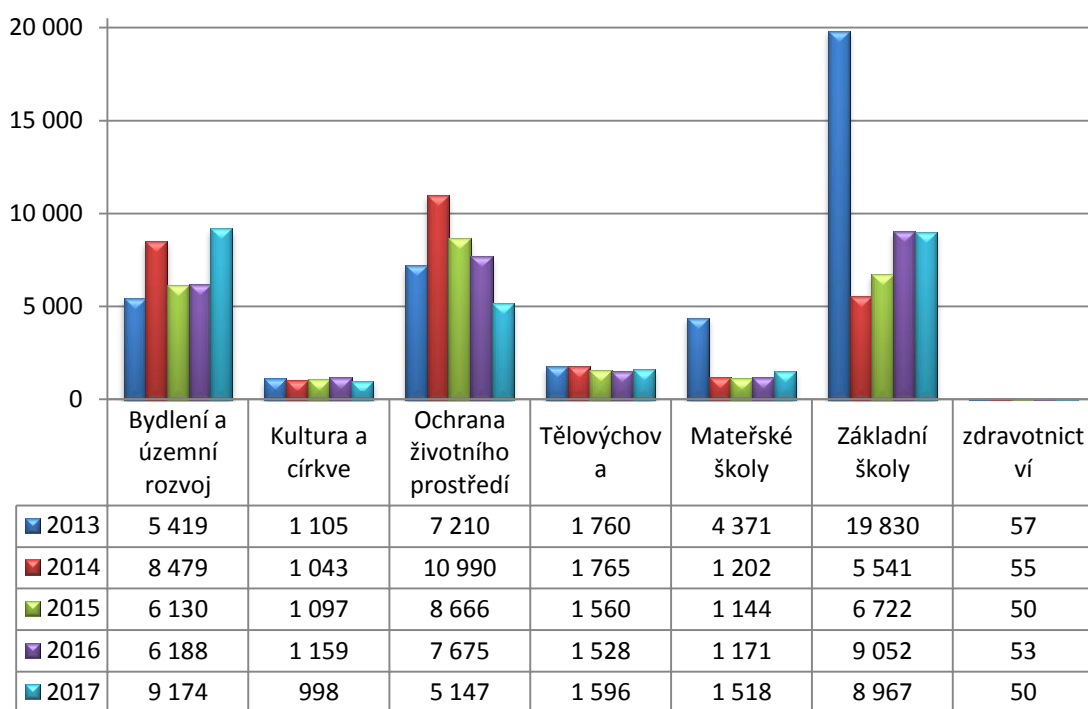

Graf č. 24 - členění výdajů služeb pro obyvatelstvo Tachlovic (v tis. Kč)

Graf 24 - členění výdajů služeb pro obyvatelstvo Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

Graf č. 25 - členění výdajů služeb pro obyvatelstvo Rudné (v tis. Kč)

Graf 25 - členění výdajů služeb pro obyvatelstvo Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

V grafech č. 24 a 25 jsou podrobně rozděleny výdaje z kategorie služby pro obyvatelstvo pro Tachlovice i Rudnou. V obou případech je patrné, že největší výdajovou položkou je skupina ochrana životního prostředí. Do této skupiny spadá nejenom ochrana přírody a krajiny (péče o vzhled obce a veřejnou zeleň), ale hlavně nakládání s odpady (sběr a svoz komunálních a nebezpečných odpadů). To vše zajišťují Technické služby Rudná a.s.. Srovnatelnou skupinou výdajů je vzdělání – zejména výdaje na základní školy. U města Rudná je vidět velké vychýlení v roce 2013, kdy byly výdaje na základní školu oproti dalším letům téměř trojnásobné. Bylo to z důvodu přístavby a rozšíření základní školy. Město Rudná provozuje nejenom klasickou základní školu, ale také základní školu pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, proto jsou výdaje oproti Tachlovicím mnohonásobně vyšší, např. v roce 2017 výdaje na základní školu v Tachlovicích byly 1 001 tis. Kč a Rudné 8 967 tis Kč – tzn. skoro 9x větší výdaje. Na mateřské školy jsou výdaje o dosti menší než na základní školy.

Skupina bydlení a územní rozvoj je nezanedbatelnou částí výdajů. Její výdaje představují až pětinu výdajů služeb pro obyvatelstvo. Do této kategorie spadají komunální služby (veřejné osvětlení, pohřebnictví), územní plánování, bytové a nebytové hospodářství. V obci Tachlovice se hodnoty v posledních 5 letech dosti měnily, v roce 2014 byly výdaje 333 tis. Kč a v roce 2016 už 1 073 Kč, což je hodnota více než 3x vyšší. Ve městě Rudná jsou výdaje vyšší než v Tachlovicích. Nejnížší hodnotu zaznamenáváme v roce 2013, kdy byla 5 419 tis. Kč a nejvyšší v roce 2017, která dosahovala 9 174 tis. Kč a to je téměř 1,7x vyšší hodnota. Pokud porovnáme nejvyšší hodnotu výdajů na bydlení a územní rozvoj Tachlovic a Rudné, je zřejmé, že výdaje Rudné jsou až 9x vyšší.

Do kategorie kultura a církve spadají činnosti registrovaných církví a náboženských organizací, ochrana památek a kulturních dědictví a také sdělovací prostředky. Obec Tachlovice vydává měsíčních Tachlovické listy a město Rudná měsíčních Život v Rudné. Město Rudná má až 9x vyšší výdaje v kategorii kultura a církve než obec Tachlovice. Tyto výdaje jsou celkem konstantní a extrémně se nevychylují.

Zbylé finance jsou vynakládány na tělovýchovu a zájmové činnosti a rekreace. Ve městě Rudná jsou zřízeny zdravotnická zařízení – gynekologie, pediatrie, oční ordinace a další. Pod obec Tachlovice nespádají žádná zdravotnická zařízení, proto jsou výdaje nulové.

5.5 Finanční ukazatele

5.5.1 Míra soběstačnosti

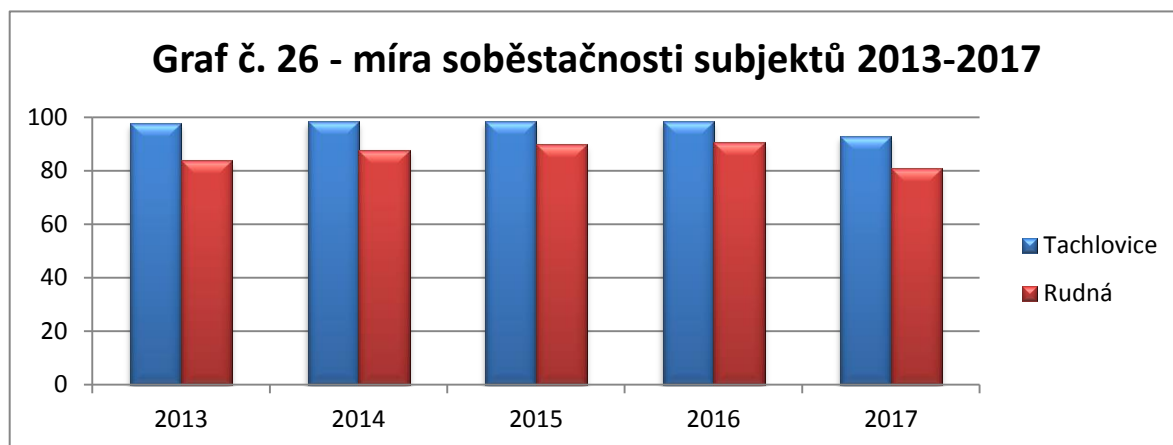
Dle Pekové (2011, str. 179) ukazatel finanční soběstačnosti obcí je konstruován jako podíl vlastních příjmů (které jsou složené z běžných a kapitálových) na celkových příjmech. Ukazatel udává míru obecních finančních zdrojů, které obec využívá k vlastní správě obecních záležitostí. U výpočtu platí, že čím větší číslo, tím je finanční soběstačnost vyšší. Za optimální míru se považuje hranice cca 50-70%.

$$\text{finanční soběstačnost} = \text{vlastní příjmy} / \text{celkové příjmy} * 100$$

V následující tabulce je znázorněna finanční soběstačnost obou subjektů. Údaje jsou v tis. Kč a výsledky finanční soběstačnosti jsou udány v procentech.

Finanční soběstačnost		2013	2014	2015	2016	2017
Tachlovice	běžné příjmy	8 328	10 345	10 947	12 427	11 627
	kapitálové příjmy	241	166	174	-	180
	celkové příjmy	8 773	10 694	11 301	12 622	12 723
	soběstačnost	97,68	98,29	98,41	98,46	92,8
Rudná	běžné příjmy	60 844	61 750	67 853	76 819	60 064
	kapitálové příjmy	648	1 265	252	1 987	190
	celkové příjmy	73 353	71 755	75 905	86 982	74 474
	soběstačnost	83,84	87,82	89,73	90,6	80,9

Tabulka 37 - míra finanční soběstačnosti subjektů (zdroj: vlastní zpracování na základě použitých dat)

Graf 26 - míra soběstačnosti obou subjektů (zdroj: vlastní zpracování)

Z předchozího grafu lze vyčíst, že oba subjekty mají vysokou míru soběstačnosti. Obec Tachlovice je schopná se financovat z více než z 90%. Město Rudná je více závislé na dotacích a transferech, ovšem jejich míra soběstačnosti je značně vysoká, překročila hranici 80%. V obou případech jsou vidět konstantní hodnoty v čase. Největší pokles je vidět v roce 2017, kdy byla u obou subjektů zaznamenána vyšší investiční činnost.

5.5.2 Ukazatel samofinancování

Ukazatel samofinancování nám udává, jestli je obec/územní celek schopen hradit kapitálové výdaje - zabezpečovat veřejné statky svými vlastními zdroji. Ukazatel se vypočítá jako podíl běžných a kapitálových příjmů snížených o běžné výdaje a kapitálových výdajů.

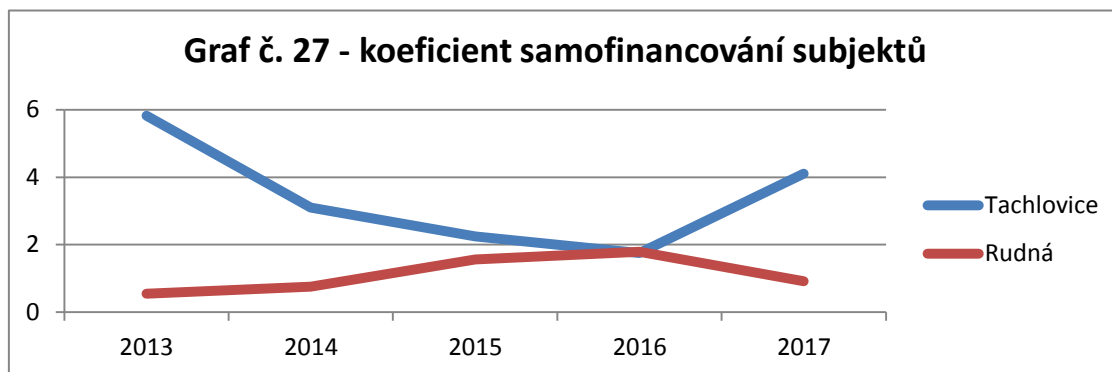
$$\text{Samofinancování} = (\text{běžné příjmy} + \text{kapitálové příjmy} - \text{běžné výdaje}) / \text{kapitálové výdaje}$$

V následující tabulce jsou zobrazeny výpočty koeficientu samofinancování. Záporná hodnota by znamenala, že obec/město není schopné financovat ani část kapitálových výdajů ze zdrojů vlastních a musely by proto využít pouze zdroje cizí.

Samofinancování		2013	2014	2015	2016	2017
Tachlovice	běžné příjmy	8 328	10 345	10 947	12 427	11 627
	kapitálové příjmy	241	166	174	-	180
	běžné výdaje	5 040	4 198	5 619	6 403	4 662
	kapitálové výdaje	606	2 030	2 438	3 424	1 740
	samofinancování	5,82	3,1	2,25	1,75	4,11
Rudná	běžné příjmy	60 844	61 750	67 853	76 819	60 064
	kapitálové příjmy	648	1 265	252	1 987	190
	běžné výdaje	44 200	45 920	48 739	49 367	37 791
	kapitálové výdaje	31 736	22 460	12 427	16 451	24 349
	samofinancování	0,55	0,76	1,56	1,79	0,92

Tabulka 38 - koeficient samofinancování obou subjektů (zdroj: vlastní zpracování)

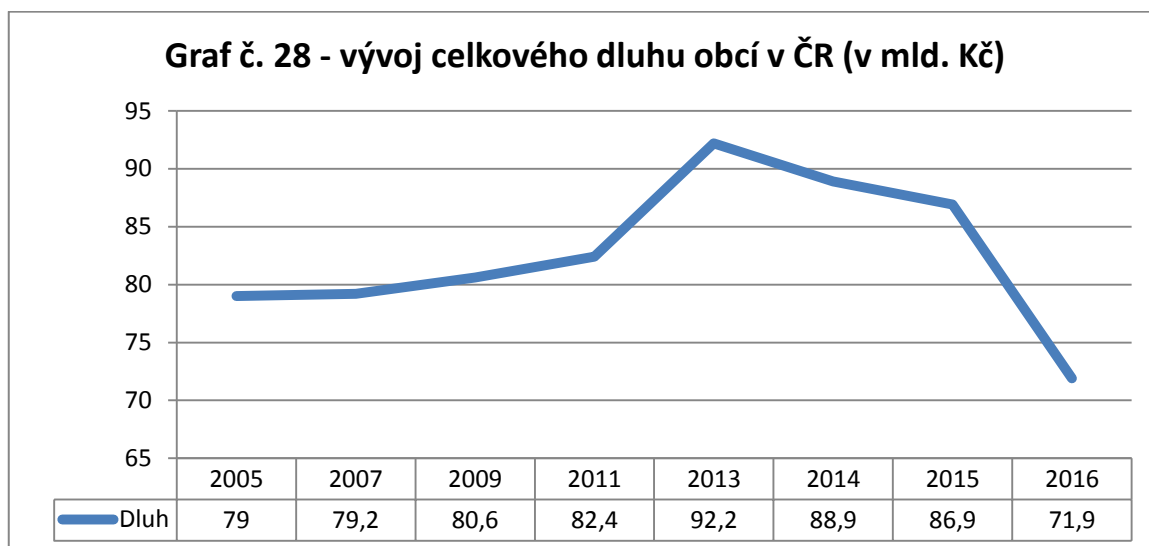
Čím je koeficient samofinancování vyšší, tím je obec schopna financovat kapitálové výdaje z vlastních zdrojů. Je patrné, že obec Tachlovice je schopna hradit kapitálové výdaje z větší části, než město Rudná, nicméně oba subjekty pokrývají alespoň část výdajů z vlastních zdrojů. U obce Tachlovice pozorujeme spíše klesající trend, který ale v roce 2017 opět vzrostl. Město Rudná se vyznačuje spíše konstantním trendem s mírným růstem v roce 2015 a 2016.

Graf 27 - koeficient samofinancování subjektů (zdroj: vlastní zpracování)

5.5.3 Ukazatel zadluženosti

Jak už bylo uvedeno v předchozích kapitolách, obce nejsou zcela finančně samostatné a tak kromě dalších možností (jako jsou dotace či transfery) využívají možnost úvěrů. Úvěry obcím poskytují především domácí peněžní ústavy, ale některé statutární města využívají možnosti výpůjčky od Evropské investiční banky. Některé obce v průběhu roku zažádají i o více úvěrů od různých institucí. V poslední řadě jsou v poskytování úvěrů a půjček aktivní právnické a fyzické osoby či další obce. Výzkum potvrdil, že podíl obcí, které vykazují dluh, se zvyšuje s rostoucím počtem obyvatel obce. Velikost celkového dluhu obcí je znázorněn v následujícím grafu. V porovnání s jinými státy není zadluženost českých obcí nikterak nadměrná, dosahuje cca desetiny celkového veřejného dluhu.⁵⁶

Graf 28 - vývoj celkového dluhu obcí v ČR (zdroj: vlastní zpracování na základě dat z MF ČR, 2018)

Z grafu je patrné že od roku 2011 měl dluh obcí rostoucí tendenci, nejvyšší hodnoty dosahoval v roce 2013, kdy byl 92,2 mld. Kč. Od roku 2014 dluh klesá a v roce 2016 se snížil téměř o 20 mld. Kč.

Míra zadluženosti

v tis. Kč		2013	2014	2015	2016	2017
Tachlovice	zadluženost celková	9 772	8 842	7 912	6 982	6 285
	zadluženost na 1 obyvatele	11,32	9,92	8,72	7,66	7,03

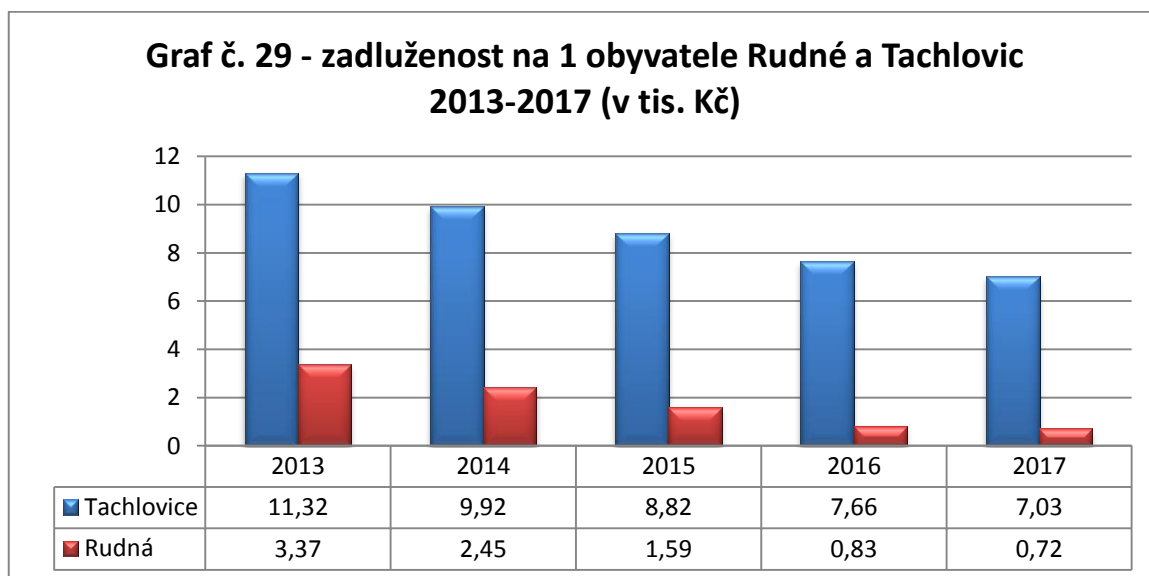
Tabulka 39 - zadluženost obce Tachlovice (zdroj: vlastní zpracování)

⁵⁶ Provazníková, R., Sedláčková, O. - Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe. 2., vyd., 2009

v tis. Kč		2013	2014	2015	2016	2017
Rudná	zadluženost celková	15 982	11 826	7 769	4 162	3 595
	zadluženost na 1 obyvatele	3,37	2,45	1,59	0,83	0,72

Tabulka 40 - zadluženost města Rudná (zdroj: vlastní zpracování)

V předchozích tabulkách je zaznamenán dluh obce/města v horizontu 5 let (2013-2017) a následně dluh přepočítaný na 1 obyvatele. Lze upozorovat, že dluh v obci Tachlovice má klesající trend, ale pořád představuje o dost vyšší dluh než ve městě Rudná, který má také klesající trend ale v roce 2017 dosahuje 3 595 tis. Kč a v přepočtu na obyvatele pouhých 720 Kč, což je téměř desetkrát méně, než dluh na obyvatele v Tachlovicích, který v roce 2017 byl 7 030 Kč. Srovnání dluhu na obyvatele znázorňuje následující graf.

Graf 29 - zadluženost na 1 obyvatele Rudné a Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

5.5.4 Ukazatel dluhové služby

Ukazatel dluhové služby se vypočítá jako podíl dluhové služby k dluhové základně. Je to ukazatel, který používá Ministerstvo financí pro monitoring hospodaření obcí.

$$\text{Ukazatel dluhové služby} = \text{dluhová služba} / \text{dluhová základna} * 100$$

MF ČR dále vypočítává každé obci a každému kraji tzv. definitivní ukazatel dluhové služby, který má hranici 30%. Pokud subjekt stanovenou hranici překročí, bude o této skutečnosti informován dopisem od ministerstva a je povinen přijmout taková opatření, aby již k tomuto překročení v dalším roce nedošlo.

Ukazatel dluhové služby by měl vypovídat jaký je podíl vybraných běžných příjmů, které musí obec použít na splácení svého dluhu. Výsledná hodnota by měla být co nejnižší.

Dluhová služba se skládá z:

- zaplacených úroků (položka 5141 rozpočtové skladby)
- uhrazené splátky vydaných dluhopisů (položky 8xx2 rozpočtové skladby)
- splátek jistin (položky 8xx4 rozpočtové skladby)
- splátek leasingu (položka 5178 rozpočtové skladby)

Dluhová základna se skládá z:

- skutečně dosažených daňových příjmů v Tř. 1 a nedaňových příjmů v Tř. 2 za daný kalendářní rok
- přijatých transferů souhrnného finančního vztahu za daný kalendářní rok (položky 4112 a 4212 rozpočtové skladby)

Ukazatel dluhové služby		2013	2014	2015	2016	2017
Tachlovic	dluhová služba	1 400	1 304	1 111	3 577	1 795
	dluhová základna	8 773	10 694	11 301	12 622	12 723
	ukazatel v %	15,96	12,19	9,83	28,34	14,11
Rudná	dluhová služba	4 475	4 548	4 317	3 720	3 641
	dluhová základna	73 353	71 755	75 905	86 982	74 474
	ukazatel v %	6,10	6,34	5,69	4,28	4,89

Tabulka 41 - ukazatel dluhové služby Rudné a Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

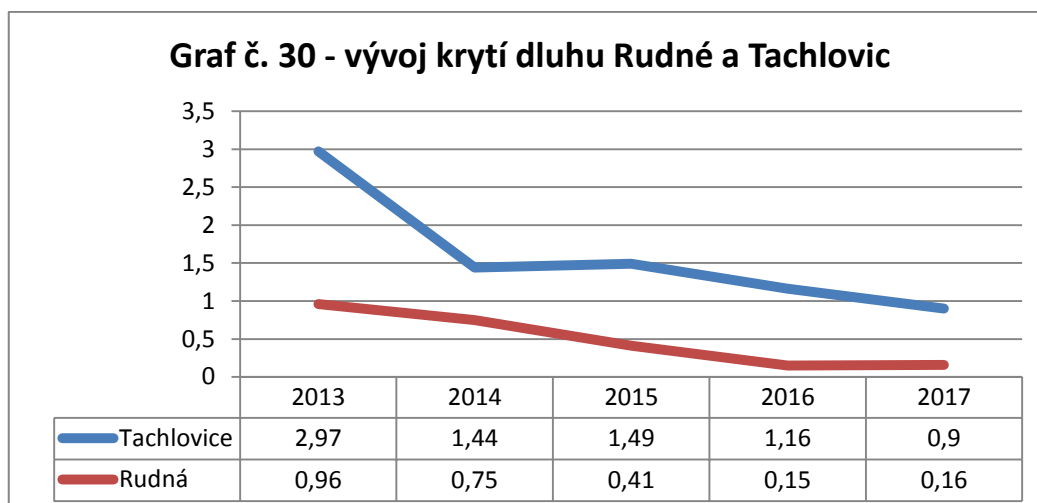
5.5.5 Krytí dluhu

Krytí dluhu je vyjádřeno jako podíl celkového dluhu a provozního salda rozpočtu. Ukazatel vyjadřuje, za kolik let je možné splatit celkový dluh ze salda běžného rozpočtu obce. Saldo provozního rozpočtu vypočítáme jako rozdíl mezi běžnými příjmy a běžnými výdaji.

$$\text{Krytí dluhu} = \text{celková zadluženost} / \text{saldo provozního rozpočtu}$$

Krytí dluhu		2013	2014	2015	2016	2017
Tachlovic	běžné příjmy	8 328	10 345	10 947	12 427	11 627
	běžné výdaje	5 040	4 198	5 619	6 403	4 662
	zadluženost	9 772	8 842	7 912	6 982	6 285
	krytí dluhu	2,97	1,44	1,49	1,16	0,9
Rudná	běžné příjmy	60 844	61 750	67 853	76 819	60 064
	běžné výdaje	44 200	45 920	48 739	49 367	37 791
	zadluženost	15 982	11 826	7 769	4 162	3 595
	krytí dluhu	0,96	0,75	0,41	0,15	0,16

Tabulka 42 - krytí dluhu Rudné a Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 30 - vývoj krytí dluhu Rudné a Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

V předchozím grafu je znázorněn vývoj krytí dluhu, který byl vypočítaný v tabulce č. 16. Lze vyzorovat, že oba subjekty – jak Tachlovice tak Rudná mají v krytí dluhu klesající trend – tzn. splacení dluhu ze salda běžného rozpočtu je možné za kratší dobu. Nejvyšší hodnotu jsme zaznamenali u Tachlovic v roce 2013, kdy splacení celkového dluhu 9 772 tis. Kč by bylo možné za téměř 3 roky. Nejnižší hodnoty nabývají u obou subjektů v roce 2017, kdy by Tachlovice byly schopné svůj dluh splatit za necelý rok a Rudná za pouhé dva měsíce.

5.5.6 Běžná Likvidita

Běžná likvidita – někdy nazývána jako celková likvidita je ukazatel, který vyjadřuje, zda je obec schopna splatit své krátkodobé závazky ze svých likvidních prostředků – tzn. oběžná aktiva. Neboli kolikrát je obec schopna uspokojit své závazky, pokud přemění všechna svá oběžná aktiva v peněžní prostředky. Doporučená hodnota běžné likvidity by se měla pohybovat v intervalu od 1,5 do 2,5. Subjekty, které vykazují hodnotu menší než 1, jsou považovány za problematické. Znamená to, že nejsou schopny hradit své závazky z oběžných aktiv a musejí na to použít dlouhodobé zdroje cizí.

$$\text{Běžná likvidita} = \text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé závazky}$$

Likvidita		2013	2014	2015	2016	2017
Tachlovice	oběžná aktiva	3 111	6 756	9 625	11 380	17 295
	krátkodobé závazky	1 024	1 484	1 177	1 552	3 478
	likvidita	3,04	4,55	8,18	7,33	4,98
Rudná	oběžná aktiva	27 524	28 646	38 121	56 249	68 483
	krátkodobé závazky	5 148	5 720	6 184	6 886	13 778
	likvidita	5,34	5,01	6,17	8,16	4,97

Tabulka 43 - Běžná likvidita Rudné a Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

5.5.7 Meziroční růst příjmů

V následující tabulce je znázorněn meziroční růst příjmů, který je vyjádřen v procentech. Vypočítá se jako podíl příjmů obce ve sledovaném roce oproti roku předchozímu.

$$\text{Meziroční růst příjmů} = \text{příjmy v roce } x / \text{příjmy v roce } x-1$$

Meziroční růst příjmů	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Tachlovice	121,9	105,68	111,69	100,8
Rudná	97,82	105,78	114,59	85,62

Tabulka 44 - Meziroční růst příjmů Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Na první pohled je vidět, že obec Tachlovice za sledované období (2013-2017) neměla pokles v příjmech, zatímco u města Rudná zaznamenáváme pokles hned ve dvou letech, v roce 2014 a 2017 oproti předchozím rokům.

V obci Tachlovice je vidět v prvním sledovaném období nárůst příjmů o 21,9%. Jednalo se hlavně o zvýšení daňových příjmů, přesněji daní z příjmů a DPH. V obci Rudné naopak zaznamenáváme pokles o 2,18%.

V roce 2015 obec Tachlovice i město Rudná vykazují obdobný nárůst příjmů a to o 5,7% oproti roku předchozímu. V tomto roce se u města Rudná zvýšily hlavně daňové příjmy a to zejména daně z příjmů a majetkové daně. Naopak Tachlovice zaznamenaly nárůst nedaňových příjmů.

V roce 2016 u obou subjektů vidíme opět nárůst, u města Rudná o 14,59% a u Tachlovic 11,69% a jednalo se o zvýšení daňových příjmů.

V roce 2017 se příjmy Tachlovic téměř nezměnily, změnila se pouze jejich struktura, kdy daňové příjmy klesly a zvýšily se nedaňové – pronájem obecního majetku. Město Rudná zaznamenává velký pokles – o 14,38%. Největší pokles zaznamenáváme u daní z příjmů, DPH a kapitálových příjmů.

5.5.8 Meziroční růst běžných a investičních prostředků

V následující tabulce je znázorněn růst meziročních výdajů jak běžných tak investičních (kapitálových). Meziroční růst běžných prostředků se vypočítá jako běžné výdaje v daném roce oproti běžným výdajům roku předchozího. Obdobně se postupuje u meziročního růstu investičních prostředků, kde do výpočtu místo běžných výdajů používáme kapitálové. Výsledky jsou uváděny v procentech.

$$\text{Meziroční růst běžných prostředků} = \text{běžné výdaje v roce } x / \text{běžné výdaje v roce } x-1$$

$$\begin{aligned} &\text{Meziroční růst investičních prostředků} \\ &= \text{investiční výdaje v roce } x / \text{investiční výdaje v roce } x-1 \end{aligned}$$

Meziroční růst běžných prostředků	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Tachlovice	83,29	133,85	113,95	72,81
Rudná	103,89	106,14	101,29	76,55

Tabulka 45 - Meziroční růst běžných prostředků Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Meziroční růst investičních prostředků	2014/2013	2015/2014	2016/2015	2017/2016
Tachlovice	335,31	120,1	140,44	50,82
Rudná	70,77	55,33	132,38	148,01

Tabulka 46 - Meziroční růst investičních prostředků Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

V tabulce č. 45 je vypočítán meziroční růst běžných výdajů pro Tachlovice i Rudnou. U Tachlovic jsou vidět značné výkyvy. Nejdříve v roce 2014, kdy běžné výdaje oproti předchozímu roku klesly o 16,71%. V dalších dvou letech výdaje rostly. V roce 2015 o 33,85% a v roce 2016 o dalších 13,95%. V roce 2017 došlo k dalšímu poklesu, tentokrát o 27,19%. Rudná je vyrovnanější, výkyvy nejsou tak razantní. V prvních třech letech vzrostly běžné výdaje pouze o 6,14%. Jediné snížení nastalo v roce 2017, kdy se běžné výdaje snížily o 23,45%, zejména se snížily neinvestiční nákupy. Pokud se podíváme na tabulku č. 46, kde jsou zaznamenány výpočty meziročního růstu investičních výdajů, je na první pohled znát, že jsou více vychýlené. Je to z důvodu závislosti na výši a množství poskytnutých investičních transferů v obci. Největší nárůst byl v roce 2014, kdy investiční výdaje Tachlovic vzrostly z 606 tis. Kč na 2 030 tis. Kč, což představuje navýšení o 235,31%. Nejnižší hodnotu Tachlovic zaznamenáváme v roce 2017, kdy se investiční

výdaje snížily o polovinu. V případě Rudné vidíme, že výdaje klesly v prvních dvou letech, nejdříve o 30% a pak téměř o polovinu. V posledních dvou letech výdaje zase rostly. Nejnižší hodnotu investičních výdajů zaznamenáváme v roce 2015, kdy byly 12 427, nejvyšší pak v roce 2013, kdy výdaje byly 31 736. Bližší informace o běžných a investičních výdajích obou subjektů jsou popsány v kapitole 5.4.1.

Veškeré podrobnější výpočty a údaje, které se vztahují k hospodaření obce Tachlovice a města Rudná jsou k nalezení v příloze č. 2.

5.6 Zhodnocení finanční situace subjektů

Na základě výše uvedené analýzy příjmů a výdajů obce Tachlovice a města Rudná lze konstatovat, že oba subjekty hospodaří se svými prostředky uvážlivě. Ve sledovaném období 2013-2017 saldo příjmů a výdajů dosahovalo kladných hodnot, až na jedinou výjimku u města Rudná, kdy výdaje převyšovaly příjmy, a saldo rozpočtu bylo záporné a dosahovalo – 2 583 tis. Kč. V dalších letech se oběma subjektům daří vytvářet dostatečné finanční zásoby zdrojů, které jsou dále používány k úhradě svých závazků. U obce Tachlovice se na účtu rozpočtového hospodaření peněžní prostředky zvýšily z 3 127 tis. Kč na 6 321 tis. Kč, což je skoro o polovinu více. U města Rudná se z minusové hodnoty – 2 583 tis. Kč peněžní prostředky navýšily na 12 333 tis. Kč. Tato finanční rezerva se bude využívat v příštích letech hospodaření subjektů.

Oba subjekty – obec i město mají rozdílné hodnoty, jak u příjmů, tak výdajů. Město Rudná mnohonásobně převyšuje Tachlovice. U každé kategorie příjmů a výdajů byla přepočítaná hodnota na 1 obyvatele pro lepší porovnání. S touto hodnotou se pak tedy lépe porovnává hospodaření subjektů. Za celou analýzu jsme zaznamenali menší či větší rozdíly ale žádný extrémní výkyv. Největší rozdíl zaznamenáváme u dotací, kdy se většímu (počtem obyvatel) subjektu dařilo získávat větší dotace pro rozvoj města.

Příjmová stránka rozpočtu byla analyzována z hlediska druhového třídění. Největší příjmovou částí jsou u obou subjektů daňové příjmy, které představují až 2/3 celkových příjmů. Výdaje byly rozděleny dle druhového třídění a dále i odvětvového, které slouží k lepší přehlednosti, kam výdaje za sledování putovaly. U obou subjektů vždy běžné výdaje převyšovaly kapitálové.

V poslední kapitole byly analyzovány finanční ukazatele. Pro lepší přehlednost a porovnání jsou výsledky popsány níže.

1. Míra soběstačnosti

- míra soběstačnosti udává míru obecních finančních zdrojů, které obec/město využívá k vlastní správě obecních záležitostí. Bylo zjištěno, že obec Tachlovice má v průměru o 10,5% vyšší míru soběstačnosti než Rudná. Oba subjekty se pohybují nad 80% míry soběstačnosti a to je velmi dobré. Za optimální míru se považuje 50-70%.

2. Míra samofinancování

- Ukazatel samofinancování nám udává, jestli je obec/územní celek schopen zabezpečovat veřejné statky svými vlastními zdroji. Zde je důležité, aby vypočtená hodnota nebyla záporná, což oba subjekty splňují. Obec Tachlovice je na tom o něco lépe. Její hodnoty jsou v průměru 3,4 a Rudná 1,12. Oba subjekty pokrývají alespoň část kapitálových výdajů svými zdroji.

3. Zadluženost

- při přepočtu zadluženosti na 1 obyvatele bylo zjištěno, že průměrné zadlužení jednoho obyvatele Tachlovic je 8,95tis Kč a u Rudné 1,792 tis. Kč, což je o 7,15 tis. Kč méně na jednoho obyvatele. Zde jde zkonstatovat, že obec Tachlovice je více zadlužená a nějakou dobu ještě musí splácet své dlouhodobé závazky.

4. Ukazatel dluhové služby

- ukazatel dluhové služby by měl vypovídat jaký je podíl vybraných běžných příjmů, které musí obec použít na splácení svého dluhu. Výsledná hodnota by měla být co nejnižší. Pro obec Tachlovice byla vypočítaná průměrná hodnota 16% u Rudné 5,46%. Je ale nutné zdůraznit, že obec Rudná je více vyrovnaná, její hodnoty vychylují max o desetiny procent. Zatímco u Tachlovic byla nejnižší hodnota 9,83% a nejvyšší 28,34%, což už bylo na hranici stanovené ministerstvem financí. Další rok se obci Tachlovice povedlo podíl snížit.

5. Krytí dluhu

- ukazatel vyjadřuje, za kolik let je možné splatit celkový dluh ze salda běžného rozpočtu obce/města. U tohoto ukazatele je žádoucí co nejnižší hodnota. Obec Tachlovice je v průměru schopná splatit dluh za 1,5 roku a město Rudná už za půl roku.

6. Běžná likvidita

- ukazatel vyjadřuje, zda je obec schopna splatit své krátkodobé závazky ze svých likvidních prostředků – tzn. oběžná aktiva. Zde je za optimální hodnotu považována 1,5-2,5. Oba subjekty tuto hodnotu převyšují, ale v průměru mají velmi podobnou hodnotu. Tachlovice vykázala hodnotu 5,6 a Rudná 5,9, což je velmi dobré.

7. Meziroční růst příjmů

- ukazatel vyjadřuje, jak rostly/klesly příjmy u obou subjektů oproti roku předchozímu. Zde je na tom lépe obec Tachlovice, která za sledované období nevykázala ani jeden pokles příjmů. U města Rudná jsme zaevidovali dva poklesy příjmů, z toho jeden až o 15%.

8. Meziroční růst výdajů běžných

- ukazatel vyjadřuje, jak rostly/klesaly výdaje u obou subjektů oproti roku předchozímu. U běžných výdajů Tachlovic jsme zaznamenaly ve dvou letech pokles a ve dvou letech nárůst. V průměru se ale běžné výdaje nezměnily. U Rudné v průměru zaznamenáváme menší pokles, cca o 3% výdajů.

9. Meziroční růst výdajů investičních

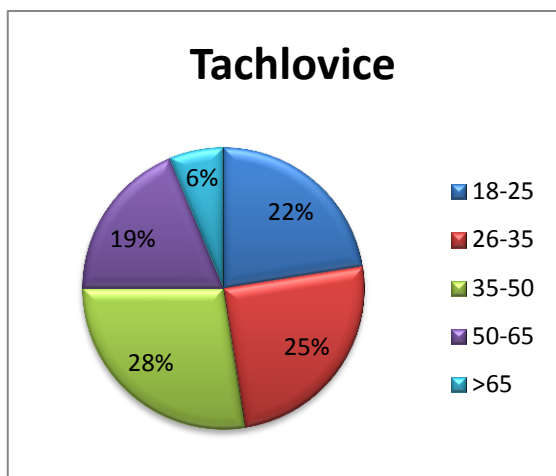
- u investičních výdajů Tachlovic byl v prvním roce extrémní nárůst investičních výdajů a to až o 235,31%, takže průměrný růst investičních výdajů se vyšplhal až na 161%. U Rudné je vidět značný pokles a to až o 15% výdajů.

6 Dotazníkové šetření

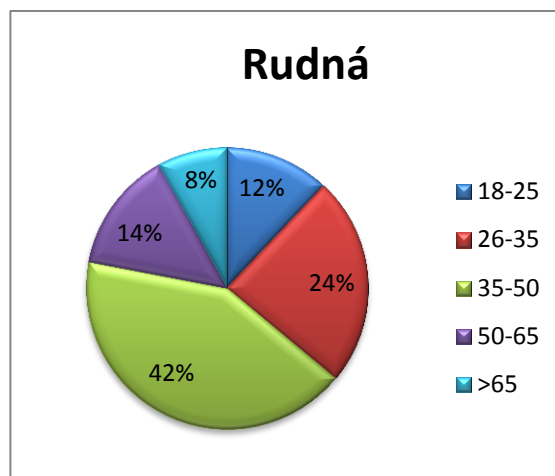
Cílem standardizované anonymní ankety bylo zjistit informace o tom, jak jsou obyvatelé obce Tachlovic a města Rudná informováni o hospodaření své obce/města. Náhodně vybraným občanů bylo položeno 16 anketních otázek, z nichž 14 bylo uzavřených, 1 otázka byla bodovací (ohodnot'te jako ve škole) a poslední otázka byla otevřená. Průzkumu se zúčastnily osoby starší 18ti let. Celé znění anketních otázek je uvedeno v příloze č. 3.

V obci Tachlovic i ve městě Rudná se ankety zúčastnilo 100 respondentů.

Věk respondentů

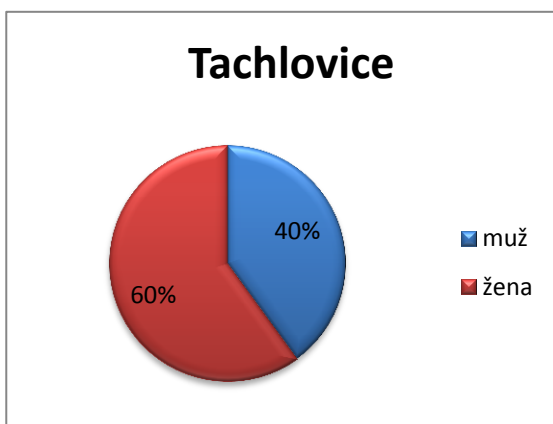
Graf 31 - věk respondentů Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

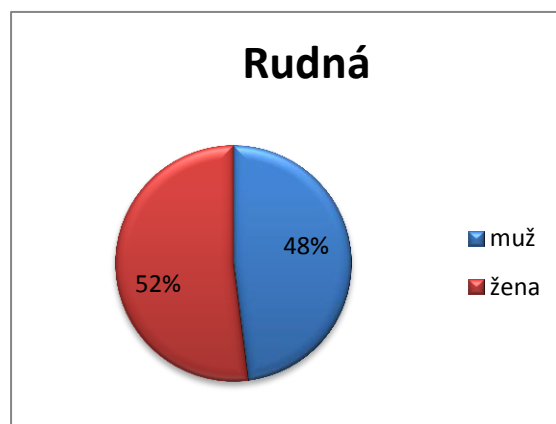
Graf 32 - věk respondentů Rudná (zdroj: vlastní zpracování)

Z grafů je vidět, že věk respondentů z Tachlovic je více rovnoměrný, nejvíce však odpovídali respondenti z kategorie 35-50 let. Zatímco v Rudné nejvíce odpovídali lidé ve věku 18-25 let, což odpovídá většině – 42%. Nejméně odpovídali senioři – starší 65 let.

Pohlavní respondentů

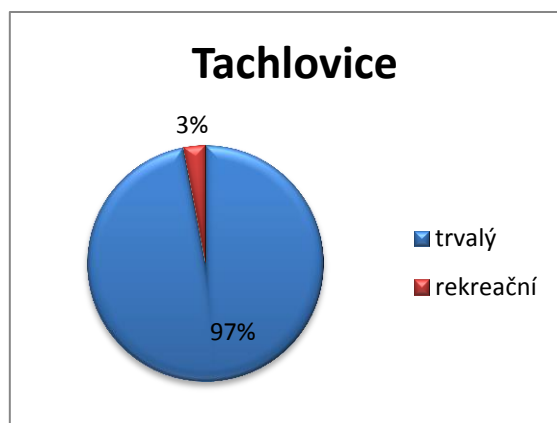
Graf 33 - pohlaví respondentů Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

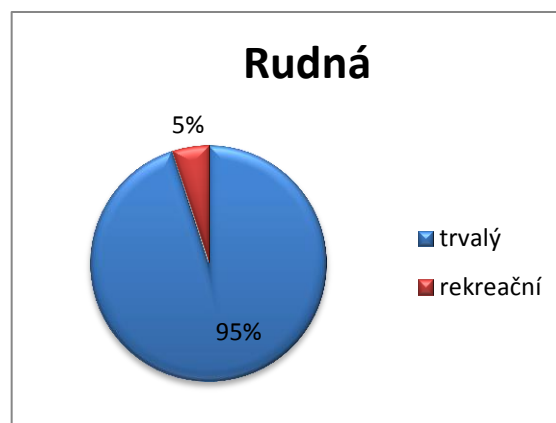
Graf 34 - pohlaví respondentů Rudná (zdroj: vlastní zpracování)

Z grafů o pohlaví respondentů nám vyplývá, že jak v obci Tachlovice, tak ve městě Rudná více odpovídali ženy. V Rudné anketu vyplnilo 52 žen a 48 mužů a v Tachlovicích 60 žen a 40 mužů. V Rudné je podíl dotazovaných žen a mužů vyrovnanější.

Typ pobytu

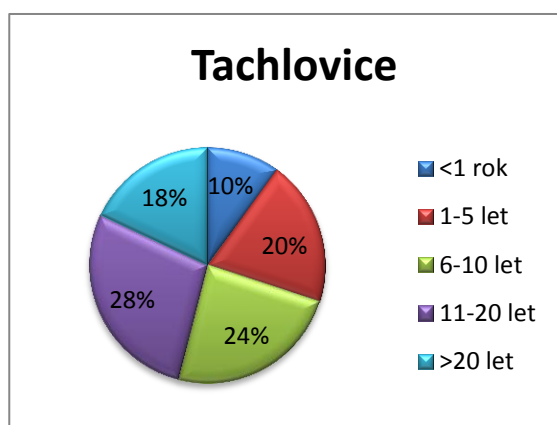
Graf 35 - typ pobytu respondentů Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

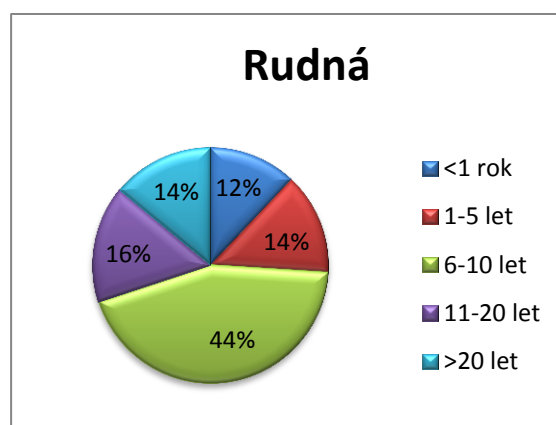
Graf 36 – typ pobytu respondentů Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Z grafů vyplývá, že jen minimum občanů u obou subjektů má rekreační pobyt. Tachlovice ani Rudná nejsou rekreačními oblastmi a pobyt je zde ve většině trvalý. V Tachlovicích evidujeme pouze 3% respondentů, co zde nemají trvalý pobyt a v Rudné je to 5%.

Délka pobytu

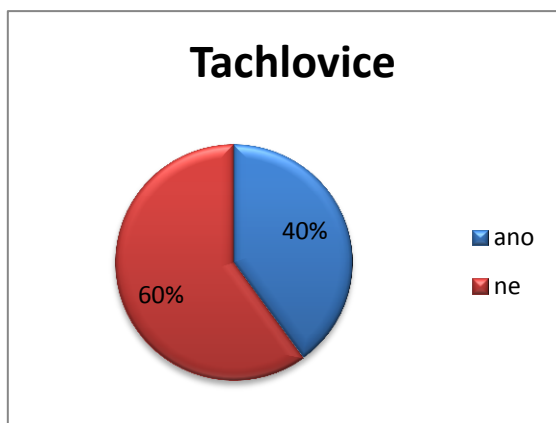
Graf 37 - délka pobytu respondentů Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

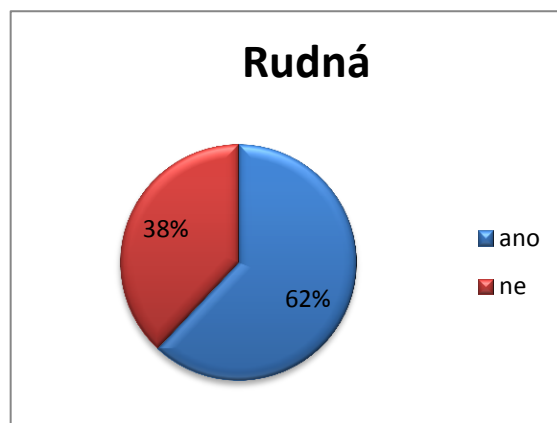
Graf 38 - délka pobytu respondentů Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Z grafů je vidět, že délka pobytu respondentů se značně liší. Nejpočetnější skupinou v Tachlovicích jsou občané, které zde žijí 11-20 let. Naopak v Rudné se jedná o kratší dobu a 44% respondentů zde žije 6-10 let. Nejméně početnou skupinou respondentů jsou občané, které v obcích žijí méně než 1 rok.

Zajímáte se aktivně o hospodaření města/obce?

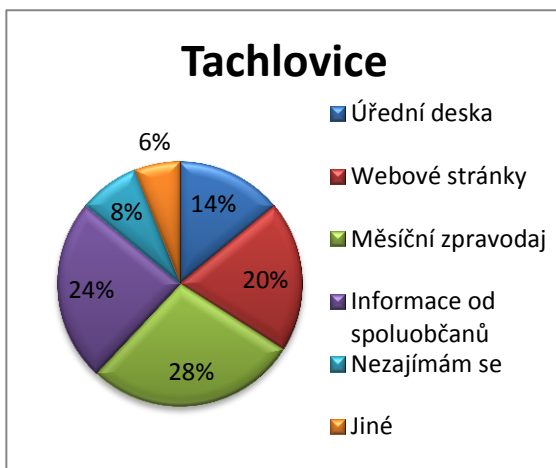
Graf 39 - počet respondentů zajímající se aktivně o hospodaření obce Tachlovice (zdroj: vlastní zpracování)

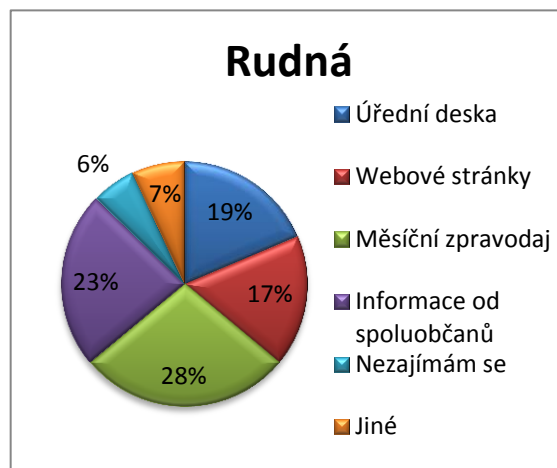
Graf 40 - počet respondentů zajímající se aktivně o hospodaření města Rudná (zdroj: vlastní zpracování)

Odpovědi na anketní otázku týkající se aktivního zájmu o hospodaření města/obce jsou přehledně znázorněny v grafech č. 39 a 40. Na první pohled je vidět, že u každého subjektu je to jinak. Zatímco ve městě Rudná se aktivně o hospodaření svého města zajímá většina – tedy 62%, tak v Tachlovicích je to naopak. 60% respondentů odpovědělo, že se o hospodaření obce aktivně nezajímají.

Kde získáváte informace o obci/městu?

Graf 41 - způsob získávání informací o obci Tachlovice (zdroj: vlastní zpracování)

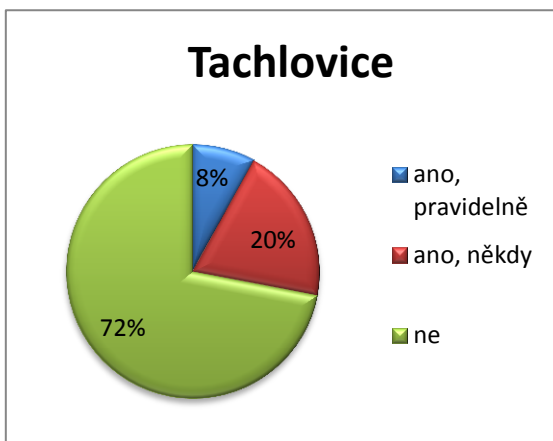

Graf 42 - způsob získávání informací o městu Rudná (zdroj: vlastní zpracování)

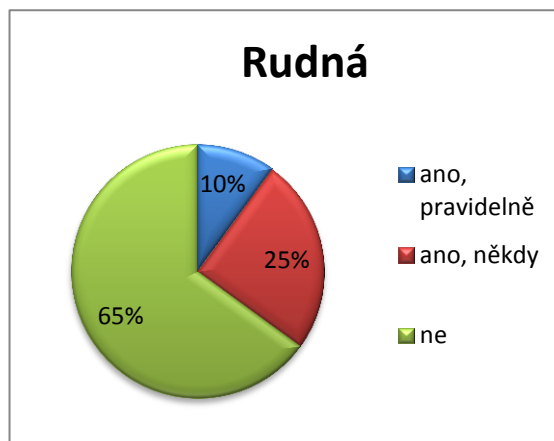
Toto srovnání je velmi podobné u obou subjektů. Nejvíce respondentů – 28% (u obou subjektů) odpovědělo, že získávají nejvíce informací z měsíčních zpravodajů – Tachlovické listy a Život v Rudné. Druhou položkou jsou informace od spoluobčanů a webové stránky subjektů. 6 a 7% odpovědělo, že informace získávají jinak – u Tachlovic to je rozhlas, u Rudné se občané mohou přihlásit k odběru informací o městu pomocí SMS zprávy.

Účast na veřejném zasedání zastupitelstva

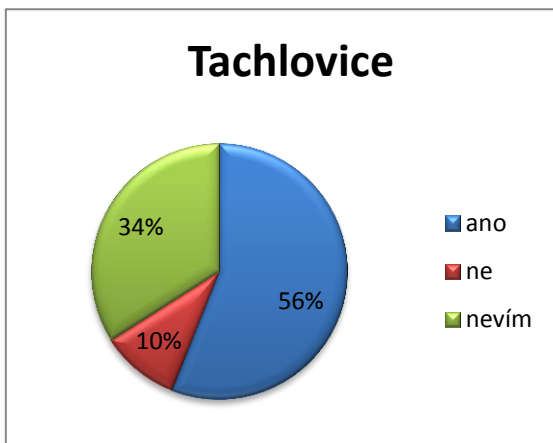
Graf 43 - účast na veřejném zasedání Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

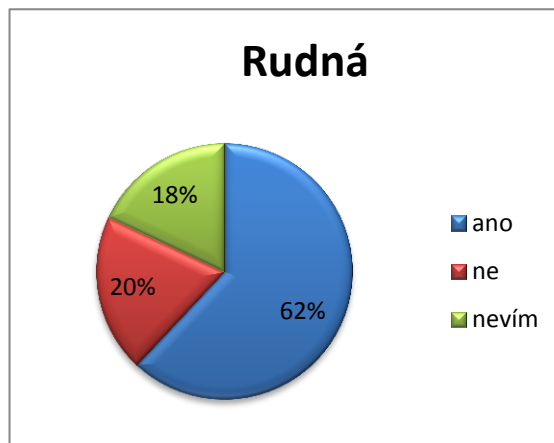
Graf 44 - účast na veřejném zasedání Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Struktura odpovědí na otázku, která se týká účasti na veřejném zasedání zastupitelstva, je u obou subjektů opět velmi podobná. Tři čtvrtiny respondentů odpověděli, že se neúčastní veřejného zasedání zastupitelstva. 20% respondentů Tachlovic se účastní někdy a pouhých 8% pravidelně. Čtvrtina respondentů Rudné se účastní zasedání zastupitelstva pouze někdy a 10% respondentů chodí na schůze pravidelně.

Spokojenost s činností zastupitelů

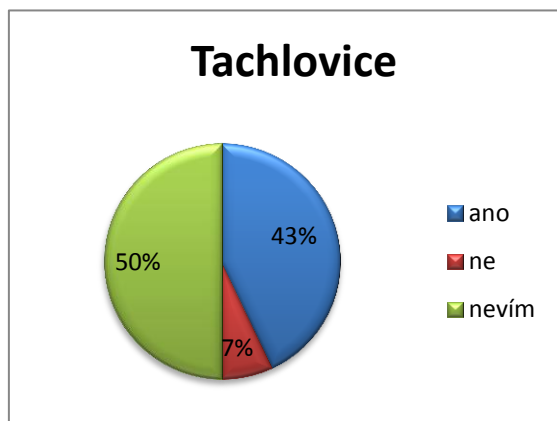
Graf 45 - spokojenost s činností zastupitelů Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

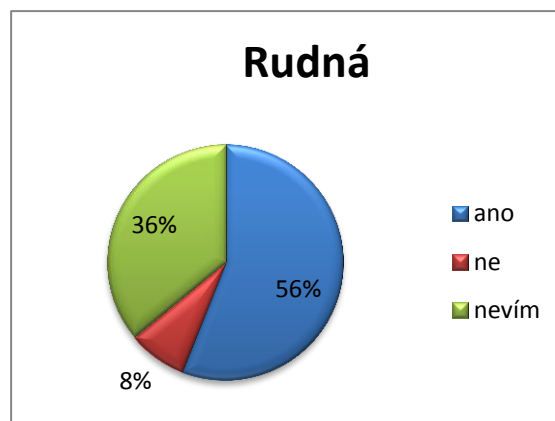
Graf 46 - spokojenost s činností zastupitelů Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Na otázku, zda jsou občané spokojeni s činností svých zastupitelů, odpověděla nadpoloviční většina respondentů, že ano. V Tachlovicích je spokojeno 56% respondentů a v Rudné 62%. U obce Tachlovice 34% odpovědělo, že neví a 10% je s činností zastupitelů nespokojeno. V Rudné je nespokojeno s činností zastupitelů 20% a 18% nemá představu.

Efektivnost hospodaření

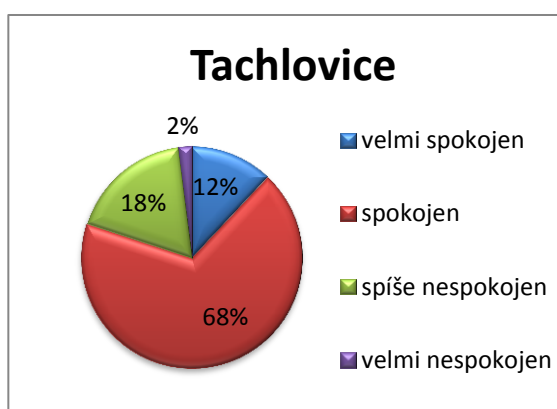
Graf 47 - efektivnost hospodaření Tachlovic (zdroj: vlastní zpracování)

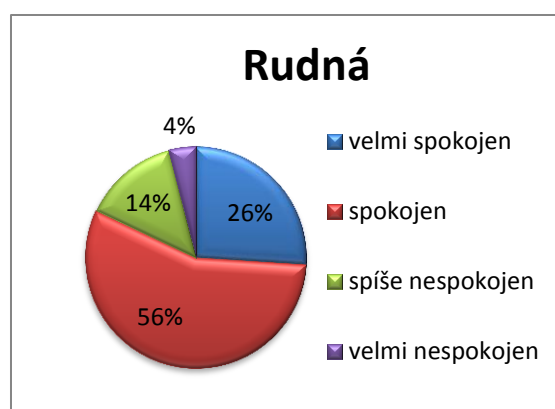
Graf 48 - efektivnost hospodaření Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Občané obou subjektů odpovídali na otázku, zda si myslí, že jejich obec/město hospodaří efektivně. Dle grafů je patrné, že občané Rudné jsou více než z poloviny přesvědčeni, že město hospodaří efektivně, zatímco občané Tachlovic jsou o tom přesvědčeni z 43%. Pouhých 7 a 8% si myslí, že město/obec nehospodaří efektivně. V obci Tachlovice 50% respondentů o efektivnosti hospodaření nemají představu. V Rudné je to 36% respondentů.

Spokojenost se životem v obci/měště

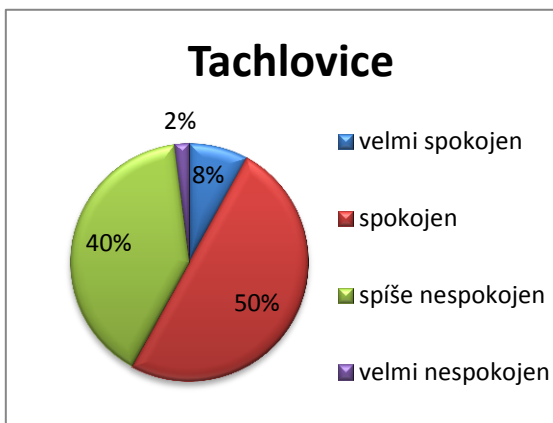
Graf 49 - spokojenost se životem v Tachlovicích (zdroj: vlastní zpracování)

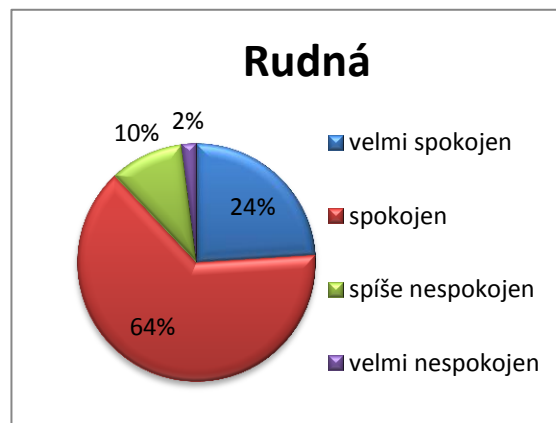
Graf 50 - spokojenost se životem v Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

Další otázkou v dotazníku bylo, zda jsou občané spokojeni se životem ve své obci/měště. Na výběr měli z odpovědí velmi spokojen, spokojen, spíše nespokojen a velmi nespokojen. U obou subjektů nadpoloviční většina – U Tachlovic 68% a Rudné 56% volila možnost spokojen. Možnost velmi spokojen zvolilo v Rudné 26% respondentů, zatímco u Tachlovic pouhých 12%. Spíše nespokojeni se životem v obci Tachlovice je 18% respondentů a v Rudné 14%. Velmi nespokojeno je malá část respondentů – pouhých 2 a 4 %.

Spokojenost s občanskou a technickou vybaveností

Graf 51 - spokojenost s občanskou a technickou vybaveností obce Tachlovice (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 52 - spokojenost s občanskou a technickou vybaveností města Rudná (zdroj: vlastní zpracování)

Další otázkou pro respondenty bylo, jak jsou spokojeni s občanskou a technickou vybaveností obce/města. To znamená hlavně úroveň zařízení, které poskytují školské, kulturní a sociální služby, vodovodní a kanalizační sítě, svoz odpadu a další služby. Co se týče města Rudná, má větší rozmanitost služeb a občanských zařízení. Tomu odpovídá i výsledek odpovědí na tuto otázku. Spokojeni s občanskou a technickou vybaveností je 64% respondentů a 24% je velmi spokojeno. Nespokojeno je pouhých 10% a 2% velmi nespokojeni. U Tachlovic je spokojeno s vybaveností 50% respondentů, ale 40% je spíše nespokojeno. Na tuto otázku úzce navazuje další, kdy respondenti měli dané služby „oznámkovat“ jako ve škole (od nejlepší 1 do nejhorší 5)

Spokojenost s veřejnými službami

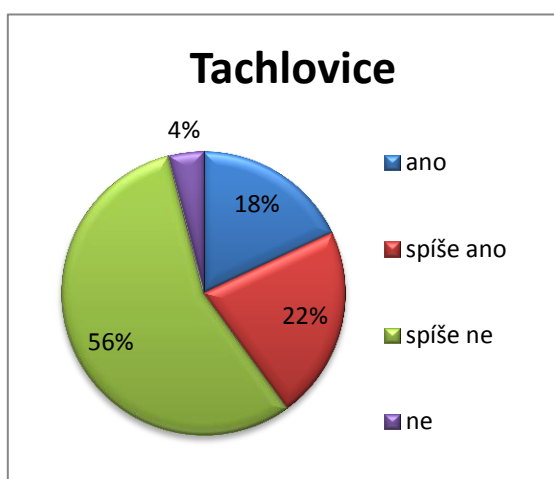
	Tachlovice	Rudná
mateřská škola	2,3	2,02
základní škola	2,36	2,02
zdravotní služby	3,85	2,48
dopravní dostupnost	3,04	1,86
kvalita technických služeb	2,67	2,4
činnost obecního úřadu	2,1	2,1

Tabulka 47 - spokojenost s veřejnými službami Tachlovic a Rudné (zdroj: vlastní zpracování)

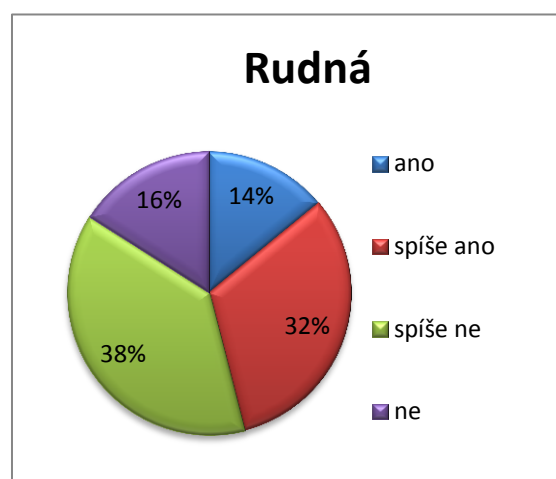
Na otázku, jak jsou občané spokojeni s veřejnými službami, šlo odpovídat pomocí bodování – od 1 nejlepší po 5 nejhorší. Služby mateřské školy Tachlovic byly hodnoceny průměrnou známkou 2,3 a u Rudné 2,02. Stejně tak služby základní školy. Zdravotní služby

byly v Rudné ohodnoceny známkou 2,48, v Tachlovicích o dost horší. Je to z důvodu, že v Tachlovicích nejsou zdravotní služby poskytovány a spousta respondentů tuto službu ohodnotila známkou 3 – tedy neutrální. V závěru dotazníku ale vyjádřili přání, že by zdravotní služby (zejména obvodní lékař) v obci uvítali. Dopravní dostupnost dopadla lépe v Rudné, kde byla hodnocena známkou 1,86. Městem projíždí 7 autobusových linek a protíná jej železniční doprava. V Tachlovicích je hodnocení o něco horší, průměrná známka je 3,04. V obci jezdí pouze dva autobusové spoje, a dle výsledků analýzy je to pro občany nedostačující, zejména přes den, kdy není dopravní frekvence vysoká. Kvalita technických služeb v Rudné dopadla lépe, respondenti dali známku 2,4 a v Tachlovicích 2,67. V Rudné jsou technické služby zajišťovány společností Technické služby Rudná, a.s.

Máte představu o hospodaření obce/města?

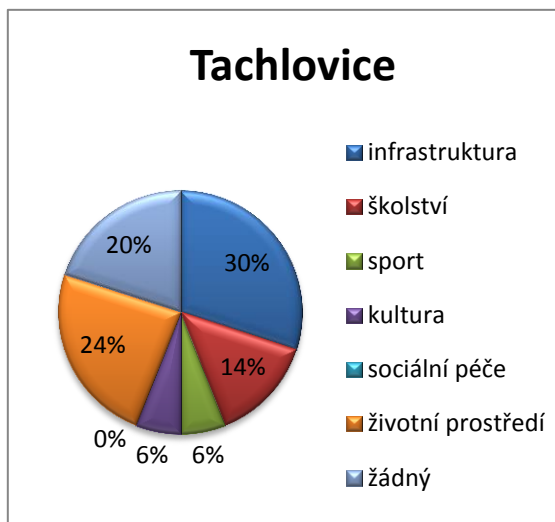
Graf 53 - představu o hospodaření obce Tachlovice (zdroj: vlastní zpracování)

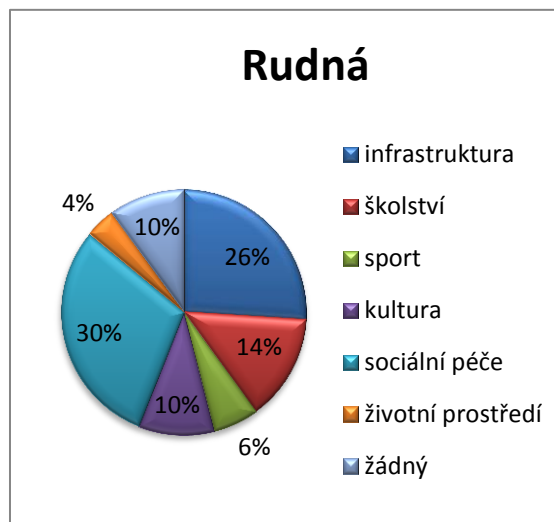
Graf 54 - představu o hospodaření města Rudná (zdroj: vlastní zpracování)

Na otázku, zda respondenti mají představu o hospodaření svého města či obce, měli na výběr z otázek ano (kdy respondenti mají jasnou představu o hospodaření), spíše ano (kdy spíše jen tuší), spíše ne (když jim hospodaření obce/města není zcela jasné) a ne (když vůbec netuší, jak obec/město hospodaří). Z grafů vyplývá, že 56% respondentů Tachlovic, spíše nemá představu o hospodaření obce, naopak 22% respondentů odpovědělo spíše ano, 18% má určitě představu o hospodaření a 4% nemají představu o hospodaření své obce vůbec. Struktura odpovědí respondentů Rudné je trochu jiná. 38% respondentů spíše nemá představu o hospodaření, 32% spíše tuší a 14% představu mají. 16% respondentů Rudné nemají žádnou představu o hospodaření města Rudná a to je o 12% více než v Tachlovicích.

Největší rozvoj obce/města v letech 2013-2017

Graf 55 - největší rozvoj obce Tachlovice 2013-2017 (zdroj: vlastní zpracování)

Graf 56 - největší rozvoj města Rudná 2013-2017 (zdroj: vlastní zpracování)

Respondenti odpovídali také na otázky, v jaké oblasti v letech 2013-2017 vnímají největší rozvoj ve své obci/městě. I zde je struktura odpovědí značně rozdílná. Nejvíce respondentů Rudné – 30%, odpovědělo, že největší rozvoj vnímají v oblasti sociální péče. Především v oblasti péče o seniory a zdravotních služeb. 26% respondentů vidí největší rozvoj v infrastruktuře – tedy hlavně rekonstrukce škol, úřadu, oprava pozemních komunikací a snížení dopravního ruchu. V Tachlovicích odpovědělo 30% respondentů, že největší rozvoj vnímají v oblasti infrastruktury. Tedy hlavně v rekonstrukci ulic, silnic v obci, rekonstrukce nového náměstí Jakubské návsi. Druhou skupinou je životní prostředí a 20% respondentů odpovědělo, že žádný rozvoj nevnímají.

Poslední otázkou v dotazníku byla otázka vypisovací, kde respondenti měli možnost se vyjádřit, co by ještě obec/město mohlo udělat pro svůj rozvoj. Tyto podklady jsou použité v kapitole 7.3, kde jsou vypsány možnosti rozvoje pro obec Tachlovice a město Rudná.

7 Návrhy na zlepšení hospodaření

Vlastní financování obcí je velmi složitá a obsáhlá problematika. Obec se musí řídit určitou strukturou rozpočtu a především se snaží uspokojovat potřeby svých občanů, což může vést k rozporu s kladným hospodařením obce. Obecným pravidlem je plné využívání svých finančních zdrojů, snaha o maximalizaci příjmů a minimalizaci výdajů. Dalším omezením je politika obce a dané zákony země a u určitých kategorií rozpočtu obec nemá možnost je významně ovlivnit. Jak lze vidět z výsledků této práce, je velký rozdíl mezi hospodařením města a malé obce. Oba subjekty jsou ale atraktivní lokalitou a jejich počet obyvatel roste.

7.1 Opatření na straně příjmů

U obou subjektů je zřejmé, že největší položkou příjmů jsou příjmy daňové. A jelikož daně upravuje zákon, tak obec může s příjmovou stránkou operovat jen velmi omezeně. Sdílené daně a správní poplatky, tedy jejich výše je dána zákonem, takže jedinou položkou, kterou mohou částečně operovat, jsou daně z nemovitostí a místní poplatky. Ty ale také nemohou nabývat extrémně vysokých hodnot a navíc by zvýšení mohlo vést ke kritice ze strany svých občanů. Navíc místní poplatky nejsou až tak zásadní položkou rozpočtu, aby jejich výše extrémně navýšila rozpočet.

Teoretickou možností jak zvýšit příjmy je zvýšení počtu obyvatel. Jak lze vyzorovat z grafů č. 8 a č. 9, tak počet obyvatel u obou subjektů roste (výjimkou byl rok 2017 u Tachlovic, kde jsme zaznamenali mírný pokles). Jelikož se oba subjekty nacházejí v těsné blízkosti Prahy, lidé čím dál tím více vyhledávají bydliště v této lokalitě – tzn. blízká dostupnost do města ale rodinný klid na vesnici.

Jednou z dalších možností je navýšit daně z nemovitostí. Podle novelizace zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitostí, dostaly obce možnost navýšit tzv. „místní koeficient“, kterým se násobí daňová povinnost poplatníka až o 1-3 kategorie. Obec Tachlovice tuto možnost nevyužila a stávající starosta k tomu dodal komentář, že zvýšením místního koeficientu nechtěli zatěžovat občany dalším zvýšením jejich výdajů a koeficient zůstává na základu – tzn. 1,0 (pro obce do 1000 obyvatel). Město Rudná tuto možnost navýšení také nevyužilo a jejich koeficient zůstává na hodnotě 1,4.

Další možností je navýšení rozpočtu pomocí nedaňových příjmů. To se povedlo obci Tachlovice v roce 2017, která zvýšila příjmy pomocí pronájmu obecního majetku a to až o

2 200 tis. Kč. Zde je důležité obecní majetek chránit a opravovat, aby se předešlo drahým opravám či rekonstrukcím, které by vedly k dalším výdajům.

Velkou skupinou příjmů jsou dotace. Je patrné, že město Rudná si s dotacemi vede o dost lépe než obec Tachlovice. Jejich získávání, ať už ze státního rozpočtu tak z fondů Evropské Unie je úspěšnější. U dotací je jednou z možností (hlavně kvůli náročné administrativě) svěřit vypracování žádostí o dotaci agentuře, která s tím má již zkušenosti. V získávání dotací by mohly být úspěšnější a obec by pak mohla na investicích ušetřit výrazné finanční prostředky. Získání dotace na investiční záměr je velmi výhodné, např. z fondů EU je možné získat až 85% celkové částky.

Pokud by obcím zbyly volné finanční prostředky, byla by taky možnost je dobře investovat (cenné papíry, termínované vklady) a následně zhodnotit pomocí úroků, což by opět vedlo ke zvýšení příjmů. Ovšem tento krok je dobré podniknout až po poradě s nezávislým finančním poradcem.

Kapitálové příjmy nepředstavují významně ovlivnitelnou položku příjmů, nicméně zvýšení příjmů by subjekty mohly dosáhnout prodejem majetku, který je v obci Tachlovice nulový. Oba subjekty nedisponují s velkým množstvím vlastních nemovitostí – myšleno staveb, ovšem v prodeji pozemků jsou oba subjekty úspěšnější.

7.2 Opatření na straně výdajů

Všeobecným pravidlem pro efektivní hospodaření je zvyšování příjmů a snižování výdajů. Ovšem u výdajů obcí to není tak jednoduché. Snižování výdajů přece nutně neznamená efektivní hospodaření. Obce se snaží uspokojovat potřeby svých občanů a budovat rozvoj obce/města a to nějaké výdaje rozhodně stojí. Všechny výdaje obou subjektů jsou vynakládány účelně a proto je nelze extrémně omezit. Existují ale kategorie, kde by se výdaje daly mírně snížit a to například u výběru dodavatelů, či snížit nákupy materiálu a služeb. Kapitálové výdaje se dají omezit, pokud se obec rozhodne omezit větší investiční projekty (nebo navrhne spoluúčast na projektu). Pokud by dál obec chtěla snižovat výdaje, mohla by například snížit platy zaměstnancům nebo snížit příspěvky příspěvkovým organizacím. Tyto kroky by ale mohly být kontraproduktivní, a proto se doporučuje výdaje nesnižovat, ale snažit se zvyšovat příjmy.

7.3 Možnosti rozvoje subjektů

V následující kapitole jsou sepsány návrhy pro rozvoj města a obce z autorčina pohledu a dále dle výsledků z terénní ankety jsou zdůrazněny návrhy z pohledu respondentů. Některé návrhy se o dost liší a to hlavně z důvodu poskytování služeb, které v malé obci oproti městu chybí.

Obec Tachlovice

Obec Tachlovice je menší a poskytuje méně služeb či příležitostí, než město Rudná. Nejvíce respondenti Tachlovic vyjádřili obavy o dostatečnou frekvenci autobusových linek. V obci jsou dostupné dva autobusové spoje a jejich frekvence hlavně během dne, kdy není špička, není dostatečná. V souvislosti s dopravou byl jako jeden z návrhů na rozvoj města přijat návrh na výstavbu nové autobusové zastávky na jihu obce, která by mohla usnadnit cestu zejména starším občanům. Před pár lety bylo kompletně zrekonstruováno náměstí Jakubská návěs.

Při přestavbě vedle náměstí vznikl nevyužitý prostor a jednou z možností jak ho využít, by byla výstavba menšího parčíku, což by vedlo ke zkrášlení obce. Také pro rozvoj zeleně by byla možnost výsadba nových stromků a údržba „Dědečkova sadu“. Také je v obci staré koupaliště, které by po rekonstrukci mohlo udělat radost zejména dětem a posílit sportovní vyžití.

Dalším přáním respondentů bylo prodloužení otevírací doby místní pošty, která je přes týden otevřena pouze dvě hodiny dopoledne a dvě hodiny odpoledne.

Zejména ženy – matky vyjádřily obavy o dostatek míst v mateřské školce. V posledních letech se obec rozrůstá, probíhá výstavba nových domů a do této oblasti se stěhuje víc lidí, zejména rodin s dětmi. Mateřská škola má pouze dvě třídy a celkově ji navštěvuje 46 dětí. V souvislosti se školkou byl přijat návrh na výstavbu přístřešku pro kočárky před vchodem do budovy. Rodiče by také uvítali více kulturních akcí pro děti, divadla, představení a další akce, např. sportovního rázu.

Především respondenti staršího věku vyjádřili přání o zřízení zdravotních služeb, zejména ordinace praktického lékaře, která je zatím dostupná v obci Jinočany, vzdálené několik km. Dalším návrhem pro rozvoj v Tachlovicích z autorčina pohledu, by bylo zavedení „lepší“ informovanosti o důležitých zprávách z obecního úřadu. To by mohlo probíhat formou SMS zprávy. Tato služba již funguje ve městě Rudná a je velmi populární.

Další obavy byly vysloveny o bezpečnost občanů, zejména v nepřehledné zatačce u náměstí, kde chybí chodník. Obec už podniká kroky a snaží se postupně pozemní komunikace rekonstruovat.

Město Rudná

Město Rudná poskytuje svým občanům rozmanitější služby a rekreační vyžití. I tak ale jsou vidět určité mezery ve vybavenosti. Nejvíce se město trápí s dopravou, přesněji jde o hluk a prach, který vzniká v důsledku vysoké frekvence dopravy páteřní komunikací města – silnicí II. třídy č. 605 (Masarykova ulice). Je to jednoznačně nejvytíženější pozemní komunikace. I když se městu velice ulevilo po výstavbě dálnice D5, i tak městem denně projede téměř 13,5 tis. motorových vozidel. Město v roce 2014 zakázalo vjezd nákladním vozidlům nad 12 tun, i tak tento zákaz někteří nedodržují.

Stejně jako obec Tachlovice, město Rudná intenzivně rekonstruuje silnice a ulice, což je jednou z priorit rozvoje města. Respondenti Rudné také vyjádřili přání o vybudování parkoviště pro automobily u vlakového nádraží. Tento návrh město přijalo a do budoucna plánuje výstavbu. Také je v plánu rozvoje města zlepšit stav budov, které jsou ve vlastnictví města.

Ačkoli město Rudná poskytuje rozmanité zdravotní služby, od praktického lékaře, gynekologa, pediatra, alergologa až po zubního lékaře, kapacity pro příjem nových pacientů jsou vyčerpány a lékaři nestíhají s přihlédnutím na kapacitu velikosti města. Proto by občané uvítali menší polikliniku, která by poskytovala univerzální zdravotní služby.

Dalším návrhem pro rozvoj, zejména pro mladší věkovou kategorii by mohl být bazén a multifunkční sportovní hala. Zatím je k dispozici tělocvična v základní škole, která ale není veřejná přístupnosti. Hala k pronájmu je prozatím ve vedlejší vesnici Nučice.

V souvislosti se životním prostředím by město mělo zajistit více zeleně, někteří respondenti by uvítali menší parčík a také by měl být kladen větší důraz na úklid chodníků. Město si je již vědomo velkého nárůstu obyvatel v posledních letech a proto vyjádřilo svůj cíl, že nechtějí překročit 6 tisícovou hranici obyvatel. Tento cíl má být naplněn hlavně omezením prodeje pozemků na území města. Stejně jako v Tachlovicích, zejména rodiny vyjadřují obavy o dostatečnou kapacitu v mateřské škole a základní škole. Stejný problém s kapacitou má i seniorský dům, který je velmi žádaný a většinu zájemců musí odmítat. U zadního vchodu základní školy by mohlo být vybudováno parkoviště pro rodiče s dětmi, které by zvýšilo bezpečnost zejména pro děti, oproti současnému parkování na ulici.

8 Závěr

Problematika vlastního financování ať už města či menší obce je velmi rozsáhlá. Cílem této diplomové práce bylo porovnat hospodaření města Rudná a obce Tachlovice v pěti letém horizontu – tedy 2013-2018.

Tento cíl byl naplněn pomocí analýzy příjmů a výdajů, a posouzením dalších finančních ukazatelů. Pro doplnění analýzy byl vytvořen dotazník, na který odpovídalo celkem 200 respondentů (100 z každé obce). Tento dotazník byl podkladem pro návrhy na zlepšení hospodaření obce/města a její rozvoj. Jsou vidět značné rozdíly mezi hospodařením města a obce. Tato skutečnost se jednoznačně projevila právě v dotaznících, kdy je vidět, že možnosti obce Tachlovice, které poskytuje, nejsou vůbec srovnatelné s možnostmi, které nabízí město Rudná.

Pro práci byly vybrány záměrně dva rozdílné subjekty – obec, která má 900 obyvatel a město, které překročilo 5 tisícovou hranici. Oba subjekty leží v blízkosti sebe. Z provedené analýzy je vidět, že v hospodaření jsou opravdu značné rozdíly. Příjmy i výdaje města jsou mnohonásobně vyšší než obce. Proto byl u každé zkoumané kategorie přidán výpočet přepočtený na 1 obyvatele. Zde pak nejsou rozdíly tak markantní. Ve výsledku je vidět, že oba subjekty hospodaří zdravě. Až na jednu výjimku (město Rudná v roce 2013) jsme nezaznamenali záporné saldo rozpočtu. Z výsledků dotazníků vyplývá, že občané obou subjektů jsou se životem v obci/měste spokojeni.

9 Seznam použité literatury

Odborná literatura:

- 1 HAMERNÍKOVÁ, Bojka. *Veřejné finance: učebnice*. 2. vyd. Praha: Eurolex, 2004. ISBN 80-86432-88-2.
- 2 KLEMPERA, Josef. *Tachlovice: historie a současnost*. Tachlovice: Obecní úřad, 2006. ISBN 80-239-7728-8.
- 3 MÁČE, Miroslav. *Účetnictví a finanční řízení*. Praha: Grada, 2013. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-4574-9.
- 4 NAHODIL, František. *Veřejná správa a financování veřejného sektoru*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2014. ISBN 978-80-7380-536-4
- 5 OPLEŠTILOVÁ, Hana a [FOTOGRAFIE JAN VOJÁČEK.]. *Rudná*. Rudná: Městský úřad Rudná, 2002. ISBN 8023893653.
- 6 PEKOVÁ, Jitka. *Veřejné finance: teorie a praxe v ČR*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-698-1
- 7 PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 2., přeprac. vyd. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-052-1.
- 8 PROVAZNÍKOVÁ, Romana a Olga SEDLÁČKOVÁ. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: Grada, 2009. Finance (Grada). ISBN 978-80-247-2789-9.
- 9 ŽEHROVÁ, Jana a Daniela PFEIFEROVÁ. *Finance municipalit*. Vyd. 2. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2010. ISBN 978-80-213-2024-6

Legislativa

- 10 zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech
- 11 zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- 12 zákon č. 128/2000 Sb. o obcích
- 13 vyhláška č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě
- 14 zákon č. 565/1990 Sb. o místních poplatcích
- 15 zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní
- 16 zákon č. 634/2004 Sb. o správních poplatcích

10 Seznam internetových zdrojů

- 1 Správní právo. [Online] [Citace: 5. 12 2017.]
<https://www.zakonyprolidi.cz/obor/spravni-pravo>
- 2 statistické údaje o obci Tachlovice. [Online] [Citace: 8. 1 2018.]
<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u= VUZEMI 43 531821>
- 3 statistické údaje o městu Rudná. [Online] [Citace: 9. 1 2018.]
<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31548&u= VUZEMI 43 531723#>
- 4 obec Tachlovice. [Online] [Citace: 15. 1 2018.] - <http://tachlovice.cz/>
- 5 město Rudná. [Online] [Citace: 16. 1 2018.] <http://www.rudnamesto.cz/>
- 6 aplikace monitor. [Online] [Citace: 5. 2 2018.]
<http://monitor.statnipokladna.cz/2017/>
- 7 vývoj celkového dluhu obcí v ČR. [Online] [Citace: 15. 1 2018.]
<http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/uzemni-rozpocety/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu/2016/zadluzenost-uzemnich-rozpocetu-v-roce-201-30092>

11 Seznam zkratk

ČSÚ – český statistický úřad

DPFO – daň z příjmů fyzických osob

DPH – daň z přidané hodnoty

DPPO – daň z příjmů právnických osob

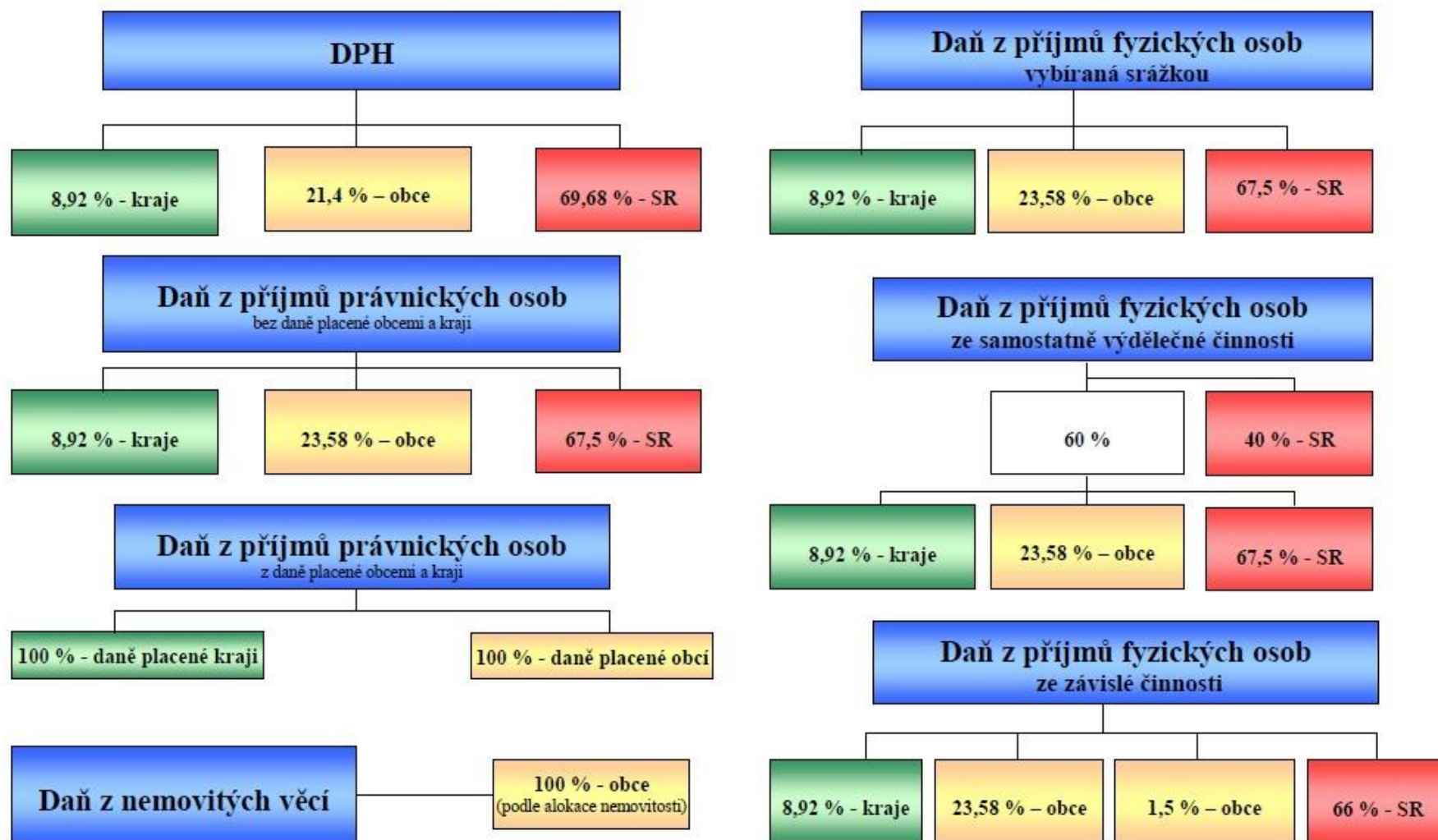
KM - kilometr

MF ČR – ministerstvo financí České republiky

OECD – organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

Příloha č.1

Schéma rozpočtového určení daní od 1. 1. 2017

Příloha č. 2 – Základní výpočty finančních ukazatelů

5.5.1 Míra soběstačnosti

míra soběstačnosti = vlastní příjmy / celkové příjmy * 100

Tachlovice

rok 2013 = $(8\,569 / 8\,773) * 100 = 97,68\%$

rok 2014 = $(10\,511 / 10\,694) * 100 = 98,29\%$

rok 2015 = $(11\,121 / 11\,301) * 100 = 98,41\%$

rok 2016 = $(12\,427 / 12\,622) * 100 = 98,46\%$

rok 2017 = $(11\,807 / 12\,723) * 100 = 92,8\%$

Rudná

rok 2013 = $(61\,492 / 73\,353) * 100 = 83,84\%$

rok 2014 = $(63\,015 / 71\,755) * 100 = 87,82\%$

rok 2015 = $(68\,105 / 75\,905) * 100 = 89,73\%$

rok 2016 = $(78\,806 / 86\,982) * 100 = 90,6\%$

rok 2017 = $(60\,254 / 74\,474) * 100 = 80,9\%$

5.5.2 Ukazatel samofinancování

Samofinancování = (běžné příjmy + kapitálové příjmy – běžné výdaje) / kapitálové výdaje

Tachlovice

rok 2013 = $(8\,328 + 241 - 5\,040 / 606) = 5,82$

rok 2014 = $(10\,345 + 166 - 4\,198 / 2\,030) = 3,1$

rok 2015 = $(10\,947 + 174 - 5\,619 / 2\,438) = 2,25$

rok 2016 = $(12\,427 - 6\,403 / 3\,424) = 1,75$

rok 2017 = $(11\,627 + 180 - 4\,662 / 1\,740) = 4,11$

Rudná

rok 2013 = $(60\,844 + 648 - 44\,200 / 31\,736) = 0,55$

rok 2014 = $(61\,750 + 1\,265 - 45\,920 / 22\,460) = 0,76$

rok 2015 = $(67\,853 + 252 - 48\,739 / 16\,451) = 1,56$

rok 2016 = $(76\,819 + 1\,987 - 49\,367 / 16\,451) = \mathbf{1,79}$

rok 2017 = $(60\,064 + 190 - 37\,791 / 24\,349) = \mathbf{0,92}$

5.5.4 Ukazatel dluhové služby

Ukazatel dluhové služby = dluhová služba / dluhová základna * 100

Tachlovice

rok 2013 = $(1\,400 / 8\,772) * 100 = \mathbf{15,96\%}$

rok 2014 = $(1\,304 / 10\,700) * 100 = \mathbf{12,19\%}$

rok 2015 = $(1\,111 / 11\,301) * 100 = \mathbf{9,83\%}$

rok 2016 = $(3\,577 / 12\,622) * 100 = \mathbf{28,34\%}$

rok 2017 = $(1\,795 / 12\,723) * 100 = \mathbf{14,11\%}$

Rudná

rok 2013 = $(4\,475 / 73\,353) * 100 = \mathbf{6,1\%}$

rok 2014 = $(4\,548 / 71\,755) * 100 = \mathbf{6,34\%}$

rok 2015 = $(4\,317 / 75\,905) * 100 = \mathbf{5,69\%}$

rok 2016 = $(3\,720 / 86\,982) * 100 = \mathbf{4,28\%}$

rok 2017 = $(3\,641 / 74\,474) * 100 = \mathbf{4,89\%}$

5.5.5 Krytí dluhu

Krytí dluhu = celková zadluženost / saldo provozního rozpočtu

Tachlovice

rok 2013 = $(9\,772 / 8\,328 - 5\,040) = \mathbf{2,97}$

rok 2014 = $(8\,842 / 10\,345 - 4\,198) = \mathbf{1,44}$

rok 2015 = $(7\,912 / 10\,947 - 5\,619) = \mathbf{1,49}$

rok 2016 = $(6\,982 / 12\,427 - 6\,403) = \mathbf{1,16}$

rok 2017 = $(6\,285 / 11\,627 - 4\,662) = \mathbf{0,9}$

Rudná

$$\text{rok 2013} = (15\,982 / 60\,844 - 44\,200) = \mathbf{0,96}$$

$$\text{rok 2014} = (11\,826 / 61\,750 - 45\,920) = \mathbf{0,75}$$

$$\text{rok 2015} = (7\,769 / 67\,853 - 48\,739) = \mathbf{0,41}$$

$$\text{rok 2016} = (4\,162 / 76\,819 - 49\,367) = \mathbf{0,15}$$

$$\text{rok 2017} = (3\,595 / 60\,064 - 37\,791) = \mathbf{0,16}$$

5.5.6 Běžná likvidita

Běžná likvidita = oběžná aktiva / krátkodobé závazky

Tachlovice

$$\text{rok 2013} = (3\,111 / 1\,024) = \mathbf{3,04}$$

$$\text{rok 2014} = (6\,756 / 1\,484) = \mathbf{4,55}$$

$$\text{rok 2015} = (9\,625 / 1\,177) = \mathbf{8,18}$$

$$\text{rok 2016} = (11\,380 / 1\,552) = \mathbf{7,33}$$

$$\text{rok 2017} = (17\,295 / 3\,478) = \mathbf{4,98}$$

Rudná

$$\text{rok 2013} = (27\,524 / 5\,148) = \mathbf{5,34}$$

$$\text{rok 2014} = (28\,646 / 5\,720) = \mathbf{5,01}$$

$$\text{rok 2015} = (38\,121 / 6\,184) = \mathbf{6,17}$$

$$\text{rok 2016} = (56\,249 / 6\,886) = \mathbf{8,16}$$

$$\text{rok 2017} = (68\,483 / 13\,778) = \mathbf{4,97}$$

5.5.7 Meziroční růst příjmů

Meziroční růst příjmů = příjmy v roce x / příjmy v roce x-1

Tachlovice

$$\text{rok 2014} = (10\,694 / 8\,773) = \mathbf{121,9}$$

$$\text{rok 2015} = (11\,301 / 10\,694) = \mathbf{105,6}$$

$$\text{rok 2016} = (12\,622 / 11\,301) = \mathbf{111,69}$$

$$\text{rok 2017} = (12\,723 / 12\,622) = \mathbf{100,8}$$

Rudná

rok 2014 = (71 755 / 73 353) = **97,82**

rok 2015 = (75 905 / 71 755) = **105,78**

rok 2016 = (86 982 / 75 905) = **114,59**

rok 2017 = (74 474 / 86 982) = **85,62**

5.5.8 Meziroční růst běžných a investičních prostředků

Meziroční růst běžných prostředků = běžné výdaje v roce x / běžné výdaje v roce x-1

Tachlovice

rok 2014 = (4 198 / 5 040) = **83,29**

rok 2015 = (5 619 / 4 198) = **133,85**

rok 2016 = (6 403 / 5 619) = **113,95**

rok 2017 = (4 662 / 6 403) = **72,81**

Rudná

rok 2014 = (45 920 / 44 200) = **103,89**

rok 2015 = (48 739 / 45 920) = **106,14**

rok 2016 = (49 367 / 48 739) = **101,29**

rok 2017 = (37 791 / 49 367) = **76,56**

Meziroční růst investičních prostředků

= investiční výdaje v roce x / investiční výdaje v roce x-1

Tachlovice

rok 2014 = (2 030 / 606) = **335,31**

rok 2015 = (2 438 / 2 030) = **120,1**

rok 2016 = (3 424 / 2 438) = **140,44**

rok 2017 = (1 740 / 3 424) = **50,82**

Rudná

rok 2014 = (22 460 / 31 736) = **70,77**

rok 2015 = (12 427 / 22 460) = **55,33**

rok 2016 = (16 451 / 12 427) = **132,38**

rok 2017 = (24 349 / 16 451) = **148,01**

Příloha č. 3 - dotazník

Informovanost o hospodaření své obce/města

Dobrý den,

Jsem studentkou posledního ročníku České zemědělské univerzity, provozně ekonomické fakulty. V současné době píšu diplomovou práci na téma: "Posouzení úrovně hospodaření vybraných měst a obcí". Její součástí je i krátký anketní průzkum, jak jsou občané informováni a spokojeni s hospodařením své obce/města. Tento dotazník je anonymní.

Děkuji za Váš čas.

1. Kde bydlíte?

- Tachlovice
- Rudná

2. Kolik je Vám let?

- 18-25
- 26-35
- 35-50
- 50-65
- více než 65

3. Pohlaví

- muž
- žena

4. Uveďte prosím, zda v obci/městu máte trvalý či rekreační pobyt

- trvalý pobyt
- rekreační pobyt

5. Jak dlouho zde bydlíte?

- méně než 1 rok
- 1-5
- 6-10
- 11-20
- více než 20 let

6. Zajímáte se aktivně o hospodaření obce/města?

- Ano
- Ne

7. Kde získáváte informace o obci/městu?

- Úřední deska
- Webové stránky
- Měsíční zpravodaj
- Informace od spoluobčanů
- nezajímám se
- Jiná...

8. Účastníte se veřejného zasedání zastupitelstva?

- Ano, pravidelně
- Ano, někdy
- Ne

9. Jste spokojeni s činností zastupitelů?

- Ano
- Ne

10. Myslíte si, že město/obec hospodaří efektivně?

- Ano
 Ne
 nemám představu

11. Jak jste spokojen se životem v obci/městě?

- Velmi spokojen
 Spokojen
 Spíše nespokojen
 Velmi nespokojen

12. Jak jste spokojeni s občanskou a technickou vybaveností města/obce?

Nápověda k otázce: (úroveň zařízení, které poskytuje školské, sociální a další kulturní služby, vodovodní, kanalizační síť a další služby)

- Velmi spokojen
 Spíše spokojen
 Spíše nespokojen
 Velmi nespokojen

13. Jak jste spokojeni s veřejnými službami města/obce?

Nápověda k otázce: Posím ohodnotit jako ve škole - tj. známky 1 nejlepší až 5 nejhorší

	1	2	3	4	5
mateřská škola	☐	☐	☐	☐	☐
základní škola	☐	☐	☐	☐	☐
zdravotní služby	☐	☐	☐	☐	☐
dopravní dostupnost	☐	☐	☐	☐	☐
kvalita technických služeb	☐	☐	☐	☐	☐
činnost obecního úřadu	☐	☐	☐	☐	☐

14. Máte představu o hospodaření města/obce?

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

15. V jaké oblasti vnímáte v období 2013-2017 největší rozvoj obce/města?

Nápověda k otázce: *Více odpovědí*

- Infrastruktura
- Školství
- Sport
- Kultura
- Sociální péče
- Životní prostředí
- Žádný rozvoj nevnímám
- Jiná...

16. Co by ještě obec/město mohlo udělat pro svůj rozvoj?

Nápověda k otázce: *napište*